

Handläggare
Lars Wennberg

Till
Hägersten-Älvsjö
stadsdelsnämnd 2020-09-24

Telefon: 08-50823064

Tertialrapport 2 för 2020

Förvaltningens förslag till beslut

1. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förslaget till tertialrapport 2 för 2020 med helårsprognos och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden begär hos kommunstyrelsen budgetjustering om 1,6 mnkr för kommunalt bostadsbidrag i enlighet med vad som redovisas i ärendet.
3. Nämnden ansöker om budgetjustering avseende maskiner och inventarier med 9,9 mnkr i enlighet med ärendet.
4. Nämnden ansöker om budgetjustering om kapitalkostnader med 3,0 mnkr i enlighet med ärendet
5. Nämnden ansöker om parkinvesteringsmedel om 2,6 mnkr för att slutföra projektet i Långsjöbadet i enlighet med ärendet.
6. Nämnden omprioriterar klimatinvesteringsmedel från Örby slottspark om 2,3 mnkr till färdigställandet av Långsjöbadet och återtar tidigare beviljad ansökan för Örby slottspark i enlighet med ärendet.
7. Nämnden ansöker om parkinvesteringsmedel om 0,2 mnkr för att slutföra projektet i parken Bergtorpskärret i enlighet med ärendet.
8. Nämnden fastställer omslutningsförändringar om 17,8 mnkr i enlighet med vad som redovisas i ärendet och anmäler detta till kommunstyrelsen.
9. Nämnden fastställer en omprioritering av parkinvesteringsmedel om 0,5 mnkr från projekt Lugnets plaskdamm till projekt Kerstin Hesselgrens park/Vippan.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Box 490, 129 04 Hägersten
08-508 22 000
hagersten-alsvjo@stockholm.se
start.stockholm

10. Paragrafen justeras
omedelbart.

Sammanfattning

Efter budgetjusteringar redovisas ingen avvikelse mot budget. Förvaltningen bedömer att 11 av kommunfullmäktiges 12 mål för stadsdelsnämndens verksamhetsområden kommer att uppnås helt under året och att ett mål kommer att uppnås delvis. Merparten av indikatorerna bedöms uppnås liksom nämndens mål.

Ärendet beredning

Ärendet är berett inom avdelningen för ekonomi och upphandling i samråd med övriga avdelningar. Samverkan sker i förvaltningsgrupp 15 september 2020.

Jämställdhetsanalys

Beslutsunderlag ska innehålla en jämställdhetsanalys som belyser hur beslutet förhåller sig till stadens jämställdhetspolitiska mål. Jämställd service och myndighetsutövning i förvaltningen uppnås genom att integrera jämställdhet i all planering av verksamheterna, i det dagliga genomförandet samt i uppföljning. I tertialrapporten beskrivs analysen under respektive mål för verksamhetsområdena.

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	7
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	7
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	8
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	13
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	18
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	23
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	46
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	54
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.....	54
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.....	55
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	57
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	58
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	62
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	66
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	66
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	68
Uppföljning av ekonomi	75
Uppföljning av driftbudget	75
Resultatenheter	80
Investeringar	81
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	82
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	82
Omslutningsförändringar	82
Budgetjusteringar.....	83
Medel för lokaländamål	84

Analys av balansräkning.....	84
Övrigt.....	84
Intern kontroll.....	84
Konsekvenser av covid-19-pandemin.....	85
Övrigt.....	90

Bilagor

Bilaga 1 SLK blanketter SDN 22

Bilaga 2 Bokslutsrapport 722 T2 2020

Bilaga 3 Lokal handlingsplan strategin

Bilaga 4 Uppföljning klimatinvesteringsprojekt Safirgränd T220

Bilaga 5 Uppföljning klimatinvesteringsprojekt Bergtorpskärret T220

Bilaga 6 Uppföljning klimatinvesteringsprojekt Långsjöbadet T220

Sammanfattande analys

Stadsdelsnämnden redovisar i detta ärende att den inom ramen för tillgängliga resurser i huvudsak bedöms uppnå målen för verksamheterna och därför bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges tre inriktningsmål för år 2020. Efter budgetjusteringar redovisas ingen avvikelse mot budget. Förvaltningen bedömer att 11 av kommunfullmäktiges 12 mål för stadsdelsnämndens verksamhetsområden kommer att uppnås helt under året och att ett mål kommer att uppnås delvis. Merparten av indikatorerna bedöms uppnås liksom nämndens mål. Ett arbete pågår för att ytterligare förbättra måluppfyllelsen och utveckla ekonomistyrningen.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Försörjningsstödstagandet i stadsdelen har ökat. Ökningen gäller det faktiska antalet hushåll och andelen bidragstagare i befolkningen. Ökningen kan härledas till att fler hushåll med nyanlända får behov av kompletterande försörjningsstöd.

Försörjningsstödstagare i stadsdelsområdet får individuella insatser i nära samarbete med jobbtorgen och förvaltningens och staden arbetsmarknadsåtgärder.

Tillgången till feriearbetsplatser i verksamhet i egen regi för ungdomar har varit begränsad utifrån att den pågående coronapandemin, men årsmålet bedöms ändå klaras.

Stadsdelsområdet upplevs huvudsakligen som tryggt - baserat på senaste medborgarenkäten, med attraktiva och välskötta parker. Allt fler miljöer har gjorts tillgängliga. Förvaltningen ska utveckla rutinerna för att systematiskt följt upp entreprenadavtalen för parkskötsel, renhållning och vinterväghållning. Trygghetskapande åtgärder genomförs i samverkan med bland annat trafikkontoret, lokalt näringsliv och föreningsliv samt andra kommunala verksamheter.

Hägersten-Älvsjös förskolor har god kvalitet på sin verksamhet. Merparten av stadsdelens barn i åldrarna 2-5 år går i förskola går i förskola, cirka 97 procent. Enligt uppgifter den 31 augusti 2020 fanns det 5 789 barn inskrivna i stadsdelens 82 kommunala förskolor på 352 avdelningar/barngrupper. Alla sökande erbjuds barnomsorg inom garantitid. Sedan pandemiutbrottet i februari har förskolans arbete förändrats och anpassats till rådande förhållanden. Under våren hade förskolorna en högre frånvaro av barn och sjukfrånvaron av medarbetare var högre än normalt. Närvaron av barn och sjukfrånvaron är på väg tillbaka till den nivå den var innan pandemin, vilket kommer att underlätta planeringen och utförandet av verksamheten och undervisningen.

Förvaltningen bedriver individ- och familjeomsorg som tryggar att den enskilde behandlas likställt och rättssäkert. De individer som behöver insatser får i första hand dessa i ett tidigt skede och i öppna former. På det områden där det finns används evidensbaserade metoder. Barnrättsperspektivet är väl inarbetat både i utredningar och insatser som direkt rör barn och ungdomar och i utredningar och insatser som riktas till vuxna som har barn i hushållet. I barn- och ungdomsvården arbetar man så långt det är möjligt för att trygga en stabil skolgång.

Förvaltningen har utvecklat insatser särskilt inför utskrivning från psykiatrisk slutenvård. Personer som har stöd från socialpsykiatri får stöd att nå arbetsmarknaden genom det utvecklingsarbete som genomförts. Nyanlända ges tillgång till kompletterade samhällsvägledning och ett samarbete har inletts med Stiftelsen hotellhem i Stockholm rörande de familjer och enskilda som vars boendetid om fem år löper ut 2020 eller 2021.

Personer som får stöd och service utifrån funktionsnedsättning tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap i de insatser som ges. Myndighetsutövningen sker rättssäkert för den enskilde och är lättillgänglig, samordnad och likställig. Förvaltningens dagliga verksamheter har utvecklats för att kunna stödja brukaren vidare till arbete eller studier. Grupp- och servicebostäder i förvaltningens regi har utvecklat formerna för de boendes egenmakt.

Fritidsverksamheten, mötesplatserna och fältverksamheten är anpassad efter dagens ungas behov och levnadsmönster och utvecklas i dialog med de unga. Unga får stöd av vuxna så att de känner sig trygga i den offentliga miljön. Verksamheterna jobbar aktivt med att ge unga stöd i att avstå från tobak, alkohol, övriga droger och antisocialt beteende.

Ungdomsmottagningen verkar för att alla unga ska uppleva att verksamheten är till för dem och veta vad de där kan få hjälp med där genom besök i alla 8:e klasser. I verksamheterna får unga hbtq-personer stöd i sitt vuxenblivande utifrån sina behov och levnadsmönster. Unga med funktionsvariation erbjuds fritidsverksamhet utifrån sina behov.

Stadsdelsnämndens bedömning är att äldreomsorgens insatser och det kvalitets- och utvecklingsarbete som pågår bidrar till att uppfylla stadens mål om att äldre har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.

Ett prioriterat utvecklingsområde är att bryta äldres ensamhet och isolering. Genom Matlyftet erbjuds brukare näringsrika mellanmål och ökad gemenskap. För att minska ensamhet och oro kommer boende, seniorer och anhöriga till boende erbjudas att delta i samtalsgrupper kring existentiella frågor som leds av utbildade samtalsledare.

Under coronapandemin och utifrån gällande restriktioner fortsätter verksamheterna att hitta lösningar, så att de äldre och deras anhöriga ska kunna må så bra som möjligt. På äldreboendena får de boende hjälp med att kommunicera med sina anhöriga, bland med hjälp av digitala verktyg. Besök av anhöriga erbjuds utomhus, där möjliga lösningar för hösten diskuteras. Äldreomsorgen ska delta i ett projekt tillsammans med KI för ett digitalt stöd för anhöriga.

Mötesplatserna för seniorer är stängda. Under sommaren har det funnits ett antal begränsade aktiviteter som har gjorts utomhus under säkra förhållanden. Planering pågår för hur aktiviteter kan genomföras under hösten. Dagverksamheterna i egen regi är tillsvidare stängda, men lösningar diskuteras för att möjliggöra ett coronasäkert öppnande i begränsad omfattning.

Den nya Regionala överenskommelsen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård i Stockholms län ställer krav på en väl fungerande samverkan med den enskildes behov och trygghet i fokus. Tryggt mottagande för en säker och trygg hemgång efter sjukhusvistelse fortsätter.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsdelsnämnden samverkar med facknämnder som exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden och har därmed varit med i stadsutvecklingen i Hägersten-Älvsjö. Stadsdelar förtäts med blandade funktioner som bostäder, centrum och kontor. I Fruängen håller ett nytt program på att tas fram för stadsdelens framtida exploatering. Programmet ämnar att se vilken stadsutvecklingspotential det finns i Fruängen och kommer ligga i grund för hur stadsdelen kommer att utvecklas i framtiden.

Stadsdelsförvaltningen bevakar nämndens intressen för att se till att förskolebehovet täcks vid nyexploatering, att det tillkommer nog med parker, att mängden bostäder med särskild service byggs etc.

En stor och viktig målgrupp för kultur är barn och unga. För att nå denna målgrupp görs kultursatsningar i första hand där de befinner sig. Vad gäller stadsdelsnämndens ansvar så finns barnen främst i förskolan. Förskolan har gjort ett gemensamt ställningstagande kring arbetet med kultur som implementeras under året. En fördubbling av kulturpengen till förskolorna har genomförts för att möjliggöra kulturmöten med professionella. Flera kulturutövare har anpassat och ändrat sitt utbud så att de kan möta barnen utomhus i mindre grupper.

Inom den öppna fritidsverksamheten ges barn och unga möjlighet till kulturella upplevelser. Dagliga verksamheter, sysselsättningsverksamhet och öppna träfflokaler erbjuder kulturella aktiviteter för deltagare och besökare.

I äldreomsorgens verksamheter erbjuds kulturupplevelser för stimulans och gemenskap. Aktiviteter anpassas utifrån de äldres behov och önskemål. Som det ser ut i dagsläget kommer det inte att anordnas någon kulturmånad på mötesplatserna, som är stängda på grund av risken för smittspridning.

Föreningars engagemang och verksamhet stöds av stadsdelsnämnden bland annat i form av verksamhetsbidrag och arrangörstöd. Föreningarnas arbete och verksamheter bidrar på flera sätt till stadsdelen utbud av fritidsaktiviteter och kulturprogram.

Energibesparande investeringar har gjorts i nämndens verksamhetslokaler i samverkan med Micasa och SISAB som äger och förvaltar fastigheterna. Nybyggen som sker är mer klimatsmarta och tar hänsyn till miljön. Nämndens verksamheter som hanterar livsmedel använder relativt hög andel ekologiska livsmedel. Stadsdelsområdets parker och grönområden är väl använda och utvecklas och underhålls kontinuerligt för att kombinera biologisk mångfald med rekreation.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet *Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser* kommer att uppfyllas. Bedömningen baseras på uppfyllelsen av indikatorer och underliggande nämndmål.

En ny sammanslagen stadsdelsförvaltning startades den 1 juli 2020. Stort fokus ligger på åtgärder som till exempel samordningsvinster, ett bättre resursutnyttjande och effektivare arbetsätt.

Sjukfrånvaron ökade kraftigt under mars och april till följd av coronapandemin. Den har därefter återigen minskat från maj och har legat stabil under sommarmånaderna. Det finns en stor osäkerhet i prognosen kopplat till hur spridningen av covid-19 fortsätter.

Planerade personalrelaterade utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser har skjutits på framtiden. Chefer och medarbetare har under perioden arbetat med att säkra och stärka verksamheterna för att klara coronapandemin. Verksamheterna har kontinuerligt arbetat med risk- och konsekvensanalyser i samverkan med skyddsombud.

Förvaltningen har, för att säkra bemanningen inom primärt vård och omsorg, upprättat en förvaltningslokal bemannings- och rekryteringsfunktion. Inom funktionen har ett stort antal

undersköterskor och övrig vårdpersonal kunnat rekryteras, anställas på visstid och placeras ut på framförallt äldreboenden. Till detta har även en kompetenskartläggning genomförts på förvaltningen för att kunna förflytta medarbetare som tillfälligt kan stärka upp på annat ställe än på sin ordinarie arbetsplats.

Stadsdelsförvaltningen har en prognos för förskolebehovet som uppdateras regelbundet. Denna prognos ligger till grund för planering av nya förskolor. En mer träffsäker prognos innebär att stadsdelsnämnden nya förskolors lokaler matchar det faktiska behovet, något som minskar risken för under- eller överutnyttjade lokaler.

Vid bildandet av den nya förvaltningen Hägersten-Älvsjö har ytterligare lokaleffektiviseringar gjorts.

Genom utvecklingsprojekt i kärnverksamheterna utvecklas verksamheternas kvalitet. Satsningar på digital teknik har genomförts och implementeringen i verksamheterna fortsätter under året.

Tydliga krav på social, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling ställs i förfrågningsunderlag och avtal. Systematiska avtalsuppföljningar genomförs och andelen elektroniska inköp bedöms öka.

Uppföljning av ekonomi

Prognosen för den ekonomiska uppföljningen visar på ett överskott om 2,2 mnkr före resultatöverföringar och ingen avvikelse mot budget efter resultatdispositioner. Prognosarbetet försvåras av covid-19 även om förvaltningen ännu inte sett några större ekonomiska nettoeffekter av covid-19. Dock befarar förvaltningen att det under de närmsta månaderna blir ökade kostnader för försörjningsstöd och fortsatt höga sjuklönekostnader, vikariekostnader, köp av vårdplatser samt skyddsutrustning med mera. Det har utlovats kompensation från staten varvid förvaltningen i nuläget gör bedömningen att nettoeffekten inte blir så stor. Alla kostnader som härrör covid-19 följs upp med en särskild aktivitet för att kunna särredovisas.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Kommunfullmäktige har tagit fram fem mål för verksamhetsområdet. Stadsdelsnämnden har formulerat fem nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet. Nämnden bedömer att alla fem mål för verksamhetsområdet och alla fem nämndmål kommer att uppfyllas helt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Stadsnämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas under året då underliggande nämndmål bedöms uppnås och då årsmålen för sex av de åtta indikatorerna redan kunnat uppnås.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknad

Försörjningstagandet i stadsdelen fortsätter att öka, både vad gäller faktiskt antal hushåll och andelen bidragstagare i befolkningen. Ökningen består av nyanlända i behov av kompletterande försörjningsstöd, ensamkommande flyktingungdomar som behöver försörjningsstöd under sin gymnasietid samt personer som på olika sätt drabbats av den pågående pandemin. Nuvarande arbetsmarknadsläge gör att ytterligare ökning väntas.

Den huvudsakliga delen av det ökade antalet bidragshushåll utgörs av arbetslösa, och av personer med socialmedicinska hinder. De senare har ofta en bakomliggande beroendeproblematik som kräver samverkan med andra verksamheter och parallella insatser, innan en eventuell planering för arbete och egen försörjning kan komma till stånd. I gruppen finns även äldre personer vars faktiska möjligheter till annan försörjning är uttömda.

Försörjningsstödtagare får alltid individuella insatser som utformas i samarbete med jobbtorgen och de arbetsmarknadsåtgärder som förvaltningen och staden erbjuder. Vid utredning används stadens bedömningsinstrument Initial bedömning (IB). I alla ärenden som rör barn genomförs barnkonsekvensanalys. De bidragstagare som hör till gruppen nyanlända, eller av annan anledning behöver undervisning i svenska språket, har med detta som en del av sin arbetsplan. De personer som befinner sig långt från arbetsmarknaden får stöd i samverkan med arbetsförmedling, försäkringskassa och läkare. Det finns möjlighet att få offentligt skyddat arbete (OSA) eller Stockholmsjobb med olika former av anställningsstöd. Det utvecklade samarbetet med Jobbtorg Skärholmen innebär att arbetssökande också kan remitteras dit för insats i form av Extratjänst. De personer och familjer som lever i osäkra boendeförhållanden får stöd av förvaltningens bolots och boskola. Förvaltningens budget- och

skuldrådgivare erbjuder ekonomisk rådgivning och hjälp med eventuell skuldsaneringsansökan, för de som är i behov av detta.

Det ökade antalet bidragshushåll har medfört en ökad arbetsbelastning för socialsekreterarna på mottagningen och utredningsgruppen. Det systematiska arbete som krävs för att få ut personer i arbete och egen försörjning har blivit fördröjt. Ett arbete med att minska väntetiderna för nybesök är prioriterat och pågår.

Utifrån rådande pandemi blev tillgången till feriearbetsplatser i förvaltningens egna regi, inom vård, omsorg och förskola, ytterst begränsad. Utifrån att arbetsmarknadsförvaltningen i början av sommaren gick in och köpte platser kunde förvaltningen ändå erbjuda 428 ungdomar feriejobb.

Samhällsvägledning för nyanlända

Sedan 2018 arbetar två samhällsvägledare med målgruppen nyanlända i stadsdelsområdet. Verksamheten erbjuder individuell vägledning på de boenden som finns i stadsdelsområdet, öppen mottagning på Midsommargården samt öppna informationsmöten utifrån olika teman. Samhällsvägledarna förmedlar även information om föreningsdrivna språkcaféer och andra aktiviteter som ger möjlighet till språkträning. Samhällsvägledningen har haft särskilt fokus på de personer och familjer som är på väg att uppnå SHIS:s maximala boendetid på fem år. Vägledarna arbetar i nära samarbete med personal från SHIS för att säkerställa att de boende får det stöd och den information de behöver. Till verksamheten har projektet Föreningsguider i Hägersten-Liljeholmen, Nästa Steg - en trygg vidareflytt, varit knutet. Projektets syfte har varit att kunna erbjuda de familjer som ska lämna SHIS Bjällerkransen ett bredare stöd. Projektet avslutades i februari månad och de goda erfarenheterna från detta implementeras nu i samhällsvägledarnas ordinarie verksamhet.

Arbete för ökad jämställdhet

Det är fortsatt betydligt fler män än kvinnor i stadsdelsområdet som uppstår försörjningsstöd. Drygt hälften av alla bidragstagare är ensamstående män. Det är också män som i högre utsträckning har långvariga bidragsbehov, en bild som ser likadan ut både i staden och på nationell nivå. Att män i högre grad än kvinnor har behov av försörjningsstöd styrs av faktorer som inte är påverkbara utifrån stadsdelsförvaltningens uppdrag och resurser. För att motverka ojämlikheten i bidragstagandet prioriteras män när det gäller anställningar i form av Stockholmsjobb och OSA.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1,1 %				2,7 %	2,7 %	2,7 %	Tertial 2 2020
Analys								
Nämndens resultat ligger, i likhet med tertialperiod 1 på 1,1%. Stadens som helhet redovisar 2,5%. Bidragstagandet bland barnfamiljer i stadsdelsområdet är relativt lågt.								
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,03 %	1,17 %	0,88 %		1,5 %	1,5 %	1,5 %	Tertial 2 2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Antalet bidragshushåll i stadsdelsområdet ökade under 2019 och trenden har fortsatt under 2020. Utfallet har ökat från 0,83 för första tertialen till 1,03. Ökningen har fått genomslag på värdena för andelen personer i befolkningen som uppstår ekonomiskt bistånd. Män är i större omfattning bidragstagare än kvinnor, både i stadsdelsområdet och i staden. Utifrån pågående coronapandemi och dess negativa inverkan på arbetsmarknaden befaras denna ökning fortsätta.								
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,61 %	0,69 %	0,54 %		1 %	1 %	1,0 %	Tertial 2 2020
Analys								
Andelen långvariga bidragstagare har ökat något i stadsdelsområdet sedan förra mättilfället. Ökningen gäller såväl män som kvinnor. Det skedde en successiv ökning under hela 2019 som har fortsatt under 2020. Män är i större utsträckning än kvinnor långvariga bidragstagare. Andelen långvariga bidragstagare är fortsatt lägre i stadsdelsområdet än i staden.								
  Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	16 st	8 st	8 st		28 st	28 st	800 st	Tertial 2 2020
Analys								
Förvaltningen ser utmaningar med att uppnå det uppsatta årsmålet då det är svårt att hitta lämpliga kandidater för insatsen bland stadsdelens försörjningsstödtagare. Flera av de som aktualiserats för insatsen har visat sig behöva mer stöd och förberedelse för att kunna tillgodogöra sig insatsen. Det har därmed visat sig att insatsen inte är lämplig för många av de personer som uppstår försörjningsstöd under lång tid i stadsdelsområdet. Riktade informationsinsatser ska genomföras för att öka antalet tillhandahållna platser till Stockholmsjobb.								
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	428				442	442 st	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2020
Analys								
Utfallet för tertialperiod två visar ett positivt resultat med ett nästintill uppfyllt årsmål (428 av årsmålets 442). Fördelningen var 217 kvinnor och 211 män. Totalt 1446 ungdomar ansökte om feriejobb. Utifrån rådande omständigheter med pågående pandemi, har förvaltningen haft svårigheter att anställa i de egna verksamheterna. Under juni månad upphandlade arbetsmarknadsförvaltningen platser vilket innebar att fler personer kunde erbjudas feriejobb. Förvaltningen har under sommaren dessutom haft ett projekt med sk trivselvårdar, med utgångspunkt från Trekanten.								
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	58				58	58 st	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2020
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	137				140	133	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2020
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	369 st	181 st	188 st		393	393 st	9 000 st	Tertial 2 2020
Analys								
428 ungdomar har erbjudits feriejobb, varav 59 tackade nej till erbjuden plats under sommarlovet. Det totala antalet ansökningar var 1446.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna ska utveckla ett arbetssätt för att nå nyanlända som inte ingår i etableringsprogrammet.	2020-01-01	2020-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utveckla feriejobb och Stockholmsjobb med målet att fler kan bidra till stadens utbud av arbetsmarknadsinsatser.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Invánarna i stadsdelsområdet är självförsörjande och vägen till arbete är kort

 Uppfylls helt

Beskrivning

Den enskilde som är i behov av ekonomiskt bistånd får stöd i att finna egen försörjning utifrån sina förutsättningar och behov. I dialogen med den enskilde används stadens utrednings- och bedömningsinstrument Initial Bedömning och vid behov används Förutsättningar inför arbete (FIA). På ett tidigt stadium kopplas insatser från Jobbtorgen på. Den enskilde är delaktig när insatserna planeras och insatserna sker i samverkan internt och externt med aktörer som andra enheter inom socialtjänsten, Arbetsförmedling och med hälso- och sjukvården. Förvaltningens egna arbetsmarknadsinsatser; arbetsträning, matchning offentligt skyddad anställning (OSA) och Stockholmsjobb är steg på vägen mot egen försörjning genom arbete för de personer som står långt från arbetsmarknaden. Insatserna syftar bland annat till att öka möjligheterna för personer med funktionsnedsättningar att komma i arbete.

Barnkonsekvensanalyser genomförs när beslut ska fattas som påverkar barn i hushållet. Barnfamiljer som lever i otrygga boendeförhållanden erbjuds stöd av bolots och både barnfamiljer och hushåll med endast vuxna erbjuds råd och stöd i att söka bostad i boskolan. De barn som tvingas bo i tillfälliga boendelösningar ges möjlighet till kompensatoriska åtgärder.

Förvaltningen tillhandahåller praktikplatser för jobbtorgsaspiranter i verksamheter i egen regi och i verksamheter som drivs på entreprenad.

Förvaltningen tillhandahåller feriearbeten för unga som syftar till att ge ett första positivt möte med arbetslivet. Arbetsplatserna finns i stor utsträckning inom stadsdelsförvaltningens egna verksamheter.

Nyanlända som har behov av ekonomiskt bistånd får stöd i att prioritera studier i svenska och samhällsvägledarna förmedlar information om var i stadsdelsområdet som det finns föreningsdrivna språkcaféer och andra aktiviteter som ger möjlighet till språkträning.

På medborgarkontoret finns information och stöd genom samhällsvägledning samt tillgång till datorer, material, tidningar och tidskrifter samt bibliotek med språkaktiviteter och läsläsning riktat till denna grupp. Till medborgarkontoret bjuder förvaltningen också in andra förvaltningar och myndigheter som ger stöd till nyanlända.

De personer som kontaktar förvaltningen rörande ekonomiskt bistånd får tydlig och lättillgänglig information om rätten till ekonomiskt bistånd och handläggningsprocessen. Detta gör att risken för felaktiga utbetalningar minimeras. Handläggarna har stöd av stadens riktlinjer och metodstöd och förvaltningen följer noga utvecklingen så att risken för felaktiga utbetalningar kan minimeras.

Förväntat resultat

Alla invånare i stadsdelsområdet som är i behov av ekonomiskt bistånd för sin försörjning ges förutsättningar att kunna försörja sig själva genom att de erbjuds individuellt utformade insatser. Tröskeln till ett arbete är låg även för personer som uppburit försörjningsstöd under lång tid. Unga utan gymnasieexamen, äldre arbetslösa, personer med social problematik, fysisk och/eller psykisk ohälsa eller funktionsnedsättningar och utrikesfödda uppmärksammas särskilt och ges lokala arbetsmarknadsinsatser av god kvalitet så att de förbereds för insatser från Jobbtorgen. Unga i stadsdelsområdet erbjuds meningsfulla feriejobb som ett första steg in på arbetsmarknaden.

Det är lätt att få kontakt med enheten för ekonomiskt bistånd, både gällande ett nytt ärende eller i ett pågående ärende och den enskilde får tydlig information och god service rörande handläggningen, insatserna och beslutet. Felaktiga utbetalningar minimeras då det är lätt för den enskilde att förstå hur hen ska medverka i utredningen.

All utredning inom ekonomiskt bistånd, liksom bedömning och erbjudande om insatser, sker med hög rättssäkerhet, utifrån gällande lagar och stadens riktlinjer. Arbetet grundar sig på tillit och respekt för människors självbestämmande och integritet. Barnen i familjer som är i behov av ekonomiskt bistånd uppmärksammas särskilt och handläggningen utgår från ett tydligt barnperspektiv.

Analys

Nämnden bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året.

Antalet bidragshushåll har fortsatt att öka med en tillströmning av personer som permitterats eller blivit arbetslösa i coronapandemins spår. Utifrån den osäkra situationen finns det anledning att befara en fortsatt ökning av antalet hushåll som söker ekonomiskt stöd.

Situationen på arbetsmarknaden gör att arbetslösheten har ökat och möjligheterna till att komma ut i nytt arbete kraftigt begränsats, detta försvårar för bidragstagare att komma ut i självförsörjning. Förvaltningen har utifrån rådande situation anpassat bemanning och arbetssätt för att säkerställa rättssäkerhet i handläggningen och att alla biståndstagare får det stöd och de insatser de behöver för att komma vidare i egen försörjning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningens dagliga verksamheter och sysselsättningsverksamheter samt boenden utvecklar arbetet med att ge brukare och deltagare stöd att komma ut på arbetsmarknaden. Arbetet utgår i från empowerment och metoden Tjänstedesign kommer att prövas i utvecklingsarbetet.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Analys</p> <p>Som ett led i att få flera personer att närma sig arbetsmarknaden har Liljeholmens dagliga verksamhet haft som mål att öka samarbetet mellan verksamheterna så att brukarna kan göra så kallade stegförflyttningar. Detta kan innebära att en brukare provar en ny arbetsuppgift i den verksamheten hen befinner sig och känner sig trygg, såväl som att man byter verksamhet. Genom att deltagarna kan förflyttas stegvis får de möjligheten att växa och öva på olika moment för att därefter komma närmare den öppna arbetsmarknaden på sikt. Stegvis ökad sysselsättning leder till praktikplats.</p> <p>Under rådande pandemi har verksamheterna haft begränsade möjligheter att kunna öka samarbetet mellan verksamheterna eller skapa nya externa kontakter för samarbeten och nya verksamhetsgrupper, några stegförflyttningar har ändå kunnat genomföras.</p> <p>På steget framåt finns etablerade kontakter med Jobbtorg, Stockholms Case manager, Arbetsförmedling, Lärvox och studieteam, allt för att ge bästa förutsättningarna för att deltagare ska kunna närma sig arbetsmarknaden. På Nätverkets yrkesgrupp tar verksamheten kontakt med privat företag som enbart anställer personer med Asperger syndrom. Tanken är att visa deltagarna olika perspektiv på arbetsmarknaden och vilka kunskaper och kompetenser som efterfrågas.</p>			
<p> Förvaltningens verksamheter ska verka för att öka sitt mottagande av praktikanter från jobbtorgen. Antalet tillhandahållna praktikplatser följs upp i tertialrapporter och verksamhetsberättelse.</p>	2020-01-01	2020-12-31	
<p> Inom handläggningen av ekonomiskt bistånd ska mötesfrekvensen för personer med långvarigt behov av försörjningsstöd följas upp särskilt med avseende på hushåll som inte har pågående insatser från jobbtorg eller andra verksamheter. Enheten ska verka för att besöksfrekvensen ökar.</p>	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Utredningsgruppens socialsekreterare inom ekonomiskt bistånd har i uppdrag att öka klientmötesfrekvensen. Målet är satt till minst 10 klientmöten i månaden och besöksfrekvensen följs upp månadsvis av biträdande enhetschef. I maj månad uppgick snittvärdet till 7,8 besök per socialsekreterare. Det förekommer dock stora skillnader handläggare emellan. Den pågående coronapandemin har också påverkat utfallet.</p>			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till målet genom att arbeta för att Hägersten-Älvsjö ska kännas tryggt, med attraktiva och välskötta parker. Trots att pandemin har inneburit vissa begränsningar har förvaltningen fortsatt sitt trygghetsarbete och håller bland annat på att ta fram en ny samverkansöverenskommelse med polisen för den nya stadsdelsnämnden. Stadens medborgarenkät har dock inte genomförts i år till följd av pandemin och flera indikatorer saknar därför prognos. Parker och bad har nyttjats mer än vanligt eftersom många invånare tillbringat semestern hemma. Förvaltningen har därför haft en ökad städfrekvens på många platser. Parkupprustningar som färdigställts under sommaren är Svandammsparken, Örby slotts plaskdamm och Arkenparken. Flera andra parkprojekt fortsätter under hösten.

Arbete för ökad jämställdhet

Stadsdelsnämnden gör bedömningen att nämndens arbete med trygghet i offentlig miljö är särskilt gynnsamt för flickor och kvinnor. Detta då det är flickor och kvinnor som upplever en större otrygghet i den offentliga miljön. Vidare försöker nämnden att se till att det vid upprustning av- och nybyggnation av parker ska finnas aktiviteter och redskap för både flickor och pojkar att nyttja.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor						77 %	77 %	2020
Analys Medborgarundersökningen genomförs inte 2020.								
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld						80 %	Faststälts 2020	2020
Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning						71 %	71 %	2020
Analys Medborgarundersökningen genomförs inte 2020.								
Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden						71 %	71 %	2020
Analys Medborgarundersökningen genomförs inte 2020.								
Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön						80 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys Medborgarundersökningen genomförs inte 2020.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna samt socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden och kulturnämnden i arbetet med att revidera handlingsplanerna mot våldsbejakande extremism som ska innehålla lokala lägesbilder och beslutade aktiviteter.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Handlingsplanen för Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning är framtagen och klar.			
Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram en handlingsplan för att minska klotter i staden samt, om möjligt, samverka med privata fastighetsägare.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Trafiknämnden har inte vänt sig till stadsdelsnämnden angående detta.			
Trafiknämnden ska ta fram en nämndövergripande handlingsplan för att samordna, upprätthålla och innovativt utveckla stadens arbete med skadedjursbekämpning. Arbetet sker i samarbete med fastighetsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Stockholms Hamn AB och Stockholm Vatten och Avfall.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Trafiknämnden har inte vänt sig till stadsdelsnämnden angående detta.			

Nämndmål:

Hägersten-Älvsjö är ett tryggt och välskött stadsdelsområde att bo och vistas i

● Uppfylls helt

Beskrivning

Trygghetsskapande arbete

Under 2020 kommer stadsdelsförvaltningen att fortsätta sitt arbete med att säkerställa att stadsdelsområdet är tryggt och säkert. Detta görs genom riktade satsningar mot det som skapar otrygghet i stadsdelsområdet. Nämnden kommer att fortsätta sin samverkan med andra aktörer för att gemensamt hantera de utmaningar som finns inom trygghet- och säkerhet. I detta arbete ingår både klassiskt socialt preventionsarbete, men också situationellt arbete med åtgärder i bland annat den fysiska miljön.

Samverkansöverenskommelsen med polisen

Nämnden fortsätter också under år 2020 samverkansöverenskommelsen med polisen. Nämndens preventionsansvariga med flera har ett nära samarbete med polis där man uppdaterar lägesbild i stadsdelsområdet kontinuerligt. Förvaltningen kommer att se över om det kan bli aktuellt att ansöka om tillstånd för ordningsvakter enligt § 3 lagen om ordningsvakter som en trygghetsskapande åtgärd.

Lokala brottsförebyggande rådet

Nämnden kommer att fortsätta arbetet med det lokala brottsförebyggande rådet under 2020. Under 2019 arbetade rådet med tydligare lägesbilder som grundat sig i intern och extern information. Detta arbete kommer att fortsätta under 2020 för att säkerställa att det brottsförebyggande arbetet grundar sig i robusta och relevanta lägesbilder.

Trygghetsinventeringar

En central del av det trygghetsskapande arbetet är förvaltningens trygghetsinventeringar. Förvaltningen arbetar brett med att undersöka hur den fysiska miljön i Hägersten-Älvsjö kan uppgraderas eller modifieras för att öka den upplevda tryggheten där trygghetsinventeringar är en bra strategi för detta. Dessa inventeringar görs i dialog med civilsamhälle, näringsliv, polis, enskilda invånare och andra. Tanken är att de som bor och verkar i stadsdelsområdet har lokal kunskap som förvaltningen kan dra nytta av i sitt trygghetsarbete. Om en inventering leder till att en åtgärd bedöms som lämplig söker förvaltningen medel från stadens centrala medelreserv.

Platssamverkan

Nämnden kommer att fortsätta sin platssamverkan med aktörer från kommunala bolag, civilsamhället, Polisen och näringslivet. Även i platssamverkan kommer tydligare lägesbilder genomföras för att säkra upp effektivt riktade satsningar. Platssamverkan bidrar till att relevanta aktörer kraftsamlar och samverkar bättre i områden som pekats ut att vara i behov av satsningar som leder till ökad trygghet och säkerhet. Arbetet med platssamverkan kring Älvsjö station och resecentrum är ett exempel. Arbetet har initierats av förvaltningen tillsammans med kommunpolisen. I samarbete med trafikkontoret, SL, Stockholmsmässan, MTR och Keolis kommer en åtgärdsplan att tas fram för den fysiska miljön och tryggheten kring stationen.

Arbete mot våldsbejakande extremism (VBE)

I arbetet med VBE kommer stadsdelsnämnden att arbeta med den under 2019 reviderade handlingsplanen för VBE. Även VBE-arbetet arbetar efter lokala lägesbilder som uppdateras kontinuerligt. Detta för att säkerställa att situationen i stadsdelsområdet speglas i VBE-arbetet. Likt mycket annat av trygghetsarbetet sker arbetet med våldsbejakande extremism i samverkan med andra aktörer och nämnder - kommunstyrelsens centrala samordnare, polis, kulturnämnden, idrottsnämnden, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden. Från stadsdelsnämnden är det preventionssamordnaren som ansvarar för VBE-arbetet. Under år 2020 kommer VBE-handlingsplanen att följas upp för att se att beslutande insatser är genomförda och fungerar som tänkt.

Stadsmiljö

Grönområden, parker och naturområden i Hägersten-Älvsjö ska fortsätta vara attraktiva, välskötta och trygga samt bidra till ökad biologisk mångfald. Nämnden har en nära samverkan med trafiknämnden, exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden i arbetet med stadsdelsområdets gröna infrastruktur. Samverkan stärker grönområdenas kvalitet och utveckling, både på kort och lång sikt.

Hägersten-Älvsjöes parker ska bjuda in till motion, möten och rekreation. En central del av att ha inbjudande parker är att de är välskötta och städade. Nämnden ser till att stadens städgaranti efterlevs och arbetar tillsammans med trafiknämnden för att se till att skadedjursbekämpning sker effektivt. Genom att upprätthålla en utbredning av papperskorgar och sopsorteringsmöjligheter i parkmiljö ser stadsdelsnämnden till att invånare och besökare enkelt kan undvika att skräpa ner i stadsdelsområdets grönområden. Vidare sker slyröjning i naturmark och klippning av träd och buskage vid behov för att säkerställa god sikt som i sin tur bidrar till ökad trygghet. Nämnden lägger särskilt fokus på skötsel av parker som nyttjas frekvent av verksamheter såsom förskola. Det handlar bland annat om Trekantsparken och Blomsterdalen. Nämnden kommer fortsätta arbeta med systematiska uppföljningar på parkentreprenörens arbete att sköta och städa parker.

Nämnden har sökt trygghetsmedel för flera projekt i stadsdelens parker. Parken Solbrännan i parkstråket mellan Älvsjö centrum och Solberga, föreslås bland annat få fler sittplatser, bättre belysning samt upprustning och utsmyckning av gångtunnlarna i anslutning till parken. Vid Långsjöbadet vill förvaltningen sätta upp belysning i samband med den pågående upprustningen. Förvaltningen önskar utreda förutsättningarna för stadsodling i Långbro park utifrån ett medborgarförslag.

Tillgänglighet

Stadsdelsnämnden ser till barn, äldre och personer med funktionsnedsättnings särskilda behov tas i beaktning i den offentliga miljön. Vid nybyggnation och stadsutveckling som exempelvis parkutveckling tas dessa perspektiv med tidigt i planprocessen för att säkra att Hägersten-Älvsjö är en tillgänglig stadsdel där alla människor ska kunna nyttja stadsdelsområdets offentliga miljöer.

Analys

Coronapandemin har inneburit vissa svårigheter i trygghets- och preventionsarbetet under perioden. Bland annat planerades en trygghetsdag i Älvsjö centrum som fick ställas in. Trots Corona har trygghets- och preventionsarbetet ändå löpt på så gott det går. Förvaltningen har tagit fram en lokal lägesbild varannan vecka med polisen. I Älvsjö har även förvaltningens preventionssamordnare och fältassistenter medverkat för att i samverkan med polisen skapa en lägesbild över tryggheten och säkerheten i stadsdelsområdet.

Den 1 juli upphörde samverkansöverenskommelsen mellan Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning och lokalpolisområde Skärholmen samt Älvsjö stadsdelsförvaltning och lokalpolisområde Globen att gälla. Den nya förvaltningen Hägersten-Älvsjö kommer att teckna en ny samverkansöverenskommelse med respektive lokalpolisområde under hösten. Arbetet fortsätter under tiden enligt tidigare överenskommelse med de prioriterade områdena - riktat arbete mot utsatta platser, unga i risk för kriminalitet samt narkotikaproblematik.

Lokala Brottsförebyggande rådet

Lokala BRÅ träffas fyra gånger per år men på grund av pandemin blev mötet i maj inställt. Det brottsförebyggande arbetet fortsätter dock och nästa möte planeras i oktober. Styrgruppen i lokala samverkansöverenskommelsen mellan staden och polisen består till stor del av samma personer som deltar i lokala BRÅ. Därigenom har ansvariga kunnat samverka trots att lokala BRÅ inte kunde genomföras i maj.

Platssamverkan

I Älvsjö har arbetet med platssamverkan kring resecentrum fortsatt med samverkan med alla ansvariga parter. Arbetet har hittills främst handlat om att identifiera olika ansvarsområden och gränsdragning mellan dessa, för att förbättra samverkan kring insatser mot till exempel klotter. Trafikkontoret har hand om en stor del av anläggningen, men även SL, Keolis, MTR och Trafikverket har vissa delar. Trafikkontoret har beställt en översyn av ventilation och belysning. Trafikpolisen har kontrollerat trafikregler och efterlevnad på bussgatan. Platssamverkan bedrivs även i Liljeholmen samt Fruängen/Västertorp/Hägerstensåsen. Det beskrivs under mål 2.1.

Ordningsvakter

Stadsledningskontoret har i samarbete med stadsdelsförvaltningen ansökt hos polisen om förordnande för ordningsvakter att verka i Axelsbergs centrum samt vid Eolshäll. Detta för att minska otryggheten på dessa platser. Stadens ordningsvakter finns sedan tidigare i Liljeholmen, Fruängen, Västertorp och Älvsjö centrum.

Handlingsplan mot våldsbejakande extremism (VBE)

Den sammanslagna förvaltningen Hägersten-Älvsjö har tagit fram en ny handlingsplan mot våldsbejakande extremism, som nämnden har beslutat om. Innehållet är i det stora hela samma som de två tidigare förvaltningarnas handlingsplaner.

Medel för trygghetsskapande åtgärder

Förvaltningens projekt som finansieras med trygghetsmedel fortsätter. Projekt Trygga Tunnlar i Solberga gäller utsmyckning av två gångtunnlar vid parken Solbrännan. Solbergaskolans elever har under våren tagit fram motiv till emaljerade plåtar som ska sättas upp i tunnlarna under hösten, tillsammans med ny belysning. Därutöver ska Solbergaskogens hundrastgård rustas upp och parken Solbrännan ska få förbättrad belysning under hösten.

Trygghetsmedel som skulle användas för att anlägga en volleybollplan i Trekantsparken kommer inte att kunna nyttjas eftersom det finns ledningsstråk i marken vilka inte får bebyggas. Förvaltningen avvaktar istället exploateringskontorets upprustning av parken, som ska genomföras i samband med ny bebyggelse vid Liljeholmens galleria. Vidare har förvaltningen beviljats trygghetsmedel för Axelsbergs torg där växtlighet ska ersättas för att förbättra sikten. Där fortsätter arbetet under året.

Parkskötsel och parkutveckling

Förvaltningen har fortsatt med parkskötseln under perioden, nu också med något ökad styrka. Rutiner ska tas fram för uppföljning av parkentreprenaden. Under sommaren har flera platser i stadsdelsområdet haft mer besökare än en vanlig sommar. Till dessa platser har förvaltningen beställt extra städning och tömning av papperskorgar. Stadsdelens parkprojekt fortsätter också. Kerstin Hesselgrens park/Vippan i Fruängen fortsätter med slutfasen av projekteringen och räknar med byggstart nästa sommar. Den lilla parken Solfjädern i Fruängen ska få en ny multisportplan med konstgräs som beräknas vara klar redan i höst. Blomsterdalen i Årstadal är precis färdigprojekterad och anläggandet har påbörjats. Planeringen av Teaterparken tillsammans med exploateringskontoret fortsätter. Invånare i närområdet med intresse för skateboard har fått vara med och tycka till om den nya skateparken vid Telefonplan som kommer vara en del av Teaterparken. Svandammsparken i Midsommarkransen är sedan sommaren helt färdig. Parken har bland annat fått en ny klätterställning med nytt underlag, ny gräsmatta och annan växtlighet. Arkenparken i Axelsberg har fått nya parkbänkar och ny beläggning på parkvägarna. Förvaltningen ska också se över upprustningsbehovet i Elektrarparken i Västberga.

Parkfrågor redovisas även under mål 2.4 och 2.5.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Avdelningen för samhällsplanering och intern service ska samverka med trafiknämnden för att genomföra åtgärder som förbättrar belysningen i stadsmiljön.	2020-01-01	2020-12-31	
 Avdelningen för samhällsplanering och intern service ska utveckla trygghetsarbetet inom det lokala brottsförebyggande rådet.	2020-01-01	2020-12-31	
 Förvaltningen ska i samverkan med kommunpolisen genomföra en trygghetsvandring för ungdomar i stadsdelsområdet.	2020-01-01	2020-12-31	
 Genomföra information- och utbildningsinsatser för att förebygga brandolyckor i hemmet för hemtjänstens brukare.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Hemtjänsten gör riskbedömningar i hemmet hos varje kund och där finns en risk som handlar om brandvarnare och om risken är att den inte fungerar. Hemtjänsten delar även ut broschyren "Förebygg bränder i ditt hem" i vårt informationsmaterial till nya kunder.			
 Stadsdelsförvaltningen ska följa den lokala handlingsplanen mot våldsbejakande extremism och delta i stadens gemensamma utbildningsinsatser.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Handlingsplanen är framtagen och stadsdelen deltar i stadens gemensamma utbildningsinsatser			
 Stadsdelsförvaltningen ska samverka med lokalt näringsliv, civilsamhället, polis, stadens berörda nämnder och bolag samt andra relevanta aktörer genom platssamverkan.	2020-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet *I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige* uppfylls under året. Bedömningen baseras på att förvaltningen prognostiserar att samtliga KF-indikatorer nås och att KF-aktiviteterna kommer att genomföras. Nämnden har även stöd för sin bedömning genom att förvaltningen även prognostiserar att underliggande nämndmål kommer att uppfyllas. Nämndens två indikatorer bedöms uppnås och de åtta aktiviteterna kommer att genomföras under perioden.

Hägersten-Älvsjös förskolor har god kvalitet på sin verksamhet. Merparten av stadsdelens barn i åldrarna 2-5 år går i förskola, cirka 97 procent. Enligt uppgifter den 31 augusti 2020 fanns det 5 789 barn inskrivna i stadsdelens 82 kommunala förskolor på 352 avdelningar/barngrupper. Alla sökande erbjuds barnomsorg inom garantitid. Sedan pandemiutbrottet i februari har förskolans arbete förändrats och anpassats till rådande förhållanden.

Uppföljning av introduktionsförskola

Introduktionsförskolan startades upp i november 2019 som en integrerad del av en befintlig förskola i Fruängen. Vid uppstart var introduktionsförskolan öppen tre dagar i veckan och hade en förskollärare och två barnskötare knutna till verksamheten. Nu har bemanningen utökats med en ytterligare förskollärare och har öppet fyra dagar i veckan. Verksamheten har en budget om 1,1 mnkr varav 0,3 mnkr har förbrukats.

Introduktionsförskolans målgrupp är nyanlända föräldrar och är utformad som en öppen verksamhet med gruppaktiviteter för föräldrar och barn. Verksamheten fungerar som en mötesplats där man kan möta andra familjer samtidigt som barnen deltar i en pedagogisk verksamhet. Vårdnadshavare erbjuds språkträning både praktiskt och teoretisk samt även tagit del av samhälls- och omvärldsorientering. Nu till hösten planeras SFI undervisning.

Introduktionsförskolan har ett samarbete med andra verksamheter inom stadsdelsförvaltningen, särskilt samhällsvägledarna, socialtjänsten, bovärdar på Stiftelsen hotellhem i Stockholm och med förskoleavdelningen.

Utifrån rådande situation har ingen statistik på antal besökare genomförts och inte heller på antalet barn som har skrivits in på förskolor i området. Under hösten kommer detta arbete återupptas. Någon brukarundersökning har inte genomförts.

Stadsdelens metod att nå målgruppen är i huvudsak uppsökande. Personal från introduktionsförskolan har under året besökt området Bjällerkransen där flertalet av målgruppen finns för att informera om vad verksamheten kan erbjuda och för att bygga relationer med familjerna. Sedan uppstarten i november 2019 har verksamheten haft cirka 10 barn som bedöms öka allt eftersom verksamheten etablerar sig och når ut till fler inom målgruppen.

Arbete för ökad jämställdhet

Där det finns könsuppdelad statistik och andra verksamhetsuppgifter analyseras resultat och uppgifter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Om verksamheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång åtgärdas detta.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Perio dens utfall VB 2019	Progno s helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	38,5 %	2,3 %	36,2 %		35 %	32 %	32 %	Tertial 2 2020
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	88 %					90 %	90 %	2020
Analys Stadsdelarna Älvsjö och Hägersten-Liljeholmen slogs ihop den 1 juli 2020 och resultaten från brukarundersökningen härrör från den tid när stadsdelarna var separerade med olika årsmål. Älvsjö fick 91 procent nöjdhet och Hägersten-Liljeholmen fick 86 procent. Medeltalet blir 88 procent.								
  Antal barn per grupp	16,4 barn/avd.				16 st	16	16	Tertial 2 2020
Analys Stadens mål om genomsnitt ha 16 barn i barngrupperna nås inte fullt ut. I jämförelse med tertial 1 har resultatet dock förbättrats från 17,3 till nu 16,4. Intag av barn sker varje månad och det finns en högre efterfrågan på platser under vårterminens första månader för att successivt minska, vilket vi i denna rapport kan se.								
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,4 st				4,9 st	4,9	4,9	Tertial 2 2020
Analys Stadens mål om i genomsnitt 4,9 barn per medarbetare nås inte. Resultatet för tertial 2 visar 5,4 vilket marginellt är en förbättring i jämförelse med resultatet i tertial 1 som visade 5,5 barn per medarbetare. Förskoleavdelningen har som mål att vid årets slut än mer förbättra resultatet mot att nå KF:smål.								
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,5					3,5	Tas fram av nämnd	2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor har en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Diskussion om strategins innehåll har skett i förskoleavdelningens ledningsgrupp. Utvecklingsenheten förbereder för en gemensam grund för en rörelsestrategi. Parallellt ingår ett tio tal förskolor i en stadsövergripande rörelsestudie i samarbete med Karolinska institutet.			
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av stadens köhandläggning inom verksamhetsområde förskola med syfte att säkerställa likställighet	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Översynen är genomförd och överlämnad till överlämnad till stadsledningskontoret. Stadsdelen väntar på initiativ från Utbildningsförvaltningen.			
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av förskoleverksamhet för förvaltningsområdet meänkieli och samiska i samråd med berörda nationella minoriteter.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys Förskoleavdelningen har en representant i en arbetsgrupp inom staden som bland annat beslutat att den årliga språkinventeringen kommer att utvidgas för att tydligare identifiera barn som har minoritetsspråk. Arbetsgruppen ska även ta fram utbildningsinsatser utefter den inventering som genomförts. Det kommer att genomföras kompetensutvecklingsinsatser riktat mot pedagoger och ledning som förskoleavdelningen deltar i.			

Nämndmål:

Barn i förskolan utvecklas och lär utifrån sina förmågor för att nå sin fulla potential

 Uppfylls helt

Beskrivning

Utbildningen i de kommunala förskolorna ger barnen likvärdiga möjligheter att uttrycka sina tankar och åsikter för att ha inflytande över sin vardag. Alla barns olika språkliga och kommunikativa förmågor och behov tas till vara för att skapa förutsättningar för ett tillgängligt och fungerande språk för alla barn. Medarbetarna har kompetens och kunskap om barnkonventionen och dess intentioner är tydliga i undervisningen.

Utbildningen i de kommunala förskolorna bedrivs utifrån sina förutsättningar i likvärdiga pedagogiska undervisningsmiljöer. Samsyn kring miljö och material samt pedagogernas förhållningssätt är prioriterade utvecklingsområden som skapar förutsättningar för barns lärande och utveckling.

Den reviderade läroplanen ligger till grund och tydliggör förskollärares och barnskötares olika ansvar för utbildningen. Gemensamma strukturer för förskolornas systematiska kvalitetsarbete finns och erbjuds som stöd för en likvärdig utbildning. Språk, matematik, naturvetenskap och rörelse tillsammans med hållbar utveckling prioriteras särskilt i undervisningen.

Förväntat resultat

Alla barn i de kommunala förskolorna möter likvärdiga undervisningsmiljöer och utmanas och utvecklas utifrån sina förmågor. Skolplattformen omfattar och erbjuder gemensamma strukturer som stöd för förskolornas systematiska kvalitetsarbete. Barnens intressen och behov ligger till grund för hur utbildningen utformats. Barnkonventionens intentioner är synliga i utbildningens innehåll.

Analys

Läroplanen

Förvaltningens mål täcker in den nya läroplanens fem områden:

1. Normer och värden
2. Omsorg, utveckling och lärande
3. Barns delaktighet och inflytande
4. Förskola och hem
5. Övergång och samverkan med skolan

Målen täcker även in staden skolprogram.

Hägersten-Älvsjö bedriver sina förskolor med en hög kvalitet. Verksamheterna följer läroplanens intentioner och mål som kontinuerligt följs upp och utvärderas av medarbetare och vårdnadshavare. En framgångsfaktor som förskolorna drar nytta av i sin utbildning och kvalitetsarbete är införandet av digitala verktyg och implementeringen av dessa kommit långt i stadsdelen.

Systematiskt kvalitetsarbete präglar verksamheterna och säkerställer att barnen ges en likvärdig och tillgänglig undervisningsmiljö och att barnen blir delaktiga i hur utbildningen utformas.

Digitalisering, skolplattformen

Arbetet med Skolplattformen har under årets första del haft fokus på ibrukttagandet av modulerna Planering o Bedömning samt Startsidorna. För Planering och bedömning har utbildningsinsatser skett i olika forum som APT, planeringsdagar, nätverk mm. Dessa utbildningar har utgått ifrån et gemensamt framtaget arbetsätt för respektive resultatenheter i mellan enheternas ledningsgrupper och projektledaren. För startsidorna har utbildningsinsatsen riktats mot digitaliseringsnätverkets medlemmar som i sin tur stod för organisation och genomförande av utbildningen på respektive enhet.

Införandet av planering och bedömning har mottagits mycket väl av förskolans medarbetare, man ser att systemet skapar goda möjligheter till kommunikation om förskolans verksamhet och barnens lärande med vårdnadshavarna. Vi ser även att systemet ger ledningsgrupper och övergripande funktioner goda möjligheter att följa upp verksamheten.

Framgent behöver vi fokusera på att följa upp arbetet samt säkerställa att verktyget förankras i det systematiska kvalitetsarbetet på alla nivåer i organisationen.

Covid-19 pandemin

Förskolornas verksamhet har förändrats sedan pandemins utbrott. Verksamheten har under perioden till stora delar förlagts utomhus och undervisningen har anpassats och utvecklats utifrån gällande riktlinjer. Under våren hade förskolorna en högre frånvaro av både barn och medarbetare. Närvaron av barn och sjukfrånvaron har successivt stabiliserat sig vilket underlättar planering och utförande av verksamheten och undervisningen.

Förskoleavdelningen följer dock upp barnens närvaro och sjukfrånvaron löpande på både enhetsnivå och avdelningsnivå för att tidigt kunna möta en eventuellt ökad sjukfrånvaro.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Självvärdering utifrån läroplansuppdraget avseende undervisningsmiljöer	3,5					3,5		2020
 ♀ Vårdnadshavares sammanfattande omdöme om förskolans arbete med normer och värden	91	91	90			90		2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Analys								
Brukarundersökningen gjordes innan förvaltningarna slogs ihop och resultatet är ett genomsnittligt resultat. Det skiljer marginellt mellan Älvsjö och Hägersten-Liljeholmen.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolans medarbetare ska erbjudas kompetensutveckling i språk och kommunikation i syfte att ge alla barn likvärdiga möjligheter att uttrycka sig och kommunicera.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Det övergripande arbetet med att fortbilda personal och presentera verktyg för arbetet med läs- och skrivutveckling pågår. Det finns ett arbetsgrupp mellan förskoleenheterna som samordnar och planerar arbetet. Flera förskolor har arbetat utifrån Skolverkets "läslyftet". Som stöd i arbetet finns medarbetare från såväl förskoleavdelningens utvecklingsenhet som resursenhet Litteratur och kulturupplevelser är en del i pedagogiken. På grund av pandemin har en del fortbildning skjutits fram medan annan har skett digitalt.			
 Förskolans medarbetare ska erbjudas kompetensutveckling om Barnkonventionen för att säkerställa att barns rättigheter tas till vara.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Utvecklingsenheten arbetar för att ta fram material och en fortbildning på temat planeras under hösten för medarbetarna. Flera av förskoleenheterna har påbörjat det egna arbetet kring barnkonventionen och haft det som tema på planeringsdag och i nätverk.			
 Förskolans Resursenhet ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling om barn i behov av särskilt stöd i syfte att stärka alla barns möjligheter att utvecklas utifrån sin egen förmåga.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
På grund av pandemin har planerade kompetensutvecklingsinsatser delvis skjutits upp och delvis skett digitalt. Medarbetare som har haft behov av handledning har kunnat få det.			
 Förskoleavdelningen ska fortsätta att utveckla gemensamma strukturer för det systematiska kvalitetsarbetet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Ett strategiskt utvecklingsområde för förskoleavdelningen är att samordna förskolornas systematiska kvalitetsarbete till det digitala verktyg som införts inom förskolan, Skolplattformen. Vid månadsskiftet juni/juli i år slogs Älvsjö kommunala förskolor samman med Hägersten-Liljeholmens kommunala förskolor. Ett arbete har pågått sedan våren för att ta fram gemensamma dokument och underlag för arbetet med utbildningen, uppföljning och dokumentation. Ett aktuellt exempel på detta är gemensamma underlag för utvecklingssamtal.			
 Förskoleavdelningen ska tillsammans med förskoleenheterna utforma ställningstaganden som ska ligga till grund för en likvärdig och tillgänglig undervisningsmiljö.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Arbetet med att bilda en arbetsgrupp har påbörjats och arbetet planeras starta hösten 2020.			
 Förskolorna ska utveckla sina arbetssätt med kvalitetsindikatorn i syfte att höja undervisningsmiljöernas kvalitet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Enligt forskning behöver resultaten av utbildningen i förskolan tydliggöras och synliggöras för att kunna skapa ökad kvalitet och likvärdighet. Därför har Stockholms stad sedan 2009 beslutat att alla arbetslag vid kommunala förskolor ska använda ett självvärderingsmaterial (webbaserad kvalitetsindikator/WKI) för att bedöma hur väl man lyckas skapa förutsättningar för barns utveckling och lärande utifrån läroplanens krav. Arbetet utifrån kvalitetsindikatorn (WKI) utvecklas kontinuerligt. Den största nyttan av arbetet med materialet är att bidra till diskussioner och reflektioner om den egna verksamheten och läroplanens begrepp.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utifrån förskolornas självvärderingar har förskoleavdelningen gemensamt prioriterat att arbeta för en ökad kvalitet och likvärdighet av undervisningsmiljöerna. Enheterna beskriver bland annat planerade utbildningsinsatser i WKI. Några enheter beskriver att de har infört fördjupade självskattningstillfällen för att öka förståelsen av verktyget och dess användningsområden för kvalitetsutveckling. Någon enhet har beslutat att ha två värderingstillfällen istället för ett kring maj, detta för att bättre kunna följa upp och jämföra. Gemensamt är att enheterna har pågående diskussioner, de planerar vilka grundstrukturer och grundmaterial som måste finnas och hur de kan kompletteras. En ny utmaning i arbetet med undervisningsmiljöerna är pandemin som fört med sig att enheterna har fått utveckla undervisningen utomhus och digitalt.			
 Förvaltningen ska i samarbete med utbildningsförvaltningen samordna barnens övergång mellan förskolans och skolans verksamheter.	2019-01-01	2020-12-31	
Analys Det pågår ett arbete med att se över vilka dokument och rutiner som ska revideras i den nya organisationen.			
 Introduktionsförskolans ska arbeta uppsökande riktat till nyanlända småbarnsföräldrar.	2019-01-01	2020-12-31	
Analys Resursenheten arbetar uppsökande och besöker familjer och barn vid deras boende samt söker upp dem i närliggande parker. Detta arbetssätt har resulterat i ett ökat antal besökare i verksamheten.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att målet för verksamhetsområdet kommer att uppnås under året då underliggande nämndmål bedöms uppnås och då målvärdet bedöms uppnås under året för samtliga indikatorer.

Arbete för ökad jämställdhet

Där det finns könsuppdelad statistik och andra verksamhetsuppgifter analyseras resultat och uppgifter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Om verksamheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång åtgärdas detta.

Uppföljning av handlingsplanen för förbättrad arbetsituation för socialsekreterare och biståndshandläggare

Stadens handlingsplan för socialsekreterare och biståndshandläggares arbetsituation syftar till att anställda inom socialtjänsten och äldreomsorgen ska ges goda förutsättningar att utöva sitt arbete i enlighet med professionellt kunnande, yrkesetik och med lagstiftningens intentioner. De anställdas förutsättningar att utföra sitt arbete är avgörande för kvaliteten på verksamheternas tjänster.

Arbetet på enhetsnivå fortgår. Genom att utveckla introduktionen för nya medarbetare och fortlöpande erbjuda kompetensutveckling skapas utvecklingsmöjligheter. Avdelningarna för social omsorg och äldreomsorgen tar emot socionompraktikanter. Ett lokalt kompetens- och utvecklingsforum med representanter från de myndighetsutövande enheterna har verkat sedan våren 2018 på uppdrag av ledningsgrupperna. Forumet kommer att fortsätta inom de nybildade avdelningarna. Under hösten 2020, i den nybildade förvaltningsorganisationen kommer arbetet med de nya områdena i den reviderade handlingsplanen att påbörjas.

Individ- och familjeomsorg

Förvaltningen bedriver individ- och familjeomsorg som tryggar att den enskilde behandlas likställt och rättssäkert. De individer som behöver insatser ges dessa i första hand i ett tidigt skede och i öppna former. På det områden där det finns används evidensbaserade metoder. Barnrättsperspektivet är väl inarbetat både i utredningar och insatser som direkt rör barn och ungdomar och i utredningar och insatser som riktas till vuxna som har barn i hushållet. I barn- och ungdomsvården arbetar man så långt det är möjligt för att trygga en stabil skolgång. Samverkan sker med skolan för att hitta nya metoder för att bryta omfattande skolfrånvaro. Det finns rutiner och samarbete med polisen för att kunna hålla allvarssamtal med unga förstagångsförbrytare inom 48 timmar. Personer som är utsatta för våld i nära relationer eller personer som utövar våld i nära relationer erbjuds stöd hos relationsvåldscentrum.

Förvaltningen tillhandahåller en tillgänglig budget- och skuldrådgivning och personer som riskerar att vrakas från sina bostäder fångas upp i det vräkningsförebyggande arbetet. Familjer och enskilda som har kontakt med individ- och familjeomsorgen och som lever i osäkra boendeförhållanden kan få stöd av bolots. Förvaltningen har utvecklat insatser särskilt inför utskrivning från psykiatrisk slutenvård. Personer som har stöd från socialpsykiatrin får stöd att nå arbetsmarknaden genom det utvecklingsarbete som genomförts. Nyanlända ges tillgång till kompletterade samhällsvägledning och ett samarbete har inletts med Stiftelsen hotellhem i Stockholm rörande de familjer och enskilda som vars boendetid om fem år löper ut 2020 eller 2021.

SIP (samordnad individuell plan) utgör en viktig rättighet för de personer, barn så väl som vuxna som har insatser från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården och SIP är ett viktigt verktyg i förvaltningens arbete i samverkan med andra.

Omsorg om funktionshindrade

Personer som får stöd och service utifrån funktionsnedsättning tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap i de insatser som ges. Myndighetsutövningen sker rättssäkert för den enskilde och är lättillgänglig, samordnad och likställig. Förvaltningens dagliga verksamheter har utvecklats för att kunna stödja brukaren vidare till arbete eller studier. Grupp- och servicebostäder i förvaltningens regi har utvecklat formerna för de boendes egenmakt.

Öppen verksamhet för barn och ungdomar

Fritidsverksamheten, mötesplatserna och fältverksamheten är anpassad efter dagens ungas behov och levnadsmönster och utvecklas i dialog med de unga. Unga får stöd av vuxna så att de känner sig trygga i den offentliga miljön. Verksamheterna jobbar aktivt med att ge unga stöd i att avstå från tobak, alkohol, övriga droger och antisocialt beteende.

Ungdomsmottagningen verkar för att alla unga ska uppleva att verksamheten är till för dem och veta vad de där kan få hjälp med där genom besök i alla 8:e klasser. I verksamheterna får unga HBTQ-personer stöd i sitt vuxenblivande utifrån sina behov och levnadsmönster. Unga med funktionsvariation erbjuds fritidsverksamhet utifrån sina behov.

Centralt i arbetet för samtliga verksamheter är att samverka med andra som har tonåringar som målgrupp. Samarbete sker inom förvaltningen, inom stadsdelsområdet med vårdnadshavare, grundskolor, gymnasieskolor, polis och inom staden med kollegor eller utifrån problemområde. Fältverksamheten har det tydligaste samverkansuppdraget. En stor del

av arbetet utförs i samverkan med andra yrkesgrupper och mest frekvent med skolorna. En fältassistent står som kontaktperson för varje av de 13 högstadieskolor och ett gott samarbete finns även med gymnasieskolorna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Perio dens utfall VB 2019	Progno s helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	100 %		100	100 %	100 %	Tertial 2 2020
Analys 61 barn och unga har bedömts ha behov av nyplacering eller omplacering på grund av skyddsbehov under årets första två tertialer. Samtliga har placerats under trygga förhållandet och ej behövt vänta på placering.								
  Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	75 %	93,1 %	40 %		90 %	90 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2020
Analys Det totala resultatet under årets första två tertialer för familjeenheten Hägersten-Älvsjö är 44 förstagångsanmälningar och 33 barn och unga som kallats till allvarssamtal inom 48 timmar. Då Älvsjö SDF inte tidigare rapporterat allvarssamtal är det inte meningsfullt att göra jämförelser med tidigare rapporterade resultat. Under juli och augusti har arbetet med allvarssamtalen legat nere. Det har funnits svårigheter att hålla fysiska möte pga coronapandemin och praktiska förutsättningar i och med flytten till nya lokaler.								
  Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	92,7 %	91,6 %	94,1 %		84 %	84 %	84 %	Tertial 2 2020
Analys Det är första gången som resultat för indikatorn redovisas med ett sammanlagt värde för den nya stadsdelsförvaltningen. Resultatet är en sammanställning av Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö som verkande som två separata organisationer fram till den 1 juli 2020. Av denna orsak är det svårt att göra en analys av resultatet och det är ej heller meningsfullt att göra jämförelser med resultat från tidigare perioder. Av resultatet framgår att måluppfyllelsen är högre för flickor än pojkar och att resultatet ligger högt över målvärdet för året. Verksamheten kommer att vara uppmärksam på faktorer som kan påverka att det uppkommer omotiverade könsskillnader i antal återaktualiseringar.								
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering					92	92 %	öka	2020
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering					94	94 %	öka	2020
  Andel brukare som trivs - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)						80 %	80 %	2020
  Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri					26	26 %	30 %	2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	61,11	61,9 %	60 %		75	75 %	75 %	Tertial 2 2020
Analys	Sammantaget har den nybildade Familjeenheten Hägersten-Älvsjö haft 36 barn i familjehem under årets först två tertialer. Av dessa har 22 av barnen klarat målen i kärnämnen. Förvaltningen är användare Skolfam där det är möjligt utifrån barnets geografiska placering. Skolgången har följts upp genom konsultationsdokument, möte med skola, familjehem och barnet, telefonsamtal med berörda och möte med Skolfam.							
Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	53,6 %	47,3 %	73,9 %		42 %	42 %	42 %	Tertial 2 2020
Analys	Andelen avslutade ärenden med måluppfyllelse visar ett positivt utfall. I jämförelse med första tertialperioden har måluppfyllelsen för män ökat med 6 %. Trenden att måluppfyllelsen när det gäller kvinnor är betydligt högre än för männen håller i sig. Tänkbara anledningar till utfallet kan vara att kvinnor generellt är mer följsamma i behandling. Kvinnor som är aktuella för missbruksvård har också i högre grad än männen mer ordnade boendeförhållanden vilket ökar deras möjlighet att fullfölja behandlingsinsatser. Verksamheten har utvecklat sina arbetssätt genom att prioritera kvinnors behov och ett mer motiverande och stödjande förhållningssätt.							
Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	52,63 %				50 %	50 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2020
Analys	Indikatorns resultat har under tidigare perioder skilt sig åt mellan Hägersten-Liljeholmens och Älvsjö stadsdelsförvaltningar. Älvsjö stadsdelsförvaltning har i historiken haft en god måluppfyllelse medan resultatet för Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning har varit sämre. När det nu redovisas ett resultat för den nya förvaltningen kan man konstatera att antalet avhysningar är för högt. Vissa avhysningar kan inte trots insatser förhindras. Verksamheten kommer att genomlysna resultatet på individnivå och utveckla insatserna utifrån detta.							
Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader					60	60 %	Tas fram av nämnd	2020
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)						90 %	90 %	2020
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	78 %					78 %	78 %	2020
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med sin insats						80 %	80 %	2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Perio dens utfall VB 2019	Progno s helår	Årsmål	KF:s års mål	Period
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god						70 %	Tas fram av nämnd	2020
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol						62 %	62 %	2020
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika						92 %	92 %	2020
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak						91 %	91 %	2020
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen						85	91 %	2020
Antal vräkningar som berör barn	0	0	0	0	0	0	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2020
Analys								
Ingen av de 9 avhysningar som hittills har genomförts har berört barn.								
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)						92 %	92 %	Tas fram av nämnd 2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Enheten Glasade Gängen deltar årligen på Framtidsmässan i Globens restaurangskola. Där samlas Skola, Försäkringskassa, Arbetsförmedling, Lär vux, Handläggare, Glasade Gängen och självklart elever med anhöriga. På mässan presenterar sig alla och berättar för elever vad de olika instanserna kan bidra med för eleverna.			
Socialnämnden ska fortsätta att utbilda personal vid stadsdelsnämnderna angående unga lagöverträdare och förbereda socialtjänsten på att kunna arbeta enligt modellen snabbare lagföring.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
Familjeenheten deltar i kompetenssatsningen och aktiviteten fortlöper enligt plan. Ytterligare ett internt utbildningstillfälle är inplanerat för ungdomshandläggare och nyanställda under sista tertialen.			
Socialnämnden ska ha en samordnade och styrande roll i stadsdelsnämndernas och arbetsmarknadsnämndens arbete med att permanenta sociala insatsgrupper och ska i det arbetet definiera gränsdragningen mellan sociala insatsgrupper och avhoppbar verksamheten samt säkerställa att det finns en tydlig	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
vägledning för hur staden arbetar med respektive målgrupp och verksamhet.			
<p>Analys</p> <p>Enheten för beroendevård och ekonomiskt bistånd har ingen social insatsgrupp 20-29 år i egen regi då underlag saknas. Vid behov av tjänsten köper vi den från Skärholmens sociala insatsgrupp. Hittills har en klient beviljats insatsen. Staden har nyligen antagit ett vägledningsdokument för arbetet med sociala insatsgrupper som ska implementeras på enheten. Familjeenheten erbjuder i dagsläget inga sociala insatsgrupper. I de fall där insatsen bedöms skälig man med andra stadsdelar. Förvaltningen deltar i de aktiviteter som socialnämnden kallar till.</p>			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna centralisera säkerställandet av skyddet för barn och unga vid hembesök från Barnhus Stockholm.	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Familjeenheten har tagit del av det kunskapsmaterial som har delgetts stadsdelarna men deltar för närvarande ej i någon arbetsgrupp.</p>			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att utöka arbetet med Bostad först och fördela fler bostäder för ändamålet samt i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla stödet till deltagarna i Bostad först.	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Stadsdelarna tilldelas lägenheter för Bostad Först från Socialförvaltningen i en särskild ordning och väljer själva vilken klient som ska erbjudas insatsen. Stadsdelarna bekostar också stödsinsatsen. Förvaltningen har hittills under 2020 fått en lägenhetsanvisning. Efterfrågan på insatsen fortsätter att vara större än tillgången.</p>			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna implementera resultatet av 2019 års utredning om hur familjehem kan erbjuda studiestöd.	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Arbetet med resultaten av 2019 års studiestöd har presenterats på stadens familjevårdsnätverk där biträdande chefer för familjevården deltar. Samtliga medarbetare inom familjevården kommer att erbjudas en endagsutbildning som anordnas av socialförvaltningen under november- december 2020. Nyanställda kommer att utbildas i samband med deltagande i stadens introduktionsutbildning.</p>			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta projektet STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan.	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Planeringsarbete pågår.</p>			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen ta fram en stadsövergripande boendeplan för våldsutsatta där tillgången till akut- och genomgångsbostäder säkerställs i relation till biståndsbehovet.	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Förvaltningen är ej kallad till samarbete rörande detta.</p>			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm verka för att fler familjecentraler kan öppnas för att stärka det tidigt förebyggande arbetet med barn, unga och deras familjer	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Arbetet pågår enligt plan. Förvaltningen deltar aktivt i skapandet av en familjecentral i stadsdelsområdet.</p>			
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur anhörigstödet till anhöriga drabbade av skjutningar och dödligt våld kan förbättras och se över hur samordningen av stödet med Region Stockholm och Polismyndigheten kan stärkas.	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Förvaltningen är ej kallad till samarbete rörande detta.</p>			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, SHIS och Bostadsförmedlingen utreda möjligheterna, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten, inte våldsutövaren, som bor kvar i det gemensamma boendet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen deltar inte i samarbete rörande detta.			
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en gemensam modell för arbetet med skolsociala team i staden som också kan omfatta hur arbetet kan utvecklas genom att myndighetsutövande socialtjänst kan arbeta mer på plats i skolan/placerar på skolor	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen bevakar frågan men ingår ej i någon arbetsgrupp.			
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna säkerställa skolgången för barn som bor på skyddat boende och tillgången till förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleålder samt utveckla stödet till placerade barn och vuxna under och efter placeringarna.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen är ej kallad till samarbete rörande detta.			
  Socialnämnden ska i samarbetet med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen implementera tak över huvudet-garantin i enlighet med den översyn som gjorts.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Socialnämnden har gjort en översyn av tak över huvudet-garantin som enligt uppgift skulle ut på remiss till stadsdelsförvaltningarna. Förvaltningen har inte blivit kontaktad rörande remissen. Enhetschefen har deltagit i den arbetsgrupp som arbetat med översynen. SOF har publicerat tillämpningsanvisningar under sommaren. Dessa kommer att implementeras i förvaltningen under hösten.			
  Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna inventera och utreda hur samarbetet runt gruppen unga med LSS med kompletterande psykiatriska diagnoser kan utvecklas.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Socialnämnden har givit information om uppdraget att inventera och utreda hur samarbetet runt gruppen unga med kompletterande psykiatriska diagnoser kan utvecklas.			
  Socialnämnden ska samordna arbetet med att implementera strategin för att minska risken att barn, ungdomar och unga vuxna dras in i kriminalitet, och stötta utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i deras arbete.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen har tagit fram en handlingsplan utifrån stadens strategi för att minska risken att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet. Handlingsplanen läggs fram i samband med tertialrapport 2.			
  Socialnämnden ska ta fram ett nytt program mot hemlöshet för perioden 2020-2025 som också omfattar arbetet mot barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden samt arbeta enligt hemlöshetsprogrammet 2014-2019 och handlingsplanen för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden till dess att ett nytt program är framtaget. I arbetet ingår att i samarbete med stadsdelsnämnderna och SHIS utreda behovet av och ta fram en modell för trygga akutplaceringar av barnfamiljer i akut bostadsnöd.	2020-01-01	2020-06-30	
Analys Nytt program mot hemlöshet för 2020-2025 är framtaget och beslutat i Socialnämnden men har ännu inte antagits av kommunfullmäktige.			
  Socialnämnden ska utveckla och stärka arbetet med avhoppare i samverkan med berörda nämnder och bolag, samt arbeta för en breddad avhopparverksamhet dels genom att bistå stadsdelsnämnderna i särskilt komplexa ärenden, dels genom att	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
samordna avhopparplaceringar med stark hotbild över hela staden där den föreliggande risken bedöms som hög.			
Analys Socialförvaltningen har organiserat en stödenhet för avhoppare på enheten för hemlösa som förvaltningen vänder sig till vid behov av stöd i denna typ av ärenden.			
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm stärka samarbetet mellan socialtjänst och sjukvård kring de som både lider av psykisk sjukdom och missbruk, bland annat genom att säkerställa att socialtjänsten tar initiativ till att samordnade individuella planer upprättas.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Socialnämnden har tillsammans med stadsdelsnämnderna att genomfört en omfattande kartläggning av målgruppen inom socialpsykiatri under sommaren 2020. Resultatet är inte sammanställt ännu.			
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag till färdplan med tillhörande kostnadsanalys för införandet av en enhetlig yrkestitulatur inom LSS-verksamheterna.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen har medverkat när socialförvaltningen planerat för hur en kartläggning av utbildningsnivån hos vårdarna ska gå till. Utifrån detta finns en enkät framtagen som kommer gå ut till alla stadsdelsförvaltningar med frågor om antal medarbetare och vad dessa har för grundläggande utbildning.			
Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis hålls inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått, eller misstänks ha begått, brott.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Det har varit svårt att säkerställa att samtalen med ungdom och förälder kommer till stånd inom 48 timmar och särskilt svårt att få till att polis närvarar. Den främsta orsaken är praktiska förutsättningar men sammanslagningen och nybildande av enheten har också påverkat detta. Att ha som målsättning att kalla ungdomen och förälder inom 48 timmar och genomföra samtalet inom lagstadgad handläggningstid på 14 dagar har varit betydligt mer framgångsrikt.			
Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden och äldrenämnden, inom ramen för handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare, särskilt arbeta för att säkerställa att alla incidenter av hot och våld mot personalen registreras i stadens incidentrapporteringssystem IA och att drabbad personal upplever att de fått tillräckligt stöd av staden som arbetsgivare.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Frågan kommer att uppmärksammas i den nya förvaltningen under hösten. Förvaltningen behöver säkerställa att det finns aktuella rutiner som är kända av alla och som tillämpas. Arbetet genomförs i samverkan med fackliga företrädare i lokal samverkansgrupp.			
Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden säkerställa att socialtjänst, skola och polis arbetar med lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Planering pågår. Frågan är uppmärksammat i handlingsplanen för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet.			
Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Planering pågår. Aktiviteten är ej initierad än.			

Nämndmål:

Invånarna i stadsdelsområdet lever ett självständigt liv

● Uppfylls helt

Beskrivning

Barns rättigheter

Barns rättigheter enligt barnkonventionen tas tillvara bland annat genom att barnkonsekvensanalyser genomförs i ärenden som berör barn. Förvaltningens barnrättsarbete inom socialtjänstens myndighetsutövning utvecklas genom att stadens stödmaterial implementeras och genom att det finns barnombud på enheterna som har stöd av en barnrättssamordnare.

Ungdomsmottagning

Ungdomsmottagningen arbetar för att främja fysisk och psykisk hälsa bland ungdomar. Arbetet sker bland annat genom psykosociala stödsamtal till individer och förebyggande aktiviteter för grupper. Ungdomsmottagningen ska under året fortsätta att arbeta för att nå ut till grupper som är underrepresenterade i verksamheten med särskilt fokus på yngre pojkar. Verksamhet sker i samverkan med skolor, fältassistenter, fritidsverksamheter och socialtjänst.

Fältassistenter

Stadsdelsförvaltningens fältassistenter arbetar förebyggande och uppsökande i de miljöer där unga befinner sig. Syftet är att med preventiva insatser fånga upp och förhindra att ungdomar söker sig till miljöer präglade av missbruk och kriminalitet. Det socialt uppsökande arbetet för att nå unga som brukar narkotika ska stärkas. I det uppsökande arbetet ska samarbete ingå mellan ungdomar, föreningsliv, polis, näringsliv och civilsamhället. Som en del av det trygghetsskapande arbetet stöttar fältassistenter nattvandrande vuxna i stadsdelsområdet. Genom att delta i platssamverkan tar fältassistenter del av en brett förankrad och uppdaterad lägesbild som är samordnad av polisen och kan ligga till grund för hur resurserna riktas. Det utvecklas metoder och genomförs aktiviteter som kan tillföra skyddsfaktorer i de ungas liv. Fältassistenter medverkar vid tillsynen av folköls- och tobaksförsäljning.

Öppen fritidsverksamhet

Den öppna fritidsverksamheten ska fortsätta att utvecklas och anpassas för att erbjuda aktiviteter och verksamhet som tilltalar en bred grupp unga och är anpassad efter deras behov och levnadsmönster. Aktiviteter och verksamhet bjuder in underrepresenterade grupper så som unga flickor, nyanlända, HBTQ-personer och unga med funktionsvariation prioriteras. All verksamhet utgår ifrån ett förebyggande perspektiv där skyddsfaktorer för unga stärks. Fritidsverksamheterna samverkar med socialtjänst, skola och civilsamhälle med syfte att minska narkotikaanvändningen bland unga. Fritidsgårdarna samarbetar med lokalt civilsamhälle och andra fritidsgårdar för att tillsammans erbjuda ett brett verksamhetsutbud. Tillsammans med civilsamhället erbjuder fritidsgårdarna läxhjälp.

Förvaltningen har under många år försökt etablera en fritidsgårdsgård och en ungdomsmottagning tillsammans med Region Stockholm i Liljeholmen. Förvaltningen ser ett stort behov av att lokalisera dessa verksamheter till Liljeholmen eftersom många

gymnasieelever idag studerar i närområdet. Förvaltningen har tillsammans med Region Stockholm undersökt många alternativ och tänkbara lokaler i området men lokalerna har antingen blivit för dyra eller inte mött verksamheternas behov. Förvaltningen har tillsammans med Region Stockholm sedan våren 2019 utrett hur fastigheten Lilla Katrineberg 2 skulle kunna anpassas och samutnyttjas som en ungdomsmottagning och en fritidsgård. I maj 2020 tog Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd ställning till förslaget som innebär en etableringen av ett ”ungdomens hus” i det kluster av gymnasieskolor som ligger i Liljeholmen. Fastigheten är tänkt att utnyttjas som en ungdomsmottagning i delad regi med Region Stockholm och samutnyttjas av nämndens fritidsgårdsgård och nämndens fältassistenter under vissa delar av dygnet. Möjligheter finns även att låta föreningslivet till självkostnadspris använda lokalerna för möten, studieverksamhet, kulturell verksamhet eller andra fritidssysselsättningar. Genom att lokalen kan samutnyttjas av flera verksamheter minskar stadsdelsnämndens ekonomiska engagemang för driftskostnader och etableringskostnader. Enligt plan påbörjas ombyggnationer under hösten 2020 som bedöms vara klara under februari 2021. Verksamheten bör kunna öppna i mars 2021.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen utreder individers behov av hjälp- och stödinsatser utifrån inkomna ansökningar och anmälningar. För att säkerställa likställighet och rättssäkerhet i utredningarna används standardiserade bedömnings- och utredningsinstrument. Den enskilde är delaktig i utredning, val av insatser och insatsens utformning.

Individ- och familjeomsorgen erbjuder ett brett och varierat utbud av insatser som motsvarar de behov som finns hos invånarna i stadsdelsområdet. Genom att använda evidensbaserade metoder säkerställs att insatserna är likvärdiga. Insatserna syftar till att så långt det är möjligt ta till vara den enskildes egna resurser och stärka självständigheten. Om den enskilde, oavsett ålder har insatser både från socialtjänsten och från hälso- och sjukvården erbjuds en samordnad individuell plan (SIP).

Förvaltningen har en väl utbyggd öppenvård i egen regi för barn, ungdomar och deras familjer samt för vuxna missbrukare. På så sätt kan tidiga insatser på hemmaplan erbjudas.

Barn och unga

Prioriterad målgrupp för det socialt uppsökande och förebyggande arbetet är barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt. Att klara skolan är den starkaste skyddsfaktorn för barn och unga som riskerar en socialt ogynnsam utveckling. Samverkan inom ramen för BUS-överenskommelsen (Barn i behov av särskilt stöd) är ett viktigt forum som utvecklas och riktas mot gemensamma mål. Nämnden ska under perioden fortsätta att stärka samarbete och samverkan mellan skola, förskola, socialtjänst, fritidsverksamheter, föreningsliv, polis och det förebyggande och uppsökande sociala arbetet. Syftet är att samverkan ska vara effektiv, samordnad och målinriktad samt säkerställa att resurser riktas där behoven finns.

Förvaltningen erbjuder familjestödsprogram och föräldrarådgivning i viss omfattning. Förvaltningen verkar för att öppna en familjecentral i samverkan med Region Stockholm.

Barn och unga som genom brister i uppväxtmiljön eller eget skadligt beteende riskerar att utvecklas ogynnsamt utreds utifrån gällande lagstiftning. Utredningen syftar till att ta reda på vilket behov av stöd och eller skydd barnet har. Barns förutsättningar för att klara skolgången uppmärksammas särskilt i utredningen och vid behov sätts insatser i samverkan med skolan in

för att stabilisera skolgången. När ett barn placeras utanför hemmet ställer förvaltningen tydliga krav på skyddade boenden, jourfamiljer, HVB-hem, familjehem etc. så att barnets skolgång tillgodoses. Uppföljningen av placerade barn och unga är prioriterad, särskilt avseende skolgång. Ensamkommande barn och unga ges stöd som syftar till etablering i samhället och på arbetsmarknaden. Allvarssamtal inom 48 timmar med förstagångsförbrytare under 18 år dit polis, socialtjänst, föräldrar och den unge själv kallas har införts.

Barn och ungdomar som kommer i kontakt med förvaltningen ska tillförsäkras delaktighet. Brukarmedverkan för barn och unga ska öka.

Barnfamiljer som är aktuella hos socialtjänsten och lever under osäkra boendeförhållanden ges stöd av bolots och i vissa fall genom erbjudande om så kallat avtalat boende hos Stiftelsen hotellhem i Stockholm (SHIS Bostäder). Stödet syftar till att familjen ska få ett varaktigt och värdigt boende.

Vuxna med missbruk

Förvaltningens arbete med att minska missbruk och riskbruk i stadsdelsområdet sker i första hand genom stödinsatser till enskilda. Insatserna främjar förutsättningar för den enskilde att leva ett självständigt liv. Arbetet med målgrupperna samsjukliga, unga vuxna och kvinnor i missbruk är fortsatt prioriterade.

Förvaltningen arbetar utifrån metoden motiverande samtal och erbjuder stöd- och behandlingsinsatser inom de egna utförarverksamheterna baserade på evidensbaserade metoder samt anpassat boendestöd. Förvaltningens egna insatser anpassas efter målgruppens behov och sätts in i ett tidigt skede vilket minskar risken för att mer ingripande insatser behövs på längre sikt. Förvaltningen fortsätter att aktivt följa nyttjandegraden av egna öppenvårdsinsatser och att anpassa och utveckla öppenvården i syfte att höja graden av nyttjande. Verksamheten ställer om från att ha utgått i från "boendetrappan" där den hemlöse stegvis ska flytta till allt mer självständiga boenden under rehabiliteringens gång, till att utgå ifrån vinsterna med modellen "bostad först". Samverkan med Region Stockholms beroendevård och psykiatri är av stor vikt för den enskilde. Att erbjuda den enskilde en samordnad individuell plan (SIP) är en viktig del i att skapa en sammanhållen vård för den enskilde.

Förvaltningens missbruksvård fortsätter att utveckla barn- och föräldraperspektivet. Vid handläggning av ärenden rörande vuxna med missbruksproblematik uppmärksammas om det finns barn och i förekommande fall initieras alltid ett samarbete med barn- och ungdomsenheten. Barn till föräldrar med missbruksproblematik erbjuds stödgrupper via barn- och ungdomsenheten.

Socialpsykiatri

Förvaltningen erbjuder stödinsatser som boendestöd och sysselsättning till personer som har någon form av psykisk och/eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Brukarinflytandet för ökad delaktighet inom socialpsykiatri är en prioriterad fråga. Förvaltningen utvecklar metoder för trygg hemgång vid utskrivning från psykiatrisk slutenvård.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att kartlägga olika vägar till arbete för målgruppen. Målet är att kunna göra individuella handlingsplaner för enskilda brukare. Insatser till personer som står långt från arbetsmarknaden fokuserar på återhämtning och hälsofrämjande insatser. I syfte att stödja brukarna i deras återhämtningsprocess fortsätter utförarverksamheten inom socialpsykiatri satsningen på Peer-support, en professionell kamratstödare med egen erfarenhet av psykisk ohälsa. Den öppna träfflokalverksamheten kommer att moderniseras för att bättre möta brukarnas behov och intressen. Metoden kollegial observation används. Samarbete med brukar- och intresseorganisationer kommer att utvecklas.

Våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck

Personer inom stadsdelsområdet som är utsatta för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck får stöd av Relationsvårdscentrum Sydväst. Verksamheten vänder sig även till de personer som utövar våld i nära relationer. Relationsvårdscentrum Sydväst drivs av Skärholmens stadsdelsförvaltning på uppdrag Hägersten-Älvsjös och Skärholmens stadsdelsnämnder. Relationsvårdscentrum Sydväst arbetar uppsökande och har informationsinsatser riktade mot andra relevanta aktörer. Arbetet utvecklas i samverkan med polis. Efter utredning kan våldsutsatta placeras på skyddat boende.

Hemlöshet

Förvaltningen kommer under året att fortsätta bedriva ett intensivt arbete för att motverka hemlöshet genom såväl förebyggande åtgärder som nödvändiga insatser för enskilda. Barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden är en fortsatt prioriterad målgrupp. Barnens behov i dessa familjer uppmärksammas utifrån deras särskilt utsatta situation. Förvaltningen fortsätter att utveckla arbetet med personer som är 65 år eller äldre, med eller utan missbruk, som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa.

Förvaltningen fortsätter att utveckla det vräkningsförebyggande arbetet som finns samlat i ett team inom beroendevården och ekonomiskt bistånd.

Alla personer som beviljas tillfälligt boende av socialtjänsten får en individuell boendeplan som bland annat syftar till att undanröja de hinder som finns för den enskilde att komma vidare till eget boende.

Samhällsinformation till nyanlända

Utvecklingen av stödet till nyanlända fortgår under 2020 i samarbetet med arbetsmarknadsförvaltningen. Frågor om arbete och bostad har särskilt fokus. Projektet "Föreningsguider i Hägersten-Liljeholmen, nästa steg – en trygg vidareflytt" i samverkan med SHIS syftar till att ge stöd till de nyanlända som flyttar vidare från Bjällerkransen under 2020 och 2021. Erfarenheterna från projektet kommer att användas i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Stöd och service till funktionsnedsatta

Förvaltningen erbjuder individuellt anpassade stödinsatser till personer som har någon form av funktionsnedsättning i syfte att alla invånare i stadsdelsområdet ska kunna leva ett självständigt liv och vara delaktiga i samhället. Kvinnor och män, flickor och pojkar med funktionsnedsättningar tillförsäkras behövligt stöd och service i form av till exempel boendestöd, gruppboende, sysselsättning, daglig verksamhet och stöd till att få en anställning.

Utredning och erbjudande om insatser utgår i från den enskildes behov. Insatserna präglas av hög kvalitet, trygghet och delaktighet. Utredningarna görs under så kort tid som möjligt och insatsbeslutens längd anpassas utifrån den sökandes behov och situation och där det är lämpligt fattas beslut som gäller över lång tid. Den enskilde deltar i framtagandet av sin egen genomförandeplan och har på så sätt inflytande över hur insatsen utförs. Barn med funktionsnedsättningar och barn som lever i familjer där den vuxne ansöker om stöd och service för funktionsnedsättning uppmärksammas och barnets rätt till delaktighet tillgodoses. Behovet av ledsagarservice för barn och unga vuxna med funktionsnedsättningar tillgodoses så att de regelbundet kan delta i fritidsaktiviteter.

De reviderade riktlinjerna för ledsagning och ledsagarservice tillämpas och om det sker några betydande förändringar i praxis på området återkopplas detta till nämnden.

Förvaltningens utförarverksamheter inom funktionsnedsättningsområdet bedriver ett aktivt utvecklingsarbete i syfte att öka brukarnas delaktighet och självständighet. Digitaliseringen inom verksamheterna fortgår. Stadsdelsförvaltningen tar till vara den utveckling som gjorts inom LUM-projektet MALK (Mätinstrument avseende livskvalité) och kommer att implementera det digitala verktyg som tas fram för de boende i grupp- och servicebostäder. Arbetsättet kvalitetsobservationer används i verksamheterna.

Verksamheterna uppmärksammar våldsutsatta och arbetar för att verksamheterna ska vara fria från våld.

Förväntat resultat

Invånarna i stadsdelsområdet utvecklas utifrån sina förutsättningar, känner sig trygga och har en bra livskvalitet. Socialtjänsten uppmärksammar alla barn och vuxna som kan behöva stöd och erbjuder en modern, rättssäker och evidensbaserad socialtjänst i ett tidigt skede. Alla barn i stadsdelsområdet har goda uppväxtvillkor och inget barn behöver uppleva våld eller förtryck. Barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver.

Personer med psykisk funktionsnedsättning får stöd att utifrån sina förutsättningar, deltar i samhällets gemenskap och har ett arbete att gå till. Vuxna och barn som är eller har varit utsatta för våld av närstående ges goda förutsättningar att kunna ta sig ur sådana relationer. Personer som får stöd och service utifrån funktionsnedsättning tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap. Insatserna är lättillgängliga och individuellt utformade. Biståndshandläggningen är rättssäker och likställig.

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att nämndmålet kommer att uppnås under året.

Barn och unga

Tongivande för verksamheten är uppdragen att nå ökad samordning med skola, Polisen och Region Stockholm. Dessa aktiviteter planeras, samordnas och följs upp av avdelningschef på övergripande nivå.

Under perioden 1 maj tom 13 augusti har det inkommit 938 anmälningar rörande barn och unga i stadsdelsområdet. Anmälningarna har rört 406 flickor och 531 pojkar. Antalet anmälningar har inte ökat nämnvärt. 103 anmälningar varit polisanmälningar mot barn och unga som misstänks för att ha begått brott. Målet att kunna erbjuda barn och vårdnadshavare s.k. allvarssamtal inom 48 timmar har under tertialen inte kunnat uppnås helt. Sammanslagning och lokalbyte samt pågående coronapandemi är de främsta orsakerna. Våld eller övergrepp mot barn och våld inom familjen är fortfarande den vanligaste orsaken till att utredning inleds på Familjeenheten Hägersten-Älvsjö. Antalet nya placeringar utanför hemmet av barn och unga har marginellt minskat. Antalet individer i öppenvård i egen regi ligger konstant. Det pågår löpande utvecklingsarbete för att förebygga sammanbrott och fortsatt negativ utveckling för placerade barn, unga och deras familjer. Trots detta har en hel del placeringar i såväl jourhem, HVB som familjehem hittills i år avbrutits i förtid och omplaceringar har gjorts. Sammanbrott vid placering utanför hemmet är ett riktat utvecklingsområde både vad gäller bedömningsunderlag, kvalitetsarbete och systematisk uppföljning. Familjevården har uppvisat goda resultat vad gäller barnsamtal och barns delaktighet. Oavbruten skolgång och godkända resultat i grundskolan för de placerade barnen är ytterligare kvalitetsmått som följts upp systematiskt. Familjeenhetens resultat har varit goda i denna bemärkelse; de allra flesta placerade barn når godkänt i kärnämnen.

Familjerätt

Antalet frivilliga samarbetsamtal ökar åter efter en nedgång under 2019. En anledning kan vara att pågående pandemi har orsakat nya frågeställningar att lösa för separerade föräldrar vilket orsakar konflikt och att situationen innebär utmaningar i familjerelationer. Antalet utredningsuppdrag fortsätter att öka. Antalet umgängesstödsärenden har tredubblats jämfört med motsvarande period 2019. Från augusti utökas öppettiderna i umgängeslokalen för att kunna verkställa de beslut som inkommit under försommaren. Antalet ansökningar om medgivande minskade under det första tertialet och de fortsätter att minska under den andra tertialen. Antalet adoptionsutredningar har minskat markant. Familjerättsverksamheten har under coronapandemin utvecklat nya arbetssätt.

Vuxna med missbruk

De vuxna med missbruk som söker insatser hos förvaltningen har ofta komplexa behov på grund av samsjuklighet och många är också hemlösa. Detta ställer stora krav på flexibilitet i kombination med struktur i utredning och insatser. Samverkan är nödvändig med Region Stockholm och ett flertal andra myndigheter. Utrednings- och förändringsprocessen tar ofta lång tid. Situationen för klienterna förändras ständigt och bristen på förutsägbarhet och uthållighet hos klienten komplicerar arbetet. Stadens kvalitetsgaranti hålls genom att ett första besök erbjuds inom tre dagar, ibland redan samma dag som första kontakten sker. ASI används som utredningsinstrument och för uppföljning. Förvaltningen förfogar över ett brett utbud av insatser i egen regi. Nya klienter erbjuds fem icke biståndsbedömda samtal. Att erbjuda insatser på hemmaplan är prioriterat. Antalet vård dygn i LVM-vård har ökat medan antalet vård dygn på stödboende har minskat. Placeringarna sker till en ökad, genomsnittlig dygnskostnad.

Socialpsykiatri

Brukarna inom socialpsykiatri erbjuds tillgänglig och rättssäker biståndsbedömning och trygga insatser av god kvalitet. Utvecklingen inom området under 2020 rör ökad delaktighet,

möjlighet att närma sig arbetsmarknaden och utveckling och anpassning av verksamheten genom de krav som nya regler för utskrivning från slutenvård. Metoderna MI och det lågaffektiva förhållningssättet är arbetssätt som stärker den enskildes möjlighet till kontroll och delaktighet i sitt eget liv. Delaktighetsprojektet precis som mycket annan verksamhetsutveckling har kraftigt påverkats av coronapandemin och de hänsyn som måste tas för att minska smittspridning. Ett arbete med att modernisera och effektivisera sysselsättningsverksamheten och träfflokaler fortgår.

Hemlöshet

Hemlöshet är alltså en stor utmaning som medför stora kostnader för placeringar i olika boendeformer. Förvaltningen bedriver ett aktivt, uppsökande, vräkningsförebyggande arbete och arbetar systematiskt med att personer i hemlöshet ska erhålla egna, självständiga boendelösningar.

Våld i nära relationer

Relationsvåldscentrum Sydväst (RVC) erbjuder de individer som aktualiseras och/eller ansöker om stöd utifrån våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ges ett professionellt och utvecklat stöd som syftar till att skapa ett skydd för individen och ge förutsättningar för att hen ska leva ett självständigt liv fritt från hot och våld. Verksamheten använder evidensbaserade metoder.

Omsorg om personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning ges tillgänglig och rättssäker handläggning som syftar till att likställigheten i staden upprätthålls. Förvaltningen driver verksamheter i egen regi med hög kvalitet som tillgodoser ett brett spektra av behov och intressen. Grunden för utvecklingen av verksamheterna är stärkt egenmakt för den enskilde brukaren. För att stärka egenmakten används digitala hjälpmedel, det lågaffektiva förhållningssättet och de dagliga verksamheterna arbetar för att ge de brukare som kan en möjlighet att närma sig arbetsmarknaden. Kvaliteten i bemötandet säkras genom välutbildade och engagerade medarbetare. Metoden kvalitetsobservationer implementeras. Brukarna ges möjlighet att delta i stadens kulturella utbud och hälsofrämjande aktiviteter.

Öppen fritidsverksamhet och fältverksamhet

Fritidsledare såväl som fältassistenter utformar verksamheten i nära samspel med de ungdomar som deltar, för att svara upp mot behov och levnadsmönster och med ett vuxet perspektiv för en prosocial utveckling. På mötesplatserna har erbjudits öppen verksamhet och riktad verksamhet för unga som börjat årskurs 7 och upp till 18 års ålder.

Viktigast för barn och ungas utveckling och trygghet är deras vårdnadshavare. Fältassistenter har fokus på en god och för vårdnadshavarna stärkande kontakt. Fritidsgårdarna tar kontakt med varje besökares vårdnadshavare.

Polis, socialtjänstens mottagningsgrupp och andra relevanta myndigheter bjuds in till de öppna mötesplatserna kvällstid. Ungdomarna får möjlighet att ställa frågor och få svar på desamma. Verksamheten är relationsskapande. Ungdomarna får insikt i hur viktig rättskipning är för dem och för samhället i stort. Ungdomarna får information om strategier för att undvika att utsättas för brott samt vad som ska göras om det ändå sker. Om när och hur en polisanmälan ska göras, hur rättsprocesser går till och vikten av att vittna. Vidare får

ungdomarna information om socialtjänstens roll, om det råd och stöd en har rätt till och vilken hjälp den enskilde kan få.

Fältassistenter mobiliserar till vuxenvandringar som regelbundet pågår i flera av stadsdelsområdets geografiska områden. När det finns behov i Liljeholmen arbetar fältassistenter schemalagt under eftermiddagarna och i nära samarbete med ungdomsjouren, mobila ordningsvakter och polis.

Unga får stöd i att avstå från tobak, alkohol, övriga droger och antisocialt beteende.

Fältassistenter arbetar uppsökande och förebyggande i den ungdomliga offentligheten. Samarbete för att skydda unga förekommer med samtliga skolor, socialtjänst, polis och civilsamhälle. Grupper av vårdnadshavare får information om framgångsrika strategier och förhållningssätt vid kontakt med sina ungdomar, för bästa förutsättningar för en prosocial utveckling.

Verksamhet för unga med funktionsvariationer, både öppen för alla inom målgruppen och biståndsbedömd bedrivs.

Ungdomsmottagning

Under året bjuds alla årskurs åtta inom stadsdelsområdet in till ett klassbesök på ungdomsmottagningen. Möjlighet till att delta i föreläsning om hur stress hanteras på ett kreativt sätt erbjuds samma målgrupper.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att stadsdelsförvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet.	100 %				100 %	100 %		Tertial 2 2020
Analys Samhällsvägledning för nyanlända erbjuds på medborgarkontoret i Älvsjö och i mobil verksamhet utifrån tidigare arbetssätt och organisation i Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning. Samhällsvägledarna har hittills erbjudit totalt 32 personer samhällsvägledning inom en månad från inflyttning.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen fortsätter arbetet att tillsammans med Region Stockholm starta en verksamhet i Liljeholmen som innehåller både ungdomsmottagning och fritidsverksamhet samt ger utrymme för fältassistenter och föreningsdrivna aktiviteter.	2020-05-29	2020-12-31	
Analys Arbetet pågår enligt plan.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska verka för att alla barn och vuxna som har kontakt med socialtjänsten i stadsdelsområdet och som har behov av att få en samordnad individuell plan för insatser från socialtjänst och hälso- och sjukvård ska få erbjudande om ett SIP-möte. Berörda enheter ska undersöka hur många barn och vuxna som har detta behov och följa upp under året hur många som fått erbjudandet och i hur många fall SIP har upprättats.	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Familjeenheten har en särskild SIP-samordnare som samordnar arbetet med samverkan intern och externt och som är verksam även inom funktionshinderområdet. Enhetens samtliga medarbetare är grundutbildade i lagstiftningen och riktlinjerna kring SIP. Det finns en uppdaterad SIP-rutin som är tillgänglig på enhetens samarbetsyta. SIP ingår som en del i introduktionen av nya medarbetare i staden och på enheten. Under året har enheten varit sammankallande till 31 SIP-möten. Enheten arbetar aktivt med att verka för att alla barn som kommer i kontakt med socialtjänsten ska känna till rättigheten som SIP-lagstiftningen innebär.</p> <p>Beroendevården har hittills deltagit på 65 SIP-möten. Det pågår ett arbete med att undersöka hur många vuxna som har behov av en SIP i syfte att kunna följa upp hur många som fått ett erbjudande om SIP och i hur många fall SIP har erbjudits. För närvarande förs statistik över genomförda SIP-möten men en basmätning av hur behovet ser ut saknas ännu.</p> <p>Handläggarna på utredningsgruppen inom ekonomiskt bistånd har i uppdrag att välja ut minst en klient var och kalla till ett SIP-möte och till om med maj 2020 har 28 SIP-möten genomförts.</p> <p>Medarbetare inom Beställarenheten funktionsnedsättning erbjuder, upprättar och deltar i möten kring samordnad individuell plan för barn och vuxna som har kontakt med socialtjänst och som har behov av samordnade insatser i samverkan med hälso- och sjukvård. För barn och ungdomar samt för målgruppen inom socialpsykiatri följs arbetet med SIP upp systematiskt. Antalet SIP:ar har minskat till följd av covid-19, bland annat har slutenvården sedan slutet av mars nästan helt upphört att kalla till SIP-möten då det råder besöksförbud på sjukhus. Covid-19 har dock inneburit allt fler digitala SIP-möten hålls.</p>			
 Genomföra kartläggning av beslut enligt LSS och SoL rörande boende och ledsagning för personer med funktionsnedsättning och inom socialpsykiatri utifrån hur länge utredningen som föregick beslutet tog och med avseende på om beslutets längd är lämplig i förhållande till brukarens situation och behov.	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Kartläggningen av hur lång utredningstid som föregått beslut om boende enligt LSS och ledsagning enligt SoL och LSS för personer med funktionsnedsättning har senarelagts dels till följd av coronapandemin och delvis till följd av sammanslagningen av de två stadsdelsförvaltningarna.</p>			
 Goda exempeldag kring arbetet med systematisk uppföljning.	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>En avdelningsövergripande goda exempeldag var inplanerad att genomföras den 6 april men har med anledning av coronapandemin skjutits upp.</p>			
 Inom ramen för Uppdrag psykisk hälsa ska ungdomsmottagningen förstärka det uppsökande arbetet i skolorna och på öppna fritidsverksamheter med syfte att förebygga psykisk ohälsa bland unga.	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>En handlingsplan är under framtagande och kommer under året att implementeras.</p>			
 Kartläggning av digitalt utanförskap för samtliga brukargrupper inom avdelningen för social omsorg.	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
<p>Analys</p> <p>Arbetet med aktiviteten är inte påbörjat på alla enheter. Anledningen är hög arbetsbelastning med anledning av coronapandemin och arbete med att slå samman två förvaltningar.</p>			
 Stadsdelsförvaltningen ska utveckla arbetssätt för att nå nyanlända kvinnor och män (egenbosatta, anhöriga och kommunanvisade) med erbjudande om samhällsvägledning.	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Arbetet pågår i samarbete med såväl arbetsmarknadsförvaltningen som civilsamhället och det lokala föreningslivet. arbetsformerna i den mobila samhällsvägledningen har påverkats starkt av coronapandemin och behovet av att inte riskera smittspridning.</p>			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningen ska, inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla arbetssätt och aktivt vägleda de nyanlända i bostadsfrågor.	2019-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Samhällsvägledarna arbetar aktivt med att vägleda nyanlända i bostadsfrågor. Förvaltningen erbjuder också boskola och har en bolots som arbetar med att etablera kontakter med olika fastighetsägare som kan erbjuda bostäder. Insatser från dessa kan komma i fråga för de familjer som snart behöver lämna Bjällerkransen och som har ett särskilt stort behov av stöd. Avdelningen deltar också i ett samarbetsprojekt med SHIS avseende de familjer som efter 5 år inte kan bo kvar inom SHIS. I det arbetet deltar såväl, samhällsvägledarna, boskola och bolots samt socialsekreterarna i utredningsgruppen på ekonomiskt bistånd.</p>			
 Utveckla arbetet med uppföljningar av insatser inom funktionshinderområdet så att det säkerställs att brukaren kommer till tals.	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Beställarenheten har tillsammans med utförare i egen regi utvecklat metoder för att säkerställa att brukare kommer till tals vid uppföljning av insatsen bostad med särskild service. Det faktiska arbetet skulle ha inletts den 1 mars men har senarelagts på grund av besöksstopp/besöksförbud på grupp- och servicebostäder till följd av covid -19.</p>			
 Utveckla arbetssätt i samverkan med berörda parter vid utskrivning från slutenvård utifrån de förutsättningar som gäller i nya överenskommelser rörande Lagen om utskrivning från slutenvård.	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Familjeenheten har en rutin för samverkan vid LUS. SIP samordnaren ansvarar för att följa upp rutinen. I och med sammanslagningen mellan Hägersten-Liljeholmen och Älvsjös SDF behöver det säkerställas att samtliga på enheten känner till rutinen. Enhetens SIP samordnare träffar alla nya medarbetare under introduktionen och kommer att delta på ledningsgrupp under hösten för att följa upp rutinen.</p> <p>Det pågår ett projekt om tryggt mottagande inom socialpsykiatri. Till följd av covid-19 har samtliga sjukhus besöksförbud vilket gör att den djupare samverkan som planerats tillsammans psykiatrins slutenvård måste senareläggas. Under de två första tertialen har inte någon klient som vårdats på sjukhus konstaterats som utskrivningsklar.</p> <p>Vad gäller beroendevården har enhetschefen deltagit i en arbetsgrupp på Socialförvaltningen där frågor rörande dokumentation och uppföljning har diskuterats samt i en samverkansgrupp med beroendevården inom Regionen. Socialförvaltningen har utarbetat ett stöddokument till handläggare inom socialtjänsten som nu ska implementeras i verksamheten. Verksamheten använder sig också av den placeringsresurs som finns på Boende- och behandlingsenheten när snabba placeringar i samband med utskrivningar från slutenvården måste göras. Tyvärr följer psykiatri oftast inte den lagstiftade processen. Inom beroendevården är problemet att de korta vårdtiderna oftast, medför att klienten har skrivits ut när inskrivningsmeddelandet når förvaltningen.</p>			
 Utveckla barnrättsarbetet genom att testa metoder för hur barn som berörs av utredningar och insatser som riktas till dem själva eller till vuxna kan komma till tals.	2020-01-01	2020-12-31	
<p>Analys</p> <p>Familjeenheten har under andra tertialen haft fortsatta svårigheter att testa och införa nya metoder för att öka barns delaktighet i förhandsbedömningar och utredningar. Två metoder har planerats. Barnenkäter i förhandsbedömningar och intervjuer enligt Västernorrlandsmodellen i utredningar. Båda metoderna har varit svåra att testa och det har varit svårt att få fram ett tillräckligt stort underlag. Det har varit svårt att genomföra barnsamtal på plats på grund av rådande läge i samhället med covid-19. Ett utvecklingsområde under sista perioden är att arbeta vidare med rutinen och undersöka möjligheterna till digitala lösningar.</p> <p>Under mars genomförde arbetsgruppen funktionsnedsättning barn i Hägersten-Liljeholmen en metoddag och beslutade om att använda vissa metoder för att säkerställa att barn kommer till tals. Inom funktionsnedsättning vuxen och socialpsykiatri upprättas barnkonsekvensanalyser i samband med att beslut nypövas. I samband med detta fattar handläggare beslut om hur och på vilket sätt barn till vuxna som har insatser kan komma till tals.</p> <p>Inom ekonomiskt bistånd och beroendevård finns 5 barnombud som deltar i avdelningens barnrättsnätverk. Inom beroendedelens har informationsmaterial som riktar sig till äldre barn tryckts upp och barnkonsekvens analyser ska göras i alla utredningar samt vid val av insatser. Inom ekonomiskt bistånd ska barnkonsekvens analyser skrivas i beslut som gäller barn. SoF har bidragit med att ta fram material avseende barnkonsekvensanalyser inom de olika verksamhetsområdena och utbildningar genomförs. Uppföljning av uppföljning genomförs i maj. Ett internt utvecklingsarbete avseende barnrättsperspektivet och barnens rätt att komma till tals behöver dock göras.</p>			
 Utveckla och pröva ett arbetssätt med förstärkta samhandlingsteam kring brukare som har behov av insatser från fler enheter inom avdelningen för social omsorg.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys			
Planering och genomförande av sammanslagningen mellan Hägersten-Liljholmens och Älvsjö stadsdelsförvaltningar har tillsammans med konsekvenserna av den pågående coronapandemin har medverkat till att det inte har varit möjligt att påbörja utvecklingsarbetet under de två första tertialen.			

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att stadsdelsförvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet.				100 %				2020

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämndens bedömning är att äldreomsorgens insatser och det kvalitets- och utvecklingsarbete som pågår bidrar till att uppfylla stadens mål om att äldre har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.

Äldreomsorgen har ett brett uppdrag från uppsökande arbete och förebyggande insatser för seniorer i stadsdelsområdet till äldre med behov av hemtjänstinsatser, dagverksamhet och särskilt boende såsom servicehus och vård- och omsorgsboende. I fokus för alla verksamheter står de äldres hälsa och välbefinnande.

Under coronapandemin och de restriktioner som råder har och fortsätter verksamheterna att hitta lösningar, så att de äldre och deras anhöriga ska kunna må så bra som möjligt.

Arbete för ökad jämställdhet

Utgångspunkten för äldreomsorgen är att insatser ska ges utifrån den äldres individuella behov och att vården och omsorgen är personcentrerad. Jämställdhetsarbetet är integrerat i såväl biståndsbedömningen som i verksamheterna. I biståndsbedömningen används en intervjuguide som stöd i utredningsarbetet där vikten av att ställa könsneutrala och jämställda frågor tas upp. Beställarenheten äldre är hbtq-diplomerad.

På vård- och omsorgsboende, servicehusen, dagverksamheterna och mötesplatserna erbjuds t.ex. olika aktiviteter som passar både män och kvinnor och där den äldre också har möjlighet att välja utifrån sina intressen och önskemål.

Brukarundersökningarna och individuppföljningarna analyseras utifrån ett kvalitets- och

jämställdhetsperspektiv för en ökad brukarnöjdhet och kvalitet i verksamheterna.

Förebyggande och uppsökande verksamhet

Inom ”Enheten för utveckling och förbyggande arbete”, har äldreomsorgens resurser samlats för förebyggande insatser som riktar sig dels till alla seniorer i stadsdelen och dels till äldreomsorgens verksamheter. Enheten följer också aktuell forskning och svarar för metodutveckling inom äldreomsorgen.

Äldreomsorgens mötesplatser och aktivitetscenter erbjuder ett brett utbud av olika aktiviteter, kulturupplevelser och social gemenskap, som är betydelsefulla och uppskattas av seniorerna. På grund av coronapandemin är mötesplatserna fortsatt stängda. Aktiviteter, såsom gympa- och yogagrupper anordnas utomhus i mindre grupper på ett säkert sätt.

Kvalitets- och utvecklingsarbetet

Äldreomsorgens kvalitetsarbete har fokus på demensvården, den palliativa vården, stöd till anhöriga samt att säkerställa en likställig biståndsbedömning.

Ett prioriterat uppdrag är att försöka nå äldre som känner sig ensamma och isolerade och erbjuda dem möjlighet till social gemenskap samt ge råd och stöd. Utvecklingsarbetet kommer att påbörjas under hösten utifrån de stimulansmedel som har beviljats. Bland annat kommer seniorer i ordinärt boende, genom Matlyftet, få möjlighet till näringsrika mellanmål och ökad gemenskapen genom den kommunala hemtjänsten med stöd från dietist.

För att minska känslan av ensamhet och oro kommer boenden, seniorer och anhöriga till boende ges möjlighet till samtalsgrupper genom att personal utbildas till samtalsledare i existentiella samtal.

Tryggt mottagande för en säker och trygg hemgång efter sjukhusvistelse fortsätter. En prioriterad utvecklingsfråga är samverkan med primärvården och primärvårdsrehabiliteringen.

Äldreomsorgens arbete med att utveckla volontärverksamhet tillsammans med pensionärsorganisationer och civilsamhället är vilande på grund av pandemin.

Digitalisering och välfärdsteknik

Äldreomsorgen har investerat i välfärdsteknik som syftar till att öka kvaliteten, tryggheten och den äldres självständighet.

Ett exempel är att ge stöd till äldre i att använda digitala verktyg/surfplattor för att till göra inköp av matvaror på nätet. Användning av digitala verktyg gör det möjligt för boende på vård- och omsorgsboende och hemtjänstens brukare att kommunicera med sina anhöriga.

Äldreomsorgen deltar i ett projekt i samarbete med Karolinska Institutet, om att använda en app för stöd till anhörig till närstående med demenssjukdom.

Kompetensutveckling

Målsättningen är att alla medarbetare ska erbjudas kontinuerlig kompetensutveckling utifrån sina behov. Prioriterade områden är bemötande, demensvård, psykisk ohälsa, palliativ vård, anhörigstöd, våld i nära relation samt ökade kunskaper i svenska.

Under våren har fokus för kompetensutvecklingen varit utbildningsinsatser gällande de basala hygienrutinerna och hur skyddsutrustning ska användas, samt webbutbildningar om covid-19. Uppföljning och genomgång fortsätter under hösten för att säkerställa att alla har kunskaper

om detta och följer rutinerna.

Äldreomsorgens processledare ger stöd till medarbetarna i dokumentationsarbetet och äldreomsorgens dietist i frågor om kost, nutrition, nattfasta och måltidsobservationer.

Medarbetarnas kompetens och ombudens särskilda kompetens inom olika områden och deras engagemang har stor betydelse för kvalitets- och utvecklingsarbetet. Anhörigkonsulenten kommer att utbilda fler anhörigombud och Seniorhälsans aktivitetsledare kommer att utbilda fler aktivitetsombud. Inom hemtjänsten planeras att utbilda medarbetare till ombud med inriktning psykisk hälsa.

Silviahems-certifieringen vid Fruängsgården som varit vilande på grund av pandemin återupptas i slutet på augusti och är klar under hösten. Axelsbergs vård- och omsorgsboende startar sin Silviahems-certifiering under hösten.

Vid beställarenheten äldre kommer handläggare att delta i en specialistutbildning kring demens i höst. Handledningen för ökad kompetens inom området demens/psykisk ohälsa, som varit vilande under våren kommer att återupptas under hösten, om det blir möjligt.

Äldreomsorgen samarbetar med Palliativt kompetenscentrum (PKC) för utbildning av palliativa ombud och kontinuerlig kompetensutveckling.

Föreläsningarna om psykisk ohälsa som vänder sig alla medarbetare inom äldreomsorgen, bedöms inte kunna genomföras på grund av risken för smittspridning.

Trygga och tillgängliga bostäder

En äldreboendeplan har tagits för Västra Söderort för Hägersten-Älvsjö och Skärholmen.

Boendeplaneringen handlar bland annat om att omstrukturera servicehuslägenheter till seniorbostäder för att fler äldre ska ges möjlighet till en anpassad och tillgänglig bostad och kunna flytta när som så önskar. På sikt, utifrån den demografiska utvecklingen med allt fler äldre, behövs även fler platser på vård- och omsorgsboende.

På Fruängsgården har en del av servicehuset, A-huset, med 63 servicehuslägenheter tomställt för renovering och omstrukturering till seniorboende. Under tiden planering pågår för omställning till seniorboende är lägenheterna uthyrda till nyanlända.

Brukarundersökningar

Brukarnas nöjdhet med verksamheternas kvalitet följs upp genom stadens och Socialstyrelsens årliga brukarundersökningar för dagverksamhet, hemtjänst, servicehus och vård- och omsorgsboende.

Uppfyllelsen av äldreomsorgens årsmål för kvalitetsindikatorerna baseras på resultaten från brukarundersökningarna. Resultaten analyseras och används av enheterna i deras förbättrings- och utvecklingsarbete.

Brukarundersökningen för dagverksamhet genomfördes under veckorna 10-19. Resultaten som presenterade vecka 24 visar att många är nöjda med sin dagverksamhet, känner sig trygga och tycker att de får ett bra bemötande av personalen. Socialstyrelsens brukarundersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?", publiceras i slutet av oktober 2020.

Resultaten för kvalitetsindikatorn kontinuitet i hemtjänsten mäts och levereras av staden centralt till stadsdelsnämnderna.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen						65 %	Tas fram av nämnd	2020
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra						55 %	Tas fram av nämnd	2020
Analys								
Vid verksamheterna erbjuds olika aktiviteter, både individuellt och i grupp. Under pandemin är fokus att kunna anpassa och erbjuda coronosäkra aktiviteter.								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten						86 %	86 %	2020
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende						77 %	77 %	2020
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten						81 %	Tas fram av nämnd	2020
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende						87 %	Tas fram av nämnd	2020
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	91 %					92 %	92 %	2020
Analys								
Brukaundersökningen visar att deltagarna känner sig nöjda, trygga och att personalen har ett bra bemötande. Dagverksamheterna stängdes den 17 mars.								
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst						85 %	85 %	2020
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende						82 %	82 %	2020
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod						10	Max 10 personer	2020
Analys								
Schemoplanerarna i de olika arbetsgrupperna försöker att se till att det är kontinuitet hos kunderna och samordnarna att bemanna in samma vikarier till en arbetsgrupp. Hemtjänsten har hittills från januari till juli ett genomsnitt på 13,5 personal gällande kontinuiteten.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja ett pilotsamarbete med Region Stockholm för att stärka en sammanhållen vård och omsorg för äldre samt utveckla ett relevant systemstöd för detta	2020-01-01	2020-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska införa möjligheten till digitala inköp	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Möjligheten finns till digitala inköp.			
  Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna införa IBIC inom biståndsbedömning för äldre	2020-01-01	2020-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna se över reglerna för biståndsbedömningen för och behovet av dagverksamhet	2020-01-01	2020-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna stärka tillgången till personliga ombud för äldre personer med psykisk ohälsa	2020-01-01	2020-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över koncepten aktivitetscenter och sociala träffpunkter och hur dessa ska förhålla sig till varandra	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Äldre har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Äldres hälsa och välbefinnande står i fokus för äldreomsorgens verksamheter och insatser.

Biståndsbedömningen ska vara rättssäker och likställig.

Biståndshandläggarens huvuduppgift är att göra en individuell behovsbedömning. När den enskilde gör en ansökan om hjälp hanteras den skyndsamt som följs av utredning, bedömning och beslut. Beslut kan vara bifall, delvis avslag eller avslag. Därefter sker verkställighet, uppföljning och utvärdering. Alla dessa delar dokumenteras på ett rättssäkert sätt.

För att säkerställa likställdheten i myndighetsutövningen föredras ansökningar om boende samt ärenden av mer principiellt intresse i gemensamma ärendegenomgångar.

Alla äldre som har biståndsbedömda insatser har genom utförarenheterna en utsedd kontaktman med uppdrag att samordna insatserna kring den äldre. Tillsammans med den äldre upprättar kontaktmannen en genomförandeplan för att säkerställa hur den äldre vill att insatserna ska utföras. Utgångspunkten är att personalen ska ha ett rehabiliterande synsätt för att så långt som möjligt ta tillvara den äldres egna resurser så att den äldre kan bibehålla sina funktioner.

Boende på servicehus och vård- och omsorgsboende erbjuds riskbedömningar som syftar till att förebygga undernäring, trycksår och fallolyckor samt att den äldre har en god munhälsa.

Verksamheten arbetar i team med kontaktman, sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast/fysioterapeut för att säkerställa en trygg och personcentrerad vård och omsorg utifrån den boendes behov och önskemål.

Äldreomsorgens mötesplatser inklusive aktivitetscentren erbjuder ett brett utbud av olika aktiviteter, kulturupplevelser, gemenskap och dagsutflykter.

Korrekt och tillgänglig information är ett uppdrag för alla enheter inom äldreomsorgen.

Förväntat resultat

Äldre känner sig trygga och är nöjda med äldreomsorgen samt tycker att de är delaktiga och kan påverka planeringen och utformningen av sin äldreomsorg.

Äldres förmåga att leva värdigt och självständigt stärks.

Kvinnor och män har likvärdig äldreomsorg.

Äldre med insatser har inflytande över insatsernas utförande.

Äldres välbefinnande och nöjdhet ökar med bättre mat och en trevlig måltid.

Äldres kunskap om möjligheten att påverka och planera sin boendesituation ska öka.

Analys

Bedömningen är att nämndens mål uppfylls.

God mat och en trevlig måltid

Äldreomsorgens dietist och måltidsombuden/kostombuden har en viktig roll i kvalitetsarbetet kring frågor som rör kost och hälsa samt att ta tillvara de äldres synpunkter gällande måltiden. Arbetet med måltidsobservationer och nattfastemätningar fortsätter att utvecklas.

Utveckling av hemtjänsten

Hemtjänsten möter brukare med olika behov, förutsättningar och svårigheter vilket ställer krav på en professionell och flexibel hemtjänst samt en ständig kompetensutveckling av medarbetarna. Hemtjänstens demensgrupp är Silviahemscertifierad. Behov finns att även profilera hemtjänsten till målgruppen äldre med psykisk ohälsa och planer finns att utbilda ombud riktade till denna målgrupp.

Hemtjänsten arbetar med att öka kontinuiteten genom att bemanningen planeras så att brukaren får hjälp av samma personal så långt som möjligt, vilket bidrar till att öka tryggheten. Utvecklingsarbetet kring ramtid, som syftar till att öka brukarnas inflytande i planeringen och utförandet av insatserna pågår.

En stimulerande dagverksamhet

Dagverksamheten är uppskattad och bidrar till hälsa och välmående hos både deltagare och deras anhöriga som får avlastning. Dagverksamheterna i egen regi är tillsvidare stängda, men lösningar diskuteras för att möjliggöra ett coronasäkert öppnande i begränsad omfattning.

Vård- och omsorgsboende och servicehus

Både vård- och omsorgsboendena och servicehusen erbjuder en meningsfull dag med aktiviteter och social gemenskap samt möjlighet till daglig utevistelse. Under våren och

sommaren har de boende erbjudits olika utomhusaktiviteter och kulturupplevelse med uppträdande på innergårdarna. Planering pågår för att se vad som är möjligt att erbjuda de boende under hösten.

Utvecklingsarbetet kring teamarbetet med kontaktman, sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast/fysioterapeut fortgår. Riskbedömningarna för fall, undernäring, trycksår samt munbedömning är prioriterat och genomförs på servicehus och vård- och omsorgsboende. Dessa registreras i patientjournalen och i det nationella kvalitetsregistret Senior Alert och ligger till grund för planeringen av den boendes individuella vård och omsorg.

Rättssäker och likställig biståndsbedömning

Utredningar och behovsbedömningar baseras på den enskildes individuella behov, önskemål och resurser. Biståndshandläggarna skriver utredningar i stadens kartläggings- och bedömningsinstrument vilket ger ett allsidigt underlag för beslut. En intervjuguide används som stöd i utredningsarbetet där vikten av att ställa könsneutrala och jämställda frågor samt frågor som rör nutrition, hbtq och våld i nära relation. Beställarenheten äldre är hbtq-diplomerad.

I och med sammanslagningen av de båda stadsdelsförvaltningarnas beställarenheter arbetar enheten med att se över och utveckla sina arbetssätt och rutiner.

Uppföljning

Verksamhetsuppföljningarna genom verksamhetsbesök har beslutats att för tillfället pausas med hänsyn till målgruppen och situationen med pandemin.

Beställarenheten äldre genomför kvalitetsuppföljningar på individnivå såväl på boenden som inom hemtjänsten och använder äldreförvaltningens stadsövergripande rutiner för kvalitetsuppföljning på individnivå. Samtliga uppföljningar på vård- och omsorgsboenden har ställts in sedan mars månad på grund av pandemin och återupptas när det bedöms möjligt.

Äldreomsorgen kommer att ta del av Inspektionen för vård och omsorgs (IVO) fördjupade tillsyn och använda resultaten i äldreomsorgens utvecklingsarbete. I tillsynen ingår Fruängsgårdens vård- och omsorgsboende och Solberga vård- och omsorgsboende.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Beställarenheten äldre och hemtjänsten ska utveckla rutinerna för genomförandeplanen.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Arbetet med att utveckla rutinerna för genomförandeplaner har inte kunnat påbörjas som planerat på grund av coronapandemin.			
 Boende på servicehus och vård- och omsorgsboende ska erbjudas förebyggande riskbedömningar för fall, trycksår, undernäring samt munhårsbedömning. Åtgärdsplan/hälsoplan ska tas fram utifrån individuella behov.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Boende på servicehus och vård- och omsorgsboende erbjuds riskbedömningar som dokumenteras i patientjournalen och i kvalitetsregistret Senior Alert för en individuellt anpassad vård- och omsorg.			
 Kompetensutveckling inom området livsmedelshygien på vårdavdelningskök.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Mat- och måltidspolicyn för äldreomsorgen i Stockholms stad ska implementeras i verksamheterna genom information och utbildningsinsatser för chefer, kostombud och medarbetarna bland annat kring måltiden, måltidsobservationer och nattfastemätning.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Under våren före pandemin informerade äldreomsorgens dietist måltidsombuden/kostombuden om nattfastemätningarna. Genomgång av måltidsobservationer tas upp under hösten.			
 Äldre ska inbjudas till gemensam lunch på mötesplatser/aktivitetscenter.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Insatsen Matlyftets planering har ändrats, på grund av pandemin, från gemensamma lunchgrupper till möten i hemmet med hjälp av den kommunala hemtjänsten och dietist. Seniorer med extra behov av stöd kan få eftermiddagsbesök där man ordnar näringsrika mellanmål och fikar tillsammans. För att minska ensamhet finns även möjlighet att samtidigt möta anhöriga via olika digitala hjälpmedel.			
 Äldreomsorgen ska tillsammans med pensionärsorganisationerna och civilsamhället utveckla former för volontärverksamhet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Under rådande omständigheter är arbetet med volontärverksamhet tillsammans med pensionärsorganisationer och civilsamhället vilande.			
 Äldreomsorgen ska utveckla det förebyggande och uppsökande arbetet som syftar till att bryta ofrivillig ensamhet och isolering hos äldre.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Utvecklingsarbetet kring ofrivillig ensamhet planeras och leds inom enheten för utveckling och förebyggande arbete. Boenden, seniorer och anhöriga till boende kommer att erbjudas att delta i samtalsgrupper. Personal utbildas i existentiella samtal och kommer att leda samtalsgrupperna.			
 Äldreomsorgens medarbetare ska erbjudas föreläsning om demens och psykisk ohälsa.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Föreläsningarna i samarbete med KI, som vänder sig till alla äldreomsorgens medarbetare, bedöms inte att kunna genomföras under hösten på grund av risk för smittspridning av coronaviruset.			
 Äldreomsorgens medarbetare ska genomföra webbutbildningarna om demens.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Webbutbildningar om demens pågår kontinuerligt vid enheterna. Inom flera enheter har medarbetarna genomfört webbutbildningarna demens ABC och demens ABC plus. Några har även genomfört delen Nollvision.			
 Äldreomsorgens rutiner för anhörigstödet ska implementeras i alla verksamheter och utgöra basen för utvecklingsarbetet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Arbetet har påbörjats och kommer att utgå från det nya programmet stöd till anhöriga 2021-2024. Planen är att det ska var implementerat under hösten så att alla enheter kan utgå från det i sitt arbete.			
 Öka kunskaperna om HBTQ-personer livssituation och behov.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Beställarenheten äldre är HBTQ-diplomerad sedan tidigare. Möjligheterna för fler verksamheter att diplomas kommer att undersökas närmare.			

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Kommunfullmäktige har tagit fram fem mål för verksamhetsområdet. Stadsdelsnämnden har formulerat fem nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet. Nämnden bedömer att alla fem mål för verksamhetsområdet och alla fem nämndmål kommer att uppfyllas helt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bedömer att målet kommer att uppfyllas. Stadsdelsnämnden arbetar mot målet genom att ha en tät och nära samverkan med näringslivet i Hägersten-Älvsjö inom de frågor som ligger inom nämndens ansvarsområde, främst trygghets- och säkerhetsfrågor. Förvaltningen arbetar med att utveckla samverkan med näringslivet tillsammans med kommunikatörer och trygghets- och säkerhetssamordnare när det gäller trygghet och trivsel. Fokusområden har varit Liljeholmens centrum och Älvsjö centrum.

Arbete för ökad jämställdhet

Stadsdelsnämnden har fokuserat på ett näringslivsarbete som kombinerats med trygghetsarbete. Eftersom kvinnor i större utsträckning än män känner sig otrygga bör näringslivsarbetets trygghetsåtgärder rimligen varit särskilt gynnsamma för kvinnor i stadsdelsområdet.

Nämndmål:

Näringslivet har goda förutsättningar att verka och etablera sig i Hägersten-Älvsjö

● Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämndens samarbete med näringslivet är gott. Fokus ligger på att hitta nya samverkansmodeller samt att säkerställa tryggheten för näringsidkare i stadsdelsområdet. Nämnden har fortsatt en konsult som arbetar med uppdraget att bygga en fungerande samverkansmodell för näringslivsfrågor. Nämnden kommer också att börja arbeta i enlighet med näringslivsstrategin under år 2020.

Analys

Förvaltningen har växlat upp näringslivsarbetet och arbetet har fortsatt trots coronapandemin. Arbetet med företagarföreningen i Liljeholmen har utvecklats. Stadsdelsförvaltningen har nu en representant i företagarföreningen, och där finns även en representant för paraplyorganisationen FGS (företagsgrupperna i Stockholmsregionen).

I maj genomförde företagarföreningen i Liljeholmen en trygghetsvandring tillsammans med stadsdelsförvaltningen, trafikkontoret och polisen. Syftet var att identifiera otrygga platser i närområdet som näringsidkarna önskar åtgärda. Företagarna i Liljeholmen och Älvsjö har även fått information om hur staden arbetar för att underlätta för näringslivet under coronapandemin.

En företagsmessa i Liljeholmens centrum har planerats till hösten av förvaltningen i samarbete med företagarföreningen och fastighetsägaren Citycon. Under rådande omständigheter kan mässan komma att flyttas till nästa år.

I Mälardalen har förvaltningen fört samtal med Coop och skolan om problem med snatterier från butiken. Även i andra lokala centrum har förvaltningen och företagarföreningen stöttat butikerna i denna fråga.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till målet genom att samverka med facknämnder som exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden vid planeringen av stadsutvecklingen i Hägersten-Älvsjö. I flera stadsdelar planeras och genomförs nu ny bostadsbebyggelse, bland annat i Solberga, Älvsjö centrum, Telefonplan, Liljeholmen och Årstadal.

Arbete för ökad jämställdhet

Stadsdelsnämnden verkar för att stadsutveckling ska matcha alla människors behov. Kvinnor och flickors behov har tagits i beaktning vid all stadsutveckling genom att stadsutvecklingsanalyser görs med ett jämställdhetsperspektiv.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	8					8	Tas fram av nämnd	2020

Nämndmål:

Invånarna i Hägersten-Älvsjö har tillgång till god samhällsservice

 Uppfylls helt

Beskrivning

Hägersten-Älvsjös stadsdelsnämnd växer kraftigt. Detta innebär förutom kravet på fler bostäder också ett större behov av bland annat förskolor, gruppboenden, och boende för äldre. I samarbete med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ska stadsdelsnämnden vara med i planprocessen för att säkra upp en god samhällsservice till stadsdelsområdets invånare. Stadsdelsförvaltningen har också ett nära samarbete med SISAB, Micasa och utbildningsnämnden.

Förvaltningen har egna prognosdokument för att säkra upp att antalet förskoleplatser stämmer med det faktiskt behovet. Förvaltningen har ett gott samarbete med berörda nämnder och bolag där behovet av antalet platser säkerställs i detaljplaneringen. Förvaltningen kommer också fortsätta delta i SAMS-arbetet för samplanering av förskola och skolor när behov finns. Under 2020 kommer förskolan Metronomen att färdigställas.

Stadsdelsnämnden planerar genom äldreboendeplanen för mängden vård- och omsorgsboenden, servicehus och seniorboenden. Detta görs ihop med regionen Västra Söderort - Hägersten-Älvsjö och Skärholmen stadsdelsnämnder. Stadsdelsnämnden tar även fram en boendeplan för personer med funktionsnedsättning som används för stadens övergripande boendeplanering.

På medborgarkontoret som är samlokaliserat med biblioteket erbjuds samhällsvägledning och service till stadsdelens invånare.

Analys

Stadsdelsnämnden har ett tätt samarbete med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden för att säkra tillgången på förskoleplatser och bostäder med särskild service. Riktmärket fortsätter att vara cirka 25 förskoleplatser per 100 nybyggda bostäder. Stadsdelsförvaltningen har kontinuerligt uppdaterat sina prognoser för behovet av förskoleplatser, både i privat och offentlig regi, för att säkerställa att tillgången på platser motsvarar efterfrågan i nya bostadsområden. Förvaltningens prognoser sträcker sig tio år framåt och alla förskolor som byggs ut, byggs om eller avvecklas finns med i prognoserna för att säkerställa bästa träffsäkerhet. Äldreboendeplanen för mängden vård- och omsorgsboenden, servicehus och seniorboenden följs i samverkan med stadsdelsnämnd Skärholmen.

Under augusti har den nya förskolan Metronomen med fyra avdelningar öppnat sin verksamhet vid Telefonplan och ökar därmed förskoleutbudet i stadsdelsområdet.

Medborgarkontoret ligger kvar i Älvsjö centrum och fortsätter att fylla en viktig funktion för samhällsservice till framför allt nyanlända och andra grupper som har svårare att tillgodogöra sig digital information. Älvsjös medborgarkontor ger service till hela Hägersten-Älvsjös stadsdelsområde.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra en tillgänglighetsvandring under hösten 2020.	2020-01-01	2020-12-31	
 Stadsdelsnämnden ska samverka med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden för att säkerställa att behovet av förskolor och bostäder med särskild service tillgodoses.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen samverkar med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret så att behovet av förskolor och bostäder med särskild service kan tillgodoses.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till målet genom att följa förvaltningens resepolicy samt att nämnden bistår trafiknämnden i genomförandet av gångplanen och cykelplanen. Genom att följa resepolicyn används i första hand miljöanpassade transportmedel, såsom att resa kollektivt med tåg eller buss.

Arbete för ökad jämställdhet

Stadsdelsnämnden arbetar för att öka och förenkla människors möjlighet att gå- och cykla i Stockholm. Detta är extra gynnsamt för kvinnor då forskning visar att kvinnor i större utsträckning går och cyklar medan män i större utsträckning använder bilen som transportmedel.

Nämndmål:

Hägersten-Älvsjös infrastruktur är tillgänglig och främjar hållbara transporter

 Uppfylls helt

Beskrivning

Parkvägarna i stadsdelen är tillgängliga och tillfälliga hinder avhjälpas så fort det är möjligt. Snöröjning och halkbekämpning är effektiv och sker smidigt.

Genom uppföljning av drift och skötsel kontrolleras att parkvägarna sköts enligt avtal och på så vis säkerställs den fysiska tillgängligheten. Invånares inkomna synpunkter på halkbekämpning åtgärdas snabbt. Gång- och cykelstråk är även sammanhängande och trygga.

Stadsdelsförvaltningen använder i första hand miljöanpassade transporter. Elbilar och elcyklar nyttjas frekvent, i andra fall åker personal kommunalt eller promenerar.

Stadsdelsförvaltningen har en klimatinvesteringsplan för 2020-2022. I denna lyfts flera förslag på klimatinvesteringar fram. Stadsdelsnämnden äger själv inga fastigheter utan hyr dessa genom bland annat SISAB och Micasa. Dock genomför nämnden ändå klimatåtgärder i

den mån de har mandat att göra så. Bland annat har armaturer byts ut till LED. Mer energieffektiva vitvaror har också köpts in. Nämnden kommer att fortsätta göra inventeringar i sina verksamheter för att kartlägga vilka ytterligare klimatsatsningar som kan genomföras. Under 2020 kan det bli aktuellt med ytterligare ny LED-belysning samt nya vitvaror. Förvaltningen ska ihop med SISAB och Micasa se över om det går att installera så kallad fjärrkyla i förskolelokaler för att lättare kunna hantera exempelvis mycket varma sommardagar. Vidare ska förvaltningen under 2020 se över om det är aktuellt att åtgärda platser som riskerar att drabbas av översvämning vid kraftiga skyfall och eventuellt genomföra åtgärder mot dessa. Det kan innebära växtbäddar med biokol eller stenkistor som samlar upp regnvatten.

Analys

Stadsdelsnämnden samverkar med trafiknämnden i genomförandet av gång- och cykelplanen i enlighet med framkomlighetsstrategin. Förvaltningen har regelbunden kontakt med entreprenör samt tar in synpunkter från allmänheten för att säkerställa att stadsdelsområdet har god framkomlighet på parkvägarna. En rutin för uppföljning av parkentreprenaden håller på att tas fram.

Förvaltningen fortsätter att tillämpa sin resepolicy där anställda uppmanas att gå, cykla eller åka kollektivt i tjänsten. Till följd av coronapandemin har förvaltningen minimerat sina tjänsteresor. Skypemöten och telefonmöten används i större utsträckning än tidigare. Förvaltningen har fått medel beviljade för att köpa in ytterligare 10 elcyklar till medarbetare som vill nyttja dem i tjänst.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Avdelningen för samhällsplanering och intern service ska samverka med trafiknämnden i genomförandet av gångplanen och cykelplanen i enlighet med framkomlighetsstrategin.	2020-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

En stor och viktig målgrupp för kultur är barn och unga. För att nå denna målgrupp görs kultursatsningar i första hand där de befinner sig. Inom stadsdelsnämndens ansvar finns barnen främst i förskolan. Förskolan har gjort ett gemensamt ställningstagande om arbetet med kultur som implementeras under året. En fördubbling av kulturpengen till förskolorna har genomförts för att möjliggöra kulturmöten med professionella. Den pågående pandemin med restriktioner har försvårat genomförandet av kulturevenemang. Flera kulturutövare har anpassat och ändrat sitt utbud så att de kan möta barnen utomhus i mindre grupper.

Inom den öppna fritidsverksamheten ges barn och unga möjlighet till kulturella upplevelser. Dagliga verksamheter, sysselsättningsverksamhet och öppna träfflokaler erbjuder kulturella aktiviteter för deltagare och besökare. De personer som bor på gruppboende får stöd att delta i kulturell verksamhet och evenemang utifrån personligt intresse.

I äldreomsorgens verksamheter erbjuds kulturupplevelser för stimulans och gemenskap. Aktiviteter anpassas utifrån varje enhets möjligheter. Det kommer inte att vara möjligt att genomföra kulturmånaden på mötesplatserna, som är stängda på grund av risken för smittspridning av covid-19.

Föreningars engagemang och verksamhet stöds av stadsdelsnämnden bland annat i form av verksamhetsbidrag och arrangörstöd. Föreningarnas arbete och verksamheter bidrar på flera sätt till stadsdelen utbud av fritidsaktiviteter och kulturprogram.

Örby slotts plaskdamm har renoverats och blev klar till badsäsongen. Långsjöbadets upprustning hann inte bli klar före sommaren, men badet öppnades tillfälligt och upprustningen fortsätter i höst.

Arbete för ökad jämställdhet

Där det finns könsuppdelad statistik och andra verksamhetsuppgifter analyseras resultat och uppgifter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Om verksamheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång åtgärdas detta.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter						75 %	75 %	2020
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter						75 %	75 %	2020
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv						65 %	65 %	2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Idrottsnämnden ska i samarbete med berörda nämnder utreda möjligheten att i vattennära stadsdelar anlägga bryggor där föreningar kan förtöja föreningsflottar, exempelvis bastuflottar och förråd för utrustning till vattenidrotter, för självkostnadspris.	2020-01-01	2020-12-31	
  Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att från 2021 samla ansvaret för stadens samtliga motionsspår under idrottsförvaltningen.	2020-01-01	2020-12-31	
  Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och arbetsmarknadsnämnden ta fram en modell för hur man ska arbeta uppsökande mot nyanlända för att få dem aktiva i föreningslivet.	2020-01-01	2020-12-31	
  Kulturnämnden ska i samråd med fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser utforma en strategi för gatukonst och muralmålningar i stadsmiljön genom ökad samverkan med fastighetsägare samt förenklad tillståndshantering.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser ta fram en stadsövergripande strategi för att främja fler kulturlokaler- och scener i staden.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Boende i Hägersten-Älvsjö har tillgång till ett rikt utbud av kultur, idrott och evenemang

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kulturaktiviteter genomförs i nämndens verksamheter samt genom bidragsgivning till lokala föreningar.

Förskolorna tilldelas en kulturpeng baserat på barnantal. Alla barn i förskolan får möta och själv prova olika former av kultur och skapande enligt stadens program, Kultur i ögonhöjd. Barnen i förskolan har under sin förskoleperiod tillgång till ett varierat utbud av böcker och besöker bibliotek. Barnen möter olika former av kultur och kulturyttringar samt skapande verksamhet som integreras i undervisningen. Förskolan ska i samarbete med kulturnämnden och stadens fria kulturaktörer verka för att fler barn kommer i kontakt med kulturverksamheter.

Fritidsgårdar och öppna mötesplatser erbjuder besökarna ett brett utbud av kulturaktiviteter.

Äldreomsorgen arrangerar en kulturmånad med olika program och aktiviteter.

I Örby slottspark fortsätter renoveringen av plaskdammen, för bättre vattenkvalitet och tillgänglighet.

Förvaltningen ska utreda om det är möjligt att skapa ytterligare en badplats väster om Långsjöbadet.

Kultur och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.

Förväntat resultat

Föreningar har möjlighet att söka bidrag för lokal verksamhet.

Barn på förskola får möta och själva prova olika former av kultur och skapande.

Kultur och skapande integreras i verksamhetens ordinarie arbete.

Analys

En stor och viktig målgrupp för kultur är barn och unga. För att nå denna målgrupp görs kultursatsningar i första hand där de befinner sig. Vad gäller stadsdelsnämndens ansvar så finns barnen främst i förskolan. Förskolan har gjort ett gemensamt ställningstagande kring arbetet med kultur som implementeras under året. En fördubbling av kulturpengen till

förskolorna har genomförts för att möjliggöra kulturmöten med professionella. Flera kulturutövare har anpassat och ändrat sitt utbud så att de kan möta barnen utomhus i mindre grupper.

Inom den öppna fritidsverksamheten ges barn och unga möjlighet till kulturella upplevelser. Dagliga verksamheter, sysselsättningsverksamhet och öppna träfflokaler erbjuder kulturella aktiviteter för deltagare och besökare.

I äldreomsorgens verksamheter erbjuds kulturupplevelser för stimulans och gemenskap. Aktiviteter anpassas utifrån varje enhets möjligheter. Som det ser ut i dagsläget kommer det inte vara möjligt att genomföra kulturmånaden på mötesplatserna, som är stängda på grund av risken för smittspridning.

Föreningars engagemang och verksamhet stöds av stadsdelsnämnden bland annat i form av verksamhetsbidrag och arrangörsstöd. Föreningarnas arbete och verksamheter bidrar på flera sätt till stadsdelen utbud av fritidsaktiviteter och kulturprogram.

Örby slotts plaskdamm är upprustad och öppnade i början av sommaren. Syftet med upprustningen var att förbättra vattenkvaliteten och tillgängligheten. Hela dammen har gjutits om och fått fler munstycken för ökad vattenomsättning, samt en ny dusch. Eftersom dammen är nedsänkt i förhållande till övriga parken har den fått nya gjutna sittgradänger och trappor utmed långsidorna, samt rännor för att fånga upp regnvatten så att skräp inte förs ned i dammen. Trapporna har försetts med ledstänger för att förbättra tillgängligheten. Den nya bassängbotten är belagd med terrazzo istället för betong, så att den ska passa bättre in i en kulturhistorisk park som Örby slottspark, och vattenkvaliteten blir bättre eftersom terazzoan får mindre beläggningar än betong.

Långsjöbadets upprustning hann inte bli klar till badsäsongen som planerat. Orsaken var fel i ritningarna som tog tid att åtgärda. Därför togs en provisorisk lösning fram över sommaren, där pågående arbetsytor täcktes med en utrullad gräsmatta. På det sättet kunde badet användas under badsäsongen. Arbetet med att dränera gräsytorna vid badet fortsätter under hösten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Föreningsbidrag och arrangörsstöd finns att söka för lokal aktiva och demokratiska föreningar.	2020-01-01	2020-12-31	
 Förvaltningen undersöker möjligheterna att skapa en mötesplats för Älvsjös föreningsliv.	2020-01-01	2020-12-31	
 Långsjöbadet rustas upp och gräsytor dräneras.	2020-01-01	2020-12-31	
 Motverka social isolering och ensamhet genom till exempel matlyftet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Inom ramen för "Matlyftet" kommer seniorer i ordinärt boende få möjlighet till näringsrika mellanmål och ökad gemenskap genom den kommunala hemtjänsten med stöd från dietist. För att minska ensamhet finns möjlighet att kommunicera med sina anhöriga via olika digitala hjälpmedel med hjälp av personalen. Seniorer kan vända sig till Seniorhälsan för råd och stöd.			
 Samarbetet med ung omsorg fortsätter och vidareutvecklas.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Samarbete pågår på vård- och omsorgsboende.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Äldreomsorgen ska genomföra särskilda satsningar på kulturupplevelser i verksamheterna under september månad.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Under rådande omständigheter kommer genomförandet av kulturaktiviteter att anpassas och genomföras utifrån verksamheternas möjligheter och förutsättningar.			
 Örby slotts plaskdamm rustas upp för bättre vattenkvalitet.	2020-01-01	2020-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Energibesparande investeringar har planerats i nämndens verksamhetslokaler i samverkan med Micasa och SISAB som äger och förvaltar fastigheterna. På grund av pandemin och besöksförbud i stadens äldreboenden har inte planerade åtgärder genomförts ännu.

Förvaltningen planerar att ändra om för att istället investera en andel av de tänkta medlen inom verksamheten för förskola istället för äldreomsorgen. Det gäller byte till LED.

Nybyggen som sker är mer klimatsmarta och tar hänsyn till miljön. Nämndens verksamheter som hanterar livsmedel använder relativt hög andel ekologiska livsmedel. Stadsdelsområdets parker och grönområden är väl använda och utvecklas och underhålls kontinuerligt för att kombinera biologisk mångfald med rekreation. Även dagvattenhanteringsåtgärder vid Långsjöbadet och Bergtorpkärret genomförs för att hjälpa Stockholm bli en mer klimattålig stad.

Arbete för ökad jämställdhet

Klimatarbetet riktar sig till både kvinnor och män och är lika viktigt för alla människor. När klimatinvesteringar görs i parker säkerställer nämnden att planteringar och annat görs på ett sätt som skapar trygga och tillgängliga miljöer som kan nyttjas av alla.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system						100 %	100 %	2020
Analys I och med sammanslagningen mellan Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö stadsdelsförvaltningar har ingen översyn om entreprenörers användning av byggvarubedömningar hunnits göra ännu.								
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	200 %					70 %	70 %	2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	49,27					59,26 %	55 %	2020
Analys Målet bedöms inte uppnås helt. Informationsinsatser planeras.								
Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider						1,9	1,9 kg CO2 per kg livsmedel	2020
Relativ energieffektivisering i stadens verksamheter						2 %	2 % energieffektivisering relativt 2018	2020
Totalt köpt energi i stadens verksamheter						4,05 GWh	1945 GWh	2020
Återbruk inom stadens egen verksamhet (Stocket)						40 st	4 500 st	2020

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna samt Stockholm Vatten och Avfall AB utarbeta en handlingsplan för klimatanpassning, främst inriktad på skyfall och värmeböljor.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Hägersten-Älvsjö är ett hållbart stadsdelsområde med god livsmiljö

Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämnden utgår från klimathandlingsplan 2020-2023 samt miljöprogrammet 2020-2023 i sitt miljö- och klimatarbete. Verksamheterna ska arbeta aktivt med att sortera matavfall, minska användningen av plast, förebygga att avfall uppstår, minska energiförbrukningen och göra klimatsmarta tjänsteresor. Förskolorna ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt fortsätta arbetet med nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för en giftfri förskola. Vidare arbetar förvaltningen vidare med att kartlägga och granska hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Detta sker främst genom investeringar eller genom beteendeförändring. Klimatinvesteringsmedel kommer att sökas vid behov, förvaltningen skannar kontinuerligt verksamheterna efter tänkbara klimatinvesteringar.

Verksamheter som serverar mat ska genom ökad medvetenhet och kunskap minska livsmedels negativa klimatpåverkan. Det innebär bl.a. ökad andel vegetarisk kost i förskolan samt ökad andel säsongsbetonad och närproducerad mat i verksamheterna.

Inom äldreomsorgens verksamheter är dietisten och kostombuden viktiga kunskapsbärare och spridare i utvecklingsarbetet kring klimatpåverkan.

Älvsjöskogens naturreservat har en skötselplan för biologisk mångfald som beslutades av kommunfullmäktige 2015. I skötselplanen finns bland annat åtgärder för att främja den biologiska mångfalden. Förvaltningen arbetar enligt skötselplanen och samarbetar med miljöförvaltningens ekologer.

Solbergaskogen kommer att få ett tillskott av död ved genom de träd som tas ner på tomter som ska bebyggas i stadsdelen placeras ut i skogen. De kan bland annat bli så kallade mulmholkar. Därutöver planerar förvaltningen för fler åtgärder i Solbergaskogen utifrån den plan som exploateringskontoret tagit fram för att stärka ekologiska och rekreativa värden i skogen.

I Bergtorpskärrer anläggs en dagvattenplantering som kommer att gynna insekter, fåglar och groddjur och bli ett vackert tillskott i parken

Förväntat resultat

Användningen av plast i verksamheterna minskar. Matavfall återvinns i hög grad där det är möjligt. Avfall som uppstår ska tas om hand på ett resurseffektivt sätt enligt avfallshierarkin. Energiförbrukningen i förvaltningen minskar. Alla förskolor uppnår nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för en giftfri förskola och arbetar aktivt för nivå 3.

Analys

Biologisk mångfald

I Älvsjöskogen har en större holk lämplig för kattuggla satts upp nära Korkskruven. Förvaltningen har tagit fram en vårdplan för tomten runt den gamla stugan som ligger i reservatet vid Korkskruven. Stugan är en del av reservatet och bör enligt stadsmuseet bevaras. Vårdplanen innehåller en inventering av vilka äldre trädgårdsväxter som finns kvar samt förslag på åtgärder för att hålla tomten runt stugan vårdad. Fastighetskontoret som äger själva byggnaden planerar att genomföra en byggnadshistorisk inventering av stugan, med motsvarande åtgärdsförslag.

I Solbergaskogen planeras flera åtgärder för att öka den biologiska mångfalden. Under sommaren har en stor mulmholk placerats ut för att gynna insekter i skogen. Den är tillverkad av en stor ek som togs ner för de nya bostäder som nu byggs av Stockholms hem i hörnet Folkparksvägen-Kristallvägen. Stocken har fyllts med sågspån och placerats stående för att efterlikna naturliga håligheter i gamla träd, vilket det ofta är brist på i dagens skogar. Med hjälp av mulmholkar kan vi skapa lämpliga livsmiljöer för många insekter, framför allt utrotningshotade skalbaggar.

Förvaltningen har fått in många önskemål om ängsytor. På olika platser finns ytor som inte klipps, utan slåsträs, men det är inte alltid dessa får en ängsflora, och de flesta ytorna är

otillgängliga. Under sommaren har förvaltningen förberett en yta i Solberga vid Juveleravägen-Armbandsvägen som kan bli äng. Gräsytan har klippts som vanligt men gräsklippet har samlats upp. Nästa år kommer ytan inte att klippas, utan övergå till slätter.

Parkuprustningar med klimatinvesteringsmedel

Parken Bergtorpskärret i stadsdelen Långsjö genomgår en stor upprustning. En ny skejtbana har färdigställts och lekplatsen är upprustad. Nu pågår dränering av gräsytor och anläggandet av en stor dagvattenplantering för att omhänderta regnvattnet i parken. Under en period stod arbetet still på grund av fel i ritningarna som behövde åtgärdas. Därefter har arbetet kommit igång igen. Hela parken beräknas bli klar senare i höst.

Långsjöbadet genomgår en upprustning och marken dräneras för att kunna hantera dagvatten på ett bättre sätt. Även här har arbetet stått stilla en period på grund av fel i ritningarna. Under sommaren fick en tillfällig återställning ske för att badet skulle kunna hållas öppet, men nu är arbetet igång igen och väntas färdigställas före årsskiftet.

Kemikaliesmart förskola

Samtliga förskolorna ska uppnå nivå 2 utifrån kemikaliecentrumets vägledning för en kemikaliesmart förskola. Arbetet med att sortera bort och ersätta dålig plast fortsätter under året.

Förvaltningen fortsätter med matåtervinning i sina verksamheter och jobbar för att ordna med matåtervinning i alla lokaler som det är möjligt. Verksamheterna källsorterar och återvinner avfall så gott det går. Vidare så arbetar enheterna med att minska sitt avfall.

Energibesparande åtgärder

Tidigare i år fick förvaltningen 5 miljoner kronor i klimatinvesteringar som skulle användas till ny LED-belysning främst äldreomsorgen. På grund av besöksförbudet på äldreboenden har åtgärden inte kunnat genomföras. Under hösten kommer delar av medlen att användas till att byta belysningen på förskolegårdar till LED.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En dagvattenplantering anläggs i Bergtorpskärret.	2020-01-01	2020-12-31	
 Fällda träd från byggen placeras ut i Solbergaskogen.	2020-01-01	2020-12-31	
 Förskoleavdelningen ska erbjuda förskolornas kockar och kokerskor kompetensutveckling för att höja kunskaperna om ekologisk matlagning och kopplingen till klimatpåverkan	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förskoleavdelningen har utsett en arbetsgrupp för uppdraget att utforma en utbildning, arbetet inled hösten 2020.			
 Förskolorna ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt arbeta för att uppfylla kraven i nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Många av förskolornas medarbetare har gått utbildning för kemikaliesmart förskola. Andra planerar för att medarbetarna ska genomföra webbutbildning. Kunskap uppdateras i takt med att nya rön kommer. Förskolorna arbetar kontinuerligt med att byta ut olämpligt och mindre lämpligt material. De handlar och använder klimatsmarta alternativ när de själva kan råda. Förskolorna når nivå 2 samt arbetar för att nå nivå 3 i de punkter som förskolorna kan påverka.			
 Förvaltningen provar att omvandla några bruksgräsytor till ängsmark.	2020-01-01	2020-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Verksamheterna ska arbeta aktivt för att minska energiförbrukningen i verksamheten.	2020-01-01	2020-12-31	
 Verksamheterna ska arbeta med Strategin för god, hälsosam och klimatsmart mat genom att förverkliga programmet.	2020-01-01	2020-12-31	
 Verksamheterna ska minska användningen av plast.	2020-01-01	2020-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Kommunfullmäktige har tagit fram två mål för verksamhetsområdet. Stadsdelsnämnden har formulerat fem nämndmål som ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden. Hur nämnden bidrar till att uppfylla inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet. Nämnden bedömer att ett mål för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt och ett delvis samt att fyra nämndmål kommer att uppfyllas helt och ett delvis.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet *Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser* kommer att uppfyllas. Bedömningen baseras på uppföljningen av indikatorer och underliggande nämndmål.

En ny sammanslagen stadsdelsförvaltning startade den 1 juli 2020. Stort fokus ligger på åtgärder som till exempel samordningsvinster, ett bättre resursutnyttjande och effektivare arbetsätt. Prognosarbetet försvåras av covid-19 även om förvaltningen ännu inte sett några större ekonomiska nettoeffekter av covid-19. Dock befarar förvaltningen att det under de närmsta månaderna blir ökade kostnader för försörjningsstöd och fortsatt höga kostnader för sjuklöner, vikarier, köp av vårdplatser samt skyddsutrustning med mera. Det har utlovats kompensation från staten varvid förvaltningen i nuläget gör bedömningen att nettoeffekten inte blir så stor. Alla kostnader som härrör covid-19 följs upp med en särskild aktivitet för att kunna särredovisas.

Arbete för ökad jämställdhet

Där det finns könsuppdelad statistik och andra verksamhetsuppgifter analyseras resultat och uppgifter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Om verksamheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång åtgärdas detta.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %					100 %	100 %	Tertial 2 2020
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	99,9 %					100 %	100 %	Tertial 2 2020
  Nämndens prognossäkerhet T2						+/- 1 %	+/- 1 %	2020

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter har en långsiktigt hållbar ekonomi

 Uppfylls helt

Beskrivning

Verksamheterna ska bedrivas inom beslutad budget. Styrning och uppföljning ska vara tydlig. En tydlig ekonomistyrning och säkerhet i prognoser är en förutsättning för att skapa och behålla stabilitet i verksamheten. Enheterna följer regelbundet upp ekonomin genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller inför månads- och tertialrapporter.

Inför 2020 finns det på flera utförarenheter inom avdelningens för social omsorg behov av att anpassa organisationen och minska bemanningen så att verksamheterna får en långsiktigt hållbar ekonomi och kan drivas inom given budgetram. På vissa verksamheter kan man effektivisera genom att samutnyttja lokaler. Behoven har uppkommit utifrån minskat antal brukare/deltagare och förändrade behov hos brukare/deltagare. Även inom individ- och familjeomsorgens myndighetsutövning kan förändringar i organisation och bemanning bli nödvändiga.

Förväntat resultat

Verksamheterna bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till att kommunfullmäktiges inriktningsmål ska uppnås. Nämnden arbetar för en ekonomi i balans genom att kontinuerligt arbeta för att resurserna ska användas väl med fokus på resultat och effekt för våra invånare.

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att se till så att nämndens verksamheter ska rymmas inom fastställd budget.

Prognosen för den ekonomiska uppföljningen visar på ett överskott om 2,2 mnkr före resultatöverföringar och en budget i balans efter resultatdispositioner.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta modernisering av de öppna träfflokalererna Tora och Kravatten inom socialpsykiatri genom att samordna verksamheterna i en lokal som kan inrymma de olika inslag och aktiviteter som efterfrågas av besökarna. I detta finns också behov av att anpassa bemanningen utifrån nya arbetssätt.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förvaltningen pausade tillfälligt förändringsarbetet under våren 2020 då det fanns behov av att fördjupa dialogen med träfflokalerens besökare. Detta arbetet återupptas under september. Planen är att samlokalisera verksamheterna i Rondellens lokal.			
 Förvaltningens avdelningar ska fortsätta att utforma och använda ledningsrapporter i syfte att utveckla arbetet med uppföljning och dialog om verksamheternas resultat.	2020-01-01	2020-12-31	
 Se över lokalutnyttjande och bemanning för sysselsättningsverksamheterna inom socialpsykiatri. Syftet är att anpassa verksamheterna utifrån ett minskat antal brukare. Samordning och samarbete mellan verksamheterna ska prövas.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Aktiviteten är försenad på grund av coronapandemin.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls delvis

Analys

Sjukfrånvaron ökade kraftigt under mars och april till följd av coronapandemin. Den har därefter återigen minskat från maj och har legat stabil under sommarmånaderna. Det finns en stor osäkerhet i prognosen kopplat till hur spridningen av covid-19 fortsätter.

Planerade personalrelaterade utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser skjutits på framtiden. Chefer och medarbetare har under perioden arbetat med att säkra och stärka verksamheterna för att klara coronapandemin. Verksamheterna kontinuerligt arbetat med risk- och konsekvensanalyser i samverkan med skyddsombud.

Förvaltningen har, för att säkra bemanningen inom primärt vård och omsorg, upprättat en förvaltningslokal bemannings- och rekryteringsfunktion. Inom funktionen har ett stort antal undersköterskor och annan vårdpersonal kunnat rekryteras, anställas på visstid och placeras ut på framförallt äldreboendena. Till detta har även en kompetenskarläggning genomförts på förvaltningen för att kunna förflytta medarbetare som tillfälligt kan stärka upp på annat ställe än på sin ordinarie arbetsplats.

Energibesparande investeringar har planerats i nämndens verksamhetslokaler i samverkan med Micasa och SISAB som äger och förvaltar fastigheterna. På grund av pandemin och besöksförbud i stadens äldreboenden har inte planerade åtgärder genomförts ännu.

Förvaltningen planerar dock att genomföra dessa så fort som restriktionerna hävs. Vid renoveringar och nybyggnation av verksamhetslokaler genomförs alltid ändamålsenliga åtgärder som exempelvis giftfria golvmattor med ljuddämpande effekt. Alla projekteringar för nya lokaler görs skräddarsytt för lokalens tänkta verksamhet. Tillgänglighet tas i beaktning.

Stadsdelsförvaltningen har en prognos för förskolebehovet som uppdateras regelbundet. Denna prognos ligger till grund för planering av nya förskolor. En mer träffsäker prognos innebär att stadsdelsnämnden nya förskolors lokaler matchar det faktiska behovet, något som minskar risken för under- eller överutnyttjade lokaler.

Vid bildandet av den nya förvaltningen Hägersten-Älvsjö har ytterligare lokaleffektiviseringar gjorts.

Genom utvecklingsprojekt i kärnverksamheterna utvecklas verksamheternas kvalitet. Satsningar på digital teknik har genomförts och implementeringen i verksamheterna fortsätter under året.

Tydliga krav på social, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling ställs i förfrågningsunderlag och avtal. Systematiska avtalsuppföljningar genomförs och andelen elektroniska inköp bedöms öka.

Arbete för ökad jämställdhet

Där det finns könsuppdelad statistik och andra verksamhetsuppgifter analyseras resultat och uppgifter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Om verksamheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång åtgärdas detta.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	78	78	77			82	82	2020
Analys Älvsjö har ett medskapandeindex på 78 (män 79 respektive kvinnor 77) och Hägersten-Liljeholmen har ett medskapandeindex på 77 (män 77 respektive kvinnor 77). De angivna siffrorna är medelvärdet av de båda förvaltningarnas resultat. På grund av coronapandemin har arbetet med handlingsplaner förskjutits men kommer att tas fram inom de enheter där det är relevant med tanke på sammanläggningen av de båda förvaltningarna.								
  Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	1,83 %				2 %	3,5 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2020
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	61,11 %				70 %	100 %	Tas fram av nämnd	Tertial 2 2020
Analys Förvaltningen bedömer att årsmålet inte kommer att nås. En förbättring har skett sedan tertialrapport 1. Ytterligare informationsinsatser krävs för att förbättra utfallet.								
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram						90 %	90%	2020
  Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts						0 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2020

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2019	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Index Bra arbetsgivare	83					84	84	2020
Analys								
Älvsjö har ett index på 84 och Hägersten-Liljeholmen har ett index på 81. Båda siffrorna är oförändrade från 2019. Det angivna värdet är medelvärdet av de båda förvaltningarnas resultat och ligger en punkt från årsmålet.								
   Sjukfrånvaro	9,6 %	7,4 %	10 %		8,5 %	7,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2020
Analys								
Sjukfrånvaron steg kraftigt under mars och april kopplat till coronapandemin, vilket i hög grad har påverkat utfallet för perioden. Då utfallet för sjukfrånvaro varierar kraftigt under året till följd av coronapandemin, är det svårt att prognosticera ett värde för helåret. Prognosen som sattes i tertialrapport 1 ligger dock kvar även i tertialrapport 2.								
   Sjukfrånvaro dag 1-14	3,4 %	2,9 %	3,5 %		3 %	2,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial 2 2020
Analys								
Sjukfrånvaron steg kraftigt under mars och april kopplat till coronapandemin, vilket i hög grad har påverkat utfallet för perioden. Då utfallet för sjukfrånvaro varierar kraftigt under året till följd av coronapandemin, är det svårt att prognosticera ett värde för helåret. Prognosen som sattes i tertialrapport 1 har dock justerats ned från 3,5 till 3,0 i tertialrapport 2.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten till ökad samlokalisering mellan folkbibliotekens verksamheter och stadsdelarnas medborgarservice i syfte att förenkla för medborgarna, effektivisera stadens lokalförsörjning och stärka stadens offentliga mötesplatser	2020-01-01	2020-12-31	
  Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna och berörda nämnder i deras arbete med vidareutbildning och kompetensutveckling av medarbetare som saknar relevant grundutbildning	2020-01-01	2020-12-31	
Analys			
I samarbete med staden har stadsdelsnämnden genomfört en grundutbildning för barnskötare på Midsommarkransens gymnasium för 30 medarbetare under 2019-20. Äldreomsorgens verksamheter erbjuder undersköterskeutbildning steg 1 och 2 samt utbildning med språkstöd.			
  SISAB ska i samarbete med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra anpassningar i lokalprogrammet för att säkerställa att investeringsutgifterna per elevplats blir så låga som möjligt	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelsnämnden är en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö

 Uppfylles delvis

Beskrivning

Chefer ska ha en god kunskap inom stadens kompetensförsörjningsprocess för att långsiktigt ha en plan för att behålla, utveckla samt rekrytera verksamhetskritisk kompetens. För att

stärka försörjningen av chefer och nyckelkompetenser är det även viktigt med en strategisk successionsplanering inom respektive verksamhetsområde.

Arbetet i enlighet med handlingsplanen för socialsekreterare och biståndshandläggares arbetssituation fortgår under 2020 utifrån den reviderade handlingsplanen. När någon medarbetare utsätts för hot eller våld i tjänsten erbjuder förvaltningen långsiktigt stöd.

Ledarskapet på förvaltningen ska präglas av kommunikation, tillit samt mod att hantera utmanande situationer och att aktivt leda förändringsarbete. Ett nära ledarskap som har fokus på arbetsmiljöfrågor är en förutsättning för att skapa en god arbetsmiljö på arbetsplatserna. För att stärka chefer finns inom staden chefsutvecklingsprogram och andra insatser som möjliggör både att chefer och medarbetargrupper kan utvecklas och stärkas i arbetet och i sitt uppdrag.

För att öka andelen förskollärare och antalet utbildade barnskötare är kompetensförsörjning är ett prioriterat område. Förskoleavdelningen har ett långsiktigt utvecklingsarbete som omfattar ledarskapsutveckling för förskollärare och rektorer samt kompetensförsörjning. I kompetensförsörjningsarbetet ingår områden som VFU (verksamhetsförlagd utbildning för förskollärare), APL (arbetsplatsförlagt lärande för barnskötare), mentorskap för nyexaminerade förskollärare, introduktion för nyanställda samt kompetensutveckling och karriärmöjligheter. Samarbete sker med lärosäten.

Arbetet med Handlingsplan förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare fortsätter både lokalt och övergripande inom förskoleavdelningen. Strukturer för ett likvärdigt arbete på förskoleenheterna ska skapa förutsättningar för att arbeta med handlingsplanen utifrån lokala behov och förutsättningar.

Redan i dagsläget finns svårigheter att rekrytera sjuksköterskor och i viss mån arbetsterapeuter och fysioterapeuter/sjukgymnaster. I samarbete med äldrenämnden ska ett handlingsprogram tas fram för den legitimerade hälso- och sjukvårdspersonalen, i syfte att underlätta nyrekrytering och minska personalomsättningen inom gruppen.

Friskvård och hälsa är en viktig del inom arbetsmiljöarbetet för att medarbetare ska må bra. Alla medarbetare på förvaltningen erbjuds en timme friskvård per vecka när arbetet så tillåter. Medarbetare med lägre sysselsättningsgrad än heltid erbjuds friskvårdstid i proportion till sysselsättningsgraden.

Alla medarbetare kan som anställda i Stockholms stad, köpa ett årskort på stadens sim- och idrottshallar till ett subventionerat pris. Kortet avser bad, gym och gruppträning. Medarbetare kan även välja att få annan godkänd friskvårdsaktivitet subventionerad till ett belopp som fastställs av förvaltningens årsvis, för närvarande 1 200 kronor per år.

Förväntat resultat

Nya medarbetare får en god introduktion.

Nyexaminerade förskollärare erbjuds en mentor under sitt första år.

Ledare erbjuds handledning och stöd i sitt ledarskap.

Analys

På grund av rådande omständigheter har alla planerade personalrelaterade utbildnings- och kompetensutvecklingsinsatser skjutits på framtiden. Chefer och medarbetare har under perioden arbetat med att säkra och stärka verksamheterna för att klara coronakrisen. Arbetsmiljöarbetet är här extremt viktigt och att verksamheterna kontinuerligt arbetat med risk- och konsekvensanalyser i samverkan med skyddsombud.

Förvaltningen har, för att säkra bemanningen inom primärt vård och omsorg, upprättat en förvaltningslokal bemannings- och rekryteringsfunktion. Inom funktionen har ett stort antal undersköterskor och annan vårdpersonal kunnat rekryteras, anställas på visstid och placeras ut på framförallt äldreboendena. Till detta har även en kompetenskarläggning genomförts på förvaltningen för att kunna förflytta medarbetare som tillfälligt kan stärka upp på annat ställe än på sin ordinarie arbetsplats. Som komplement finns även en stadsövergripande bemanningsfunktion som även har nyttjats för att bemanna upp inom förvaltningen.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Aktivt arbeta med de olika verksamheternas handlingsplaner för heltid som norm för medarbetare och chefer.	2020-01-01	2020-12-31	
 Alla enheter ska utifrån medarbetarundersökningens resultat göra en handlingsplan som åtgärdas och följs upp under året.	2020-01-01	2020-12-31	
 Arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud ska genomföras för att öka kunskapen om den organisatoriska och sociala arbetsmiljön.	2020-01-31	2020-12-31	
 Framta systematiskt arbetssätt för att sänka sjukfrånvaron.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys På grund av situationen med covid-19 under 2020 bedöms denna aktivitet inte kunna genomföras som planerat.			
 Förbättra förutsättningarna för att anställa personer med funktionsnedsättning.	2020-01-01	2020-12-31	
 Förskoleenheterna ska utforma lokala handlingsplaner för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare som en fortsättning på Projektet förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förskoleenheterna rapporterar att arbetet med att utforma lokala handlingsplaner har påbörjats och pågår. Pandemin har gjort att en del av de planerade arbetet har förändrats eller skjutits fram, till exempel workshops. Några har haft digitala möten för arbetet.			
 Förteckna personuppgiftshandlingar.	2020-01-01	2020-12-31	
 Förvaltningen kommer under året att fortsätta arbetet med att genomföra handlingsplanen för biståndshandläggares och socialsekreterares arbetssituation.	2020-01-01	2020-12-31	
 Förvaltningen ska under året göra en analys av de faktorer som påverkar sjukfrånvaron bl.a. genom att jämföra enheter.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys På grund av situationen med covid-19 under 2020 bedöms denna aktivitet inte kunna genomföras som planerat.			
 Förvaltningen säkerställer att samtliga hot- och våld-incidenter riktade mot förvaltningens medarbetare registreras i IA och följs upp med avseende på att den utsatte upplever tillräckligt stöd från staden som arbetsgivare.	2020-01-01	2020-12-31	
 Förvaltningsövergripande digital introduktion färdigställs.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys På grund av situationen med covid-19 under 2020 bedöms denna aktivitet inte kunna genomföras som planerat.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stärkt internkommunikation inför ny organisation.	2020-01-01	2020-12-31	
 Ta fram handlingsplaner för att minska andelen ofrivilliga deltidsanställningar.	2020-01-01	2020-12-31	
 Utveckla det strategiska kompetensförsörjningsarbetet utifrån stadens kompetensförsörjningsprocess.	2020-01-01	2020-12-31	
 Verktyg och rutiner för systematiskt arbetsmiljöarbete ska förbättras och göras kända.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter arbetar kostnadseffektivt med fokus på kärnverksamheterna

 Uppfylls helt

Beskrivning

En tydlig ekonomistyrning ska leda till att tilldelade resurser används effektivt med fokus på kärnverksamheterna. Stadsdelsnämnden ska verka för att energiförbrukningen inom nämndens verksamheter minskar. Samutnyttjande av lokaler ska eftersträvas och lokalanvändandet ska kartläggas. Verksamheterna har ett gott stöd från stödverksamheterna.

Utvecklingen inom äldreomsorgen med digitaliseringslösningar för ökad trygghet, integritet och självständighet kan också innebära att resurserna kan användas på ett effektivare sätt och riktas till äldre med störst behov.

Förväntat resultat

Att nämndens verksamheter använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna. Stadsdelsnämnden har tillgång till lokaler som motsvarar det faktiska behovet och energiförbrukningen i dessa minskar. Nämndens lokaler är tillgängliga och välplanerade.

Analys

Energibesparande investeringar har planerats i nämndens verksamhetslokaler i samverkan med Micasa och SISAB som äger och förvaltar fastigheterna. På grund av pandemin och besöksförbud i stadens äldreboenden har inte planerade åtgärder genomförts ännu. Förvaltningen planerar dock att genomföra dessa så fort som restriktionerna hävs. Vid renoveringar och nybyggnation av verksamhetslokaler genomförs alltid ändamålsenliga åtgärder som exempelvis giftfria golvmattor med ljuddämpande effekt. Alla projekteringar för nya lokaler görs skräddarsytt för lokalens tänkta verksamhet. Tillgänglighet tas i beaktning.

Stadsdelsförvaltningen har en prognos för förskolebehovet som uppdateras regelbundet. Denna prognos ligger till grund för planering av nya förskolor. En mer träffsäker prognos innebär att stadsdelsnämnden nya förskolors lokaler matchar det faktiska behovet, något som minskar risken för under- eller överutnyttjade lokaler.

Vid bildandet av den nya förvaltningen Hägersten-Älvsjö har ytterligare lokaleffektiviseringar gjorts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Bemanningen natttid på grupp- och servicebostäder och inom assistansen ses över i syfte att pröva ett arbetssätt med ett gemensamt mobilt natteam och digitala lösningar.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Utifrån rådande coronapandemi så har arbetet inte kommit igång som avsett. Avsikten är fortfarande att se över formen för nattbemanning samt digitala lösningar. Arbetet planeras att komma igång under hösten, förutsatt att pandemin avstannat.			
 Förskoleavdelningen ska samverka med avdelningen för samhällsplanering i syfte att effektivisera planeringen för lokalförsörjning.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Förskoleavdelningen har månadsvis avstämning i syfte att få en effektiv användning av förskolelokaler.			
 Förvaltningen ska undersöka möjligheten till att öka graden av samutnyttjande av lokaler genom samverkan.	2020-01-01	2020-12-31	
 Stadsdelsförvaltningen ska kartlägga nämndens lokalanvändande och anpassa det efter det faktiska behovet.	2020-01-01	2020-12-31	

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens verksamheter bedriver verksamhet av god kvalitet och är innovativa

 Uppfylls helt

Beskrivning

Avdelningen för samhällsplanering och intern service samordnar nämndens arbete med innovation.

Exempel på aktiviteter för att utveckla god kvalitet och innovation:

- Verksamhetskultur som uppmuntrar innovationer
- Implementera digitala verktyg och annan välfärdsteknologi
- Kvalitetsobservationer
- Kollegial observation
- Samarbete med brukar- och intresseorganisationer

Nämnden kommer att nyttja alla de möjligheter till kvalitetsutveckling och innovationer som införandet av nya sociala system kommer att innebära.

Förväntat resultat

Verksamheterna är innovativa och använder digitala lösningar och annan välfärdsteknik. Verksamheterna har hög kvalitet och det finns en jämlik tillgång till gott stöd och service.

Analys

Genom utvecklingsprojekt i kärnverksamheterna utvecklas verksamheternas kvalitet. Utvecklingsarbetet har i stor utsträckning påverkats av coronapandemin både i det att utvecklingsarbetet har fått stå tillbaka för det fokus på att ställa om verksamheterna för att minska risken för smittspridning och då möten med medarbetare och brukare inte har kunnat genomföras som planerat. Detta har ställt nya krav på innovation och möten har i huvudsak kunnat hållas via Skype och andra digitala verktyg. Älvsjö stadsdelsnämnd har sedan en tid

tillbaka sänt sina nämndsammanträden på webben och stängda nämndsammanträden har lett till att även Hägersten Liljeholmens stadsdelsnämnd började direktsända sina sammanträden. Sändningarna från Hägersten-Älvsjös nämndsammanträden fortsätter under hösten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningen ska fortsätta det utvecklingsarbetet som initierades inom LUM-projektet MALK (Mätinstrument avseende livskvalité).	2020-01-01	2020-12-31	Avvikelse
Analys Utvecklingsarbetet har utifrån rådande pandemi inte kunnat fortskrida som planerat. Avsikten är att fortsätta det påbörjade arbetet under hösten.			
 Utvecklingen med att använda digitala hjälpmedel för att maximera brukarnas egenmakt och delaktighet fortgår inom förvaltningens dagliga verksamheter.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Implementeringen pågår i verksamheterna enligt plan med flera goda exempel från bland annat dagliga verksamheten Glasade Gången.			
 Äldreomsorgen ska ge äldre stöd i att använda digitala verktyg/surfplattor för att till exempel göra inköp av matvaror på nätet och därigenom bidra till ökad självständighet.	2020-01-01	2020-12-31	
Analys Inom äldreomsorgens verksamheter hjälper personal boende/brukare att kommunicera med sina anhöriga med hjälp av digitala verktyg. Utvecklingsarbete pågår gällande inköp.			

Nämndmål:

Vid offentliga upphandlingar ställer stadsdelsnämnden krav som bidrar till en hållbar utveckling

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen beställer upphandlingar från stadens serviceförvaltning. Verksamheterna tar fram förfrågningsunderlag och upphandlingssamordnaren administrerar upphandlingarna i enlighet med stadens regelverk samt nämndens plan för upphandlingar. I förfrågningsunderlagen framgår att upphandlingen ska bidra till en ekonomisk, social ekologisk utveckling. Utifrån revisionens genomförda granskning rekommenderas nämnden att säkerställa en systematisk planering avseende uppföljningen av entreprenörens arbete bl.a. genom tydliga rutiner för uppföljning samt stickprovskontroller och dokumentation av dessa.

Förväntat resultat

Tydliga krav i förfrågningsunderlag och avtal. Systematiska avtalsuppföljningar. Ökad andel elektroniska inköp.

Analys

Tydliga krav på social, miljömässig och ekonomisk hållbar utveckling ställs i förfrågningsunderlag och avtal. Systematiska avtalsuppföljningar genomförs och andelen elektroniska inköp bedöms öka.

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget 2020	Begärda budgetjusteringar	Prognos Tertial/2020	Avvikelse
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	2685,2	13,9	2696,9	2,2
Intäkter	-446,4		-466,4	20,0
Kostnader	3131,6	13,9	3163,3	-17,8
Prognos/avvikelse före resultatdispositioner				2,2
Resultatenheterna överskott från 2019				24,7
Resultatenheterna överskott till 2021				-26,9
Prognos/avvikelse efter resultatdispositioner				0,0

Sammantaget beräknas ett överskott om 2,2 mnkr före resultatöverföringar och ingen avvikelse mot budget efter resultatöverföringar. Prognosen som lämnas är efter åtgärder och alla verksamheter arbetar systematiskt med budgethållningsåtgärder.

Prognosarbetet försvåras av covid-19 även om förvaltningen ännu inte sett några större ekonomiska nettoeffekter av covid-19. Dock befarar förvaltningen att det under de närmsta månaderna blir ökade kostnader för försörjningsstöd och fortsatt höga sjuklönekostnader, vikariekostnader, köp av vårdplatser samt skyddsutrustning med mera.

Det har utlovats kompensation från staten varvid förvaltningen i nuläget gör bedömningen att nettoeffekten inte blir så stor. Alla kostnader som härrör covid-19 följs upp med en särskild aktivitet för att kunna särredovisas.

Mnkr	Budget 2020 (netto)	Begärda budgetjusteringar	Prognos 2020 (förerresultat-överföringar)	Prognos 2020 (efter resultat-överföringar)	Avvikelse (+/-)
Nämnd och administration	79,7		75,7	75,7	4,0
Individ- och familjeomsorg	233,9		243,4	243,4	-9,5
<i>varav socialpsykiatri</i>	67,1		67,1	67,1	0,0
<i>varav vuxen</i>	37,2		38,2	38,2	-1,0
<i>varav barn och ungdom</i>	129,6		138,1	138,1	-8,5
<i>varav flykting</i>					
Stadsmiljöverksamhet	21,6		20,6	20,6	1,0
avskrivningar	14,8	3,2	18,0	18,0	0,0
internräntor	1,2	-0,2	1,0	1,0	0,0
Förskoleverksamhet	861,4	-6,7	839,0	840,7	14,0
Äldreomsorg	819,3		828,4	828,4	-9,1
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	492,9	17,6	510,0	510,5	0,0
Barn, kultur och fritid	41,4		38,4	38,4	3,0
Arbetsmarknadsåtgärder	16,5		16,5	16,5	0,0
Ekonomiskt bistånd	102,5		105,9	105,9	-3,4
Övrig verksamhet					
Totalt	2685,2	13,9	2696,9	2699,1	0,0

Nämnd- och förvaltningsadministration

För nämnd- och förvaltningsadministration beräknas ett överskott om 4,0 mnkr. Överskottet beror på lägre personalkostnader än beräknat. Under våren genomfördes inte nyrekryteringar på de tjänster där någon valt att avsluta sin anställning utan istället samverkade förvaltningarna i Älvsjö och Hägersten-Liljeholmen i avvaktan på bildandet av den nya förvaltningen.

Individ- och familjeomsorg

Prognosen för individ- och familjeomsorgen visar ett underskott med 9,5 mnkr jämfört med budget, vilket är en försämring i jämförelse med föregående prognos. Underskottet återfinns främst inom barn och ungdom.

Barn- och ungdom visar ett underskott på 8,5 mnkr jämfört med budget, en försämring med 5,5 mnkr. Underskottet beror på högre kostnader än budgeterat för främst jourhemsplaceringar. Intäkter från statsbidrag för flyktingar har förts till verksamhetsområdet.

Vuxenomsorgen visar ett underskott med 1,0 mnkr, vilket är oförändrat i jämförelse med föregående prognos. Underskottet beror på högre kostnader än budgeterat för främst LVM-placeringar. Det har tidigare även skett en höjning av ramavtalspriser vilket ökar kostnaderna. Intäkter från statsbidrag för flyktingar har förts till verksamhetsområdet.

Socialpsykiatrin visar ingen avvikelse mot budget.

Stadsmiljöverksamhet

För stadsmiljöverksamheten beräknas ett överskott om 1,0 mnkr jämfört mot budget. Avvikelsen beror på lägre personalkostnader än beräknat i och med vakanser.

Förskoleverksamhet

Förskoleverksamheten visar ett överskott med 15,7 mnkr, jämfört med budget. Resultatenheterna prognostiserar ett sammantaget överskott med 1,7 mnkr. Efter resultatöverföringar redovisar verksamheten ett överskott om 14,0 mnkr.

Överskottet beror på en oförbrukad reserv för oförutsedda kostnader, i likhet med 2019, samt lägre lokalkostnader än budgeterat. Den största förändringen sedan det rapporterade resultatet i T1 är att förvaltningen erhållit en statlig ersättning för sjuklönekostnader i och med Covid-19 pandemin som vilket också bidragit till överskottet inom verksamhetsområdet.

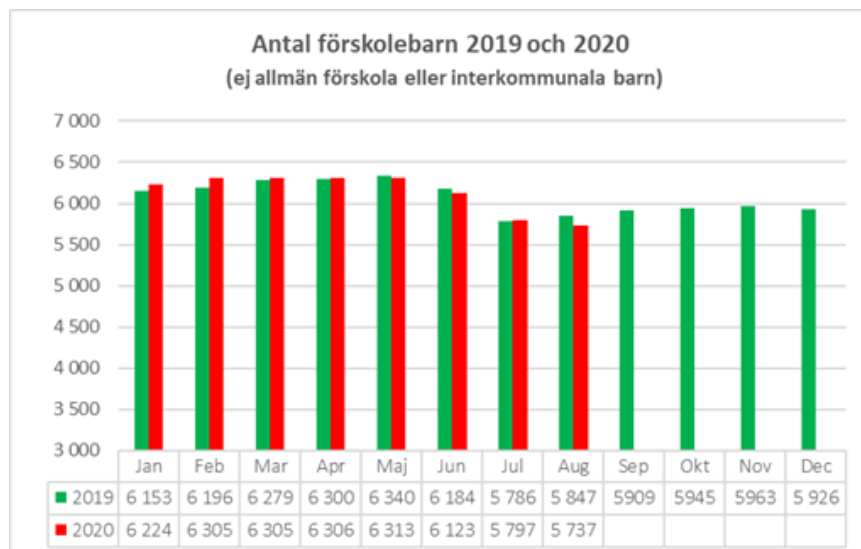
Under våren hade verksamheten mycket personal borta till följd av covid-19. Detta har dock balanserats av att många barn stannat hemma under samma period, så verksamheten har fungerat utan att behöva ta in så många vikarier. Detta innebär att verksamheten som helhet, ännu inte sett några negativa ekonomiska konsekvenser av covid-19.

Inom förskoleverksamheten finns tretton resultatenheter. Tre av enheterna rapporterar inga avvikelser mot budget, en prognosticerar underskott och övriga bedöms göra överskott. Totalt beräknas överskottet till 1,7 mnkr.

Barnomsorgsgarantin har uppfyllts under perioden.

Tabell nedan visar antal inskrivna förskolebarn för varje månad under året (tabellen inkluderar inte allmän förskola och interkommunala barn).

Förskolebarn	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Små barn 1-3 år	2 371	2 406	2 472	2 481	2 504	2 463	2 414	3 166				
Stora barn 4-5 år	3 853	3 845	3 833	3 825	3 809	3 660	3 383	2 571				
Totalt	6 224	6 251	6 305	6 306	6 313	6 123	5 797	5 737	0	0	0	0

Äldreomsorg

För äldreomsorgen beräknas ett underskott om 9,1 mnkr jämfört med budget.

Underskottet återfinns hos samtliga enheter inom utförardelen. Under rådande omständigheter med covid-19 har utförarverksamheterna fått minskade intäkter både inom hemtjänst och vård- och omsorgsboenden samt ökade kostnader för skyddsutrustning och inhyrd personal. Det har utlovats kompensation från staten för ökade kostnader varvid förvaltningen i nuläget gör bedömningen att nettoeffekten på kostnaderna inte blir så stor. Underskottet utgörs därför främst av minskade intäkter.

Nedanstående tabell visar antal tomma lägenheter hos utförarna per månad för 2020. Ett ökat antal tomma lägenheter leder till minskade intäkter.

Genomsnittligt antal tomma dygn	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Snitt
Axelsbergs vård- och omsorgsboende	1,0	2,0	1,8	11,0	15,4	11,3	12,9	12,3					8,5
Axgården	2,5	0,6	0,8	5,9	4,6	8,5	11,3	12,7					5,9
Fruängsgårdens vård- och omsorgsboende (varav 16 lägenheter är en stängd avdelning)	27,4	25,5	21,0	38,5	33,8	32,4	31,9	30,8					30,2
Solberga vård- och omsorgsboende	6,4	5,7	7,5	22,7	32,9	32,1	26,4	26,3					20,0
Älvsjögården	7,8	9,2	13,8	19,2	17,0	12,4	10,8	10,3					12,6
Trekantens servicehus	15,0	13,0	12,0	13,0	12,0	10,0	11,0	10,0					12,0
Fruängsgårdens servicehus (A-huset har 60 platser som endast betalas för till och med april)	60,0	58,0	58,0	60,0	0,0	0,0	1,0	1,0					29,8
Älvsjögårdens servicehus	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	i.u.	13,0	15,0					i.u.

För beställarenheten har kostnaderna för placeringar på vård- och omsorgsboenden minskat under året, vilket har resulterat i ett överskott jämfört med budget. Nedanstående tabell visar antal placeringar per månad för 2020.

Antal placeringar inom beställarenheten	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Medel
Månadsplatser på vård- och omsorgsboenden 2020	620	619	636	584	541	537	535	540					577

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Prognosen visar före resultatdispositioner ett överskott med 0,5 mnkr och efter resultatdispositioner och budgetjusteringar ingen avvikelse mot budget. Beställarenheten inom funktionsnedsättning visar ett underskott jämfört med budget. Underskottet beror på ökade kostnader för köpt verksamhet.

Inom utförarsidan finns ett överskott jämfört med budget och det beror till stor del på att intäkter från försäljning av platser genererar ett överskott.

Under rådande omständigheter med covid-19 finns en risk att kostnaderna ökar.

Antal	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Placeringar	712	704	735	726	725	721	708	i.u				
Unika personer	510	509	526	520	517	518	509	i.u				

Verksamhet för barn, kultur och fritid

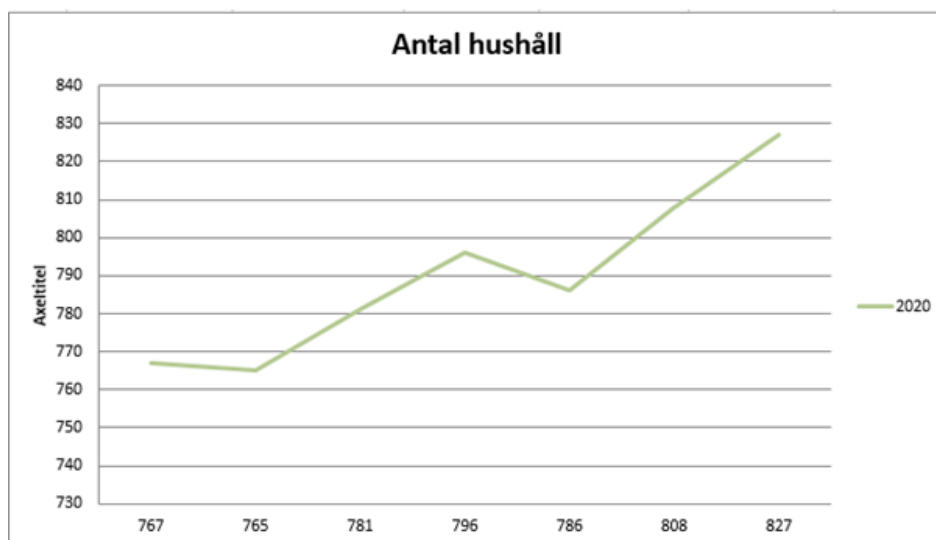
I prognosen för barn, kultur och fritid redovisas ett överskott om 3,0 mnkr vilket beror på en budgeterad reserv för oförutsedda händelser likt den inom förskola.

Arbetsmarknadsåtgärder

Prognosen för arbetsmarknadsåtgärder visar ingen avvikelse mot budget.

Ekonomiskt bistånd

Prognosen för ekonomiskt bistånd visar ett underskott om 3,4 mnkr i jämförelse mot budget. Intäkter av statsbidrag för flyktingar beräknas bli lägre än år 2019. Under rådande omständigheter med covid-19 har förvaltningen sett en ökning av inkomna ärenden och befarar att kostnaderna kommer öka och överstiga budget.

Antal hushåll med ekonomiskt bistånd

Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
549	544	550	545	786	808	827					

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Resultat- enheternas bruttobudget 2020	Varav 5 % av resultat- enheternas bruttobudget 2020	Resultat- överföring från 2019 Överskott (-)Underskott(+)	Beräknat resultat 2020 Överskott (-) Underskott (+)	Beräknad resultatöverföring till 2021 (max 10 %) Överskott (+) Underskott(-)
Hägerstens förskolor	48712	2436	-756	-315	1056
Fruängens förskolor	43718	2186	-1320	-200	1520
Västertorp och Mälarhöjdens förskolor	65609	3280	309	-300	-9
Axelbergs förskolor	49870	2494	272	-300	28
Telefonplans förskolor	58014	2901	-2	-500	502
Årstadals förskolor	47761	2388	-360	0	360
Årstabergs förskolor	82650	4133	-1447	-800	2247
Aspuddens förskolor	50840	2542	-10	-250	260
Gröndals förskolor	83478	4174	-1584	-100	1684
Midsommarkransens förskolor	57955	2898	-312	0	312
Herrängen/Ålvsjöskogens förskolor	48278	2414	-2006	1600	406
Långbro/Solbergaskogens förskolor	54517	2726	-2006	-500	2506
Solberga/Sjöängens förskolor	61965	3098	-1888	0	1888
Grupp- och servicebostad Ålvsjö	54652	2733	-2304	-500	2804
Hägersten-Liljeholmens grupp- och servicebostäder	102165	5108	-5593	0	5593
Liljeholmens dagliga verksamhet	35788	1789	-3561	-18	3579
Glasade gångens dagliga verksamhet	21000	1050	-2118	18	2100
Summa resultatenheter	966972	48350	-24686	-2150	26851

Inom stadsdelsnämnden finns 17 resultatenheter, 13 inom förskolan och fyra inom social omsorg. Ett sammantaget överskott om 24,7 mnkr fördes över från 2019. För innevarande år beräknas enheterna gå med ett sammantaget överskott på 2,2 mnkr. Detta gör att totalt 26,8 mnkr för över till 2021.

Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat, både över- och underskott, till följande år. Överföringen får som mest motsvara 5 % av bruttobudgeten innevarande år. Resultatfondens ackumulerade överskott får maximalt motsvara 10 % av bruttobudgeten. En förutsättning är att resultatenheten har uppfyllt sina åtaganden. Överskott får ackumuleras och föras över under flera år. Underskott ska täckas senast under nästkommande år, annars ska nämnden upplösa resultatenheten i samband med bokslutet.

Förskolans tretton resultatenheter prognosticerar ett överskott om 1,7 mnkr. Tre av enheterna rapporterar inga avvikelser, en enheter ser ut att gå med underskott medan resterande bedöms gå med överskott.

Social omsorgs resultatenheter Grupp- och servicebostad Älvsjö prognosticerar ett överskott om 0,5 mnkr övriga enheter rapporterar inga avvikelser.

Investeringar

Mnkr, netto	Budget 2020	Prognos tertial 2020	Budgetjusteringar	Avvikelse
Parkinvesteringar	4,5	5,0		0,0
Reinvesteringar	10,0	9,5		0,0
Investeringar med nycklade medel	9,8	9,8		0,0
Inventarier och maskiner	4,2	14,1	9,9	0,0
Klimatinvesteringar	17,0	15,8		0,0
Trygghetsinvesteringar	6,8	6,5		0,0
Totalt	52,3	60,7	9,9	0,0

Nämnden har fått 0,5 mnkr i reinvesteringsmedel för projektering av en upprustning av Lugnets plaskdamm 2020. Däremot har nämnden inte beviljats några medel för själva upprustningen de närmaste tre åren. Utifrån samråd med trafikkontorets stadsmiljöavdelning, som tar fram förslaget till fördelning av medel för parkinvesteringar, föreslår nämnden att dessa 0,5 mnkr istället flyttas till upprustningen av Kerstin Hesselgrens park/Vippan, som projekteras i år och kommer att byggas om 2021-22.

För dagvattenanläggningen vid Långsjöbadet har nämnden fått 2,5 mnkr i klimatinvesteringsmedel i år. Projektet har blivit dyrare på grund av fel i projekteringen och ändrade förhållanden. Nämnden ansöker om extra parkinvesteringsmedel om 2,6 mnkr för att slutföra projektet. Nämnden ansöker även om att omprioritera klimatinvesteringsmedel från Örby slottspark om 2,3 mnkr till Långsjöbadet. Medlen skulle ha gått till nya växtbäddar för Lindarna vid plaskdammen i Örby slottspark, men på grund av att både Långsjöbadet och Bergtorpskärrret har blivit försenade kommer nämnden inte hinna påbörja arbetet med växtbäddarna i år. Nämnden tar därmed tillbaka sin ansökan för klimatprojektet i Örby slottspark. Avsikten är att återkomma med en förnyad ansökan nästa år.

I parken Bergtorpskärrret pågår anläggandet av en dagvattenplantering samt dränering av gräsytor. Nämnden har fått 6,5 mnkr i klimatinvesteringsmedel för detta i år. Projektet har blivit dyrare på grund av fel i projekteringen och nämnden ansöker om extra parkinvesteringsmedel 0,2 mnkr för att slutföra projektet.

Byte av äldre belysningsarmaturer till LED-paneler var planerat att genomföras i nämndens verksamheter under året och nämnden har beviljats 5 mnkr i klimatinvesteringsmedel för detta i år. På grund av besöksförbudet på äldreboenden till följd av coronapandemin har hantverkare inte kunna komma in i verksamhetslokalerna. Förvaltningen bedömer därför att hela beloppet inte kommer att hinna användas i år och avser att begära ombudgetering av resterande belopp i verksamhetsberättelsen.

Nämnden har även beviljats trygghetsmedel för flera olika projekt. En volleybollplan i

Trekantsparken kommer inte att kunna genomföras på grund av konstaterade ledningar i marken på den tilltänkta platsen. Nämnden tar därför tillbaka sin ansökan om trygghetsmedel 0,3 mnkr för en volleybollplan i Trekantsparken och förvaltningen kommer att se över andra möjligheter på platsen i samarbete med exploateringskontoret.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Ej aktuellt

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Ej aktuellt

Omslutningsförändringar

Med omslutningsförändring avses en ökad eller minskad kostnad som har ett direkt samband med en motsvarande ökad eller minskad intäkt. En omslutningsförändring påverkar därför inte nämndens nettobudget. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnds omslutning prognostiseras under året öka med sammanlagt 17,8 mnkr fördelade på:

- Individ- och familjeomsorg exkl. socialpsykiatri 17,5 mnkr (varav flyktingmottagande 10,0 mnkr)
- Barn, kultur och fritid 0,3 mnkr

Förvaltningen föreslår att nämnden fastställer omslutningsförändringar om 17,8 mnkr och anmäler detta till kommunstyrelsen.

Budgetjusteringar

Investeringsmedel till maskiner och inventarier

Stadsdelsnämnden ansöker om budgetjustering med 9,9 mnkr för ökad investeringsbudget avseende inventarier och maskiner i huvudsak för projektering och utrustning av nya och befintliga förskoleavdelningar samt kompletterande möbelinköp till den nya förvaltningen.

Medel för kapitalkostnader

Stadsdelsnämnden ansöker om 3,0 mnkr i budgetjustering för ökade kapitalkostnader på parkinvesteringar. Ett överskott prognostiseras för internräntor om 0,2 mnkr och ett underskott för avskrivningar om 3,2 mnkr.

	Budget	Bokfört värde	Prognos	Avvikelse
Avskrivningar	14,8	11,1	18	-3,2
Internränta	1,2	0,6	1	0,2

Medel för kommunalt bostadsbidrag

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden hos kommunstyrelsen ansöker om 1,6 mnkr för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning. För perioden januari tom juli har nämnden ett utfall om ca 0,9 mnkr och för helåret en prognos om 1,6 mnkr.

Park- och klimatinvesteringsmedel

För dagvattenanläggningen vid Långsjöbadet har nämnden fått 2,5 mnkr i klimatinvesteringsmedel i år. Projektet har blivit dyrare på grund av både fel i projekteringen och ändrade förhållanden. Nämnden föreslås ansöka om extra parkinvesteringsmedel om 2,6 mnkr för att slutföra projektet. Nämnden ansöker även om att omprioritera klimatinvesteringsmedel från Örby slottspark 2,3 mnkr till Långsjöbadet och att återta ansökan för Örby slottspark.

I parken Bergtorpskärret pågår anläggandet av en dagvattenplantering samt dränering av gräsytor. Nämnden har fått 6,5 mnkr i klimatinvesteringsmedel för detta i år. Projektet har blivit dyrare på grund av både fel i projekteringen och nämnden ansöker om extra investeringsmedel 0,2 mnkr för att slutföra projektet.

Tidigare i år fick förvaltningen 5 miljoner SEK i klimatinvesteringar som skulle användas till ny LED-belysning inom förskola och äldreomsorgen. I och med pandemin gör förvaltningen bedömningen att tänkta åtgärder inte till fullo kan genomföras. Detta för att inte riskera att bidra till smittspridning.

Medel för lokaländamål

Nämnden söker inga medel för lokaländamål.

Analys av balansräkning

Hela denna analys gör med jämförelse utfall T2 2020 mot det ackumulerade utfallet för Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö T2 2019.

Balansomslutningen har minskat med 4,5 mnkr sedan 2019 års tertialbokslut till 448,6 mnkr.

Anläggningstillgångarna har ökat med 25,4 mnkr där ökningen avser större parkinvesteringar.

Omsättningstillgångarna har minskat med 29,9 mnkr där del av minskningarna avser interna kundfordringar då våra två förvaltningar inte fakturerar varandra längre. Samma effekt gäller för upplupna intäkter då vi inte periodiserar intäkter mot varandra heller. Fordringar hos migrationsverket har minskat med 9,0 mnkr.

De kortfristiga skulderna har minskat med 72,6 mnkr. Leverantörsskulderna har minskat med 28,9 mnkr jämfört med 2019. Minskningen beror dels på samma effekt som kundfordringarna för sammanslagningen men även att kvartalshyror hade hunnit komma redan i augusti 2019. Övriga kortfristiga skulder har minskat med 29,0 mnkr. Förändringen beror på intäktsförd generalschablon för flyktingar. Upplupna kostnader har minskat med 14,6 mnkr som också beror på att vi inte periodiserar mot varandra i de sammanslagna förvaltningarna. I tertialbokslut 2 2019 hade dessutom Älvsjö stor periodisering mot Trafikkontoret på parkinvestering.

Övrigt

Intern kontroll

Enligt kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 § ska nämnden inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt enligt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. I tertialrapport 2 ska nämnden avge delrapport för hur det interna kontrollarbetet har fortlöpt hittills under året, med fokus på väsentliga avvikelser och åtgärder som har vidtagits för att hantera avvikelserna.

Avdelningen för social omsorg

Inom ramen för det systematiska kvalitetsarbete är arbetet med internkontroll och uppmärksammandet av avvikelser en viktig metod för att uppmärksamma och utveckla verksamheternas kvalitet. Det övergripande målet är verksamheter av hög kvalitet som utgår från rättsäkerhet, tillgänglighet och med en tillit och respekt för människors självbestämmande och integritet.

Avdelningen för social omsorg har i samband med verksamhetsplanen för år 2020 fastställt fyra väsentliga processer i internkontrollplanen. Dessa är: avstämning av utförda kontroller på enheterna, uppföljning av arbetet med LOSAM, kontroll av enheternas arbete med brukarinflytande på verksamhetsnivå samt uppföljning av insatser för hemlösa.

Det interna kontrollarbetet av de processer som rör avdelningen har inte kunnat komma igång enligt plan då förvaltningen i dess nuvarande form uppstod den 1 juli 2020. Kontrollaktiviteterna kommer dock att genomföras inför arbetet med årets verksamhetsberättelse.

Avdelningen för äldreomsorg

Äldreomsorgens mål är att äldre har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande. Utgångspunkten för äldreomsorgens insatser är att så långt som möjligt ta tillvara den äldres egna resurser så att personen kan bibehålla sina funktioner.

Äldreomsorgen har identifierat sex västliga processer som ska säkerställa en rättssäker och likställig biståndsbedömning samt en trygg, säker och personcentrerad vård och omsorg. Enheterna följer upp sina arbetssätt och vidtar åtgärder vid brister.

En viktig process som finns i internkontrollplanen är samverkan för en sammanhållen vårdkedja vid utskrivning från sjukhus. Under perioden har avvikelser rapporterats från beställarenheten äldre till sjukhus när det gäller samverkan vid utskrivningsplaneringen.

Enheternas ombud, t.ex. måltidsombuden, aktivitetsombuden, palliativa ombuden och demensombuden samt kvalitets-/hemtjänstobservatorerna har en viktig roll i kvalitetsarbetet med uppföljning och egenkontroll. Under hösten kommer äldreomsorgens verksamheter arbeta med att utveckla ombudsrollen och egenkontrollen.

Avdelningen för förskola

Avdelningen för förskola har i verksamhetsplanen för år 2020 fastställt fyra väsentliga processer.

- Barn i behov av särskilt stöd ska få adekvat stöd.
- Erbjudna förskoleplatser utifrån behov och efterfrågan inom garantitiden om tre månader
- Erbjudna förskoleverksamhet i enlighet med läroplansmål och skollag
- Rekrytering

Förskoleavdelningen har under 2020 inte haft några specifika områden som granskats i internkontrollplanen. Uppföljning av resultat och analys av förskolornas arbete utifrån läroplan och identifierade utvecklingsområden beskrivs i förskolans årliga redovisning av det systematiska kvalitetsarbetet.

Stadsmiljö

Nämndens uppföljning av parkentreprenaden har fått kritik från stadens revisorer. Med anledning av det pågår framtagande av nya rutiner för uppföljningen. I rutinen kommer det säkerställas att uppföljningen sker på ett systematiskt sätt.

Konsekvenser av covid-19-pandemin

Avdelningen för social omsorg

Coronapandemin har ställt stora krav på både arbetsgivare och medarbetare att ställa om och anpassa verksamheterna, detta för att kunna fullfölja våra uppdrag och även fortsatt möta de behov som finns. En stor del av detta arbete har utgått från att även under rådande pandemi kunna tillförsäkra våra medarbetare en god och trygg arbetsmiljö samtidigt som våra invånares behov tillgodoses. Som en följd av detta har en intensiv dialog med skyddsombuden varit nödvändig och avdelningens ledningsgrupp haft avstämningar flera gånger i veckan för att följa upp utvecklingen i verksamheterna. Alla enheter på avdelningen har dessutom medverkat i ett omfattande arbete med riskbedömningar och framtagande av rutiner och särskilda handlingsplaner. Pandemins fortsatta utveckling och konsekvenser är inte möjlig att till fullo ännu förstå varför detta arbete måste fortsätta. Pandemins genomslag i hela samhället har även visat sig vara en mycket komplex arbetsmiljöfråga som följs kontinuerligt. Arbetet har utifrån rådande situation och nya behov inneburit en ökad mängd administration och arbetstimmar, vilket innebär ökade kostnader på avdelningen.

Rådande pandemi har ställt avdelningens alla verksamheter inför utmaningar som krävt stora omställningar, verksamheterna bedöms trots detta att klara sina uppdrag.

Individ- och familjeomsorg

Verksamhet

Ekonomiskt bistånd erfar en fortsatt ökning av nya ärenden som kopplas till pågående pandemi. Det rör sig om personer som under våren blivit arbetslösa och som drabbats av längre handläggningstider hos a-kassor och försäkringskassa. Pandemin medför också ytterligare svårigheter för försörjningsstödstagare att bli självförsörjande; ökad arbetslöshet och långa handläggningstider för andra transfereringar har lett till högre antal bidragshushåll och längre bidragstider. Ökningen av antalet bidragshushåll har även påverkat det

systematiska arbetet med att få ut bidragstagare i arbete och egen försörjning då utrymmet och möjligheterna till inbokade besök för planering begränsats.

Inom beroende görs i viss mån mer generösa bedömningar vad gäller boendeinsats, detta utifrån socialförvaltningens anvisningar om minst 14 dagars placering i akut logi. De vanligtvis regelbundna hembesöken där uppföljning och besiktning sker har minskats ner rejält. Många aktuella klienter tillhör också riskgrupp för covid-19 varför det inte är lämpligt med fysiska besök, vare sig i hemmet eller på kontor. Samtal sker företrädesvis per telefon eller digitalt. Öppenvården har inga gruppbehandlingar utan träffar istället klienterna enskilt, ibland i form av så kallade walk-and-talk. Förflyttningar mellan träningslägenhet och försökslägenhet, men även aktuella övertaganden av kontrakt, har under våren och sommaren skjutits fram då fastighetsägare pausat sina slutbesiktningar.

Möjligheterna till fysiska möten med barn, unga och deras föräldrar har starkt begränsats. Umgänge med barn har genomförts via dator/Skype med gott utfall. En del aktiviteter har behövt ställas in eller flyttats fram på grund av rådande omständigheter men många aktiviteter fortskrider enligt plan. Pandemin har även påverkat familjeenhetens utvecklingsarbete som i flera delar ställts in, planerats om och anpassats efter folkhälsomyndigheternas rekommendationer kring fysiska möten och utbildningar.

Bemannings och sjukfrånvaro

I pandemins spår har en ökad arbetsbelastning som konsekvens av ökad sjukfrånvaro och vård av barn medfört en omställning i verksamheternas arbetsmetoder och prioriteringar. Ett arbete med att omfördela resurser för att korta ner handläggningstiderna och minska väntetiderna för nybesök pågår.

Ekonomi

Fortsatt ökat antal hushåll med ekonomiskt bistånd, svårigheter för bidragstagare att komma ut på arbetsmarknaden och förlängda boendetider i stödboenden är bidragande orsaker till ökade kostnader inom individ- och familjeomsorgen. Även inom arbetet med barn och unga har förlängda placeringstider behövts. De som bor på SHIS Bjällerkranen och som ska flytta ut under 2020 och 2021 kommer att få svårare att ordna med annat boende, vilket kan leda till kostnader för tillfälligt boende.

Utöver det finns en tänkbar risk att utökat behov av stöd och skydd för personer som utsätts för våld i nära relationer kan medföra ökade kostnader för placeringar i skyddat boende.

Omsorg om personer med funktionshinder

Verksamhet

Myndighetsutövningens arbetssätt har behövt förändras och anpassas och ansökningar och uppföljningar görs i hög grad via telefon och Skype. Uppföljningar av förväntat resultat utifrån kollegial granskning har inte gått att genomföra under vår och sommar utan har skjutits på framtiden. Detta medför en risk för försämrad kvalitet på beslutsunderlagen och därmed en risk för att felaktiga beslut fattas. Även andra delar av kvalitetsutvecklingsarbetet har påverkats; den systematiska uppföljningen av bostad med särskild service enligt 9.9 LSS har utifrån besöksstopp på boendena behövt skjutas på framtiden och projektet kring tryggt mottagande av personer som skrivs ut från psykiatrisk slutenvård har även det behövt pausas utifrån att det råder besöksförbud inom slutpsykiatri.

Fler brukare i behov av insatser i form av ledsagning och/eller hemtjänst har inte kunnat eller vågat ta emot stöd utifrån rädsla för smittorisk. En del brukare har utifrån situationen valt att tacka nej till erbjudna insatser då de inte vågar flytta in på boenden. De insatser som inte kunnat verkställas behöver också redovisas som icke verkställda beslut till IVO.

Bemanning och sjukfrånvaro

Verksamheten har varit drabbad av covid-19 på flera enheter och sjuktalen hos ordinarie personal har därför varit höga under våren. Förvaltningens verksamheter har trots stora utmaningar klarat sina uppdrag med hjälp av övertid, ett stort antal vikarier och hjälp från stadens centrala bemanningstjänst. Bemanningen ser i dagsläget stabil ut men utvecklingen av rådande situation är svår att förutsäga.

Ekonomi

Då daglig verksamhet under ett par månader var helt pausad beviljades fler insatser så som extra avlastning i form av korttidsvistelse och mer personlig assistans i hemmet. Även bemanningskostnaderna i grupp- och servicebostäder har ökat då brukare behövt mer stöd i sitt boende. Arbetet har påverkats i många olika delar av verksamheten och det är ännu svårt att få en tydlig bild av hur de ekonomiska konsekvenserna kommer att se ut under året. De utförande verksamheterna har haft rejält ökade kostnaderna avseende personal och skyddsutrustning, dessa har bokförts under särskilt angiven aktivitetskod.

Öppen verksamhet för barn och unga

Verksamhet

Verksamheterna har ändrat sina arbetssätt och inriktar sig mer mot uteaktiviteter för att nå de barn och ungdomar som hör till målgrupperna. Under sommaren genomfördes alternativa fritidsverksamheter för de barn och unga som var hemma i bostadsområdena. Genomförande av större kulturevenemang har fått ställas in på grund av de regler som gäller för att minska smittspridningen av covid-19 men under sommaren har dagkolloverksamhet på olika teman ändå kunnat genomföras. En del aktiviteter så som besök av polis och myndigheter på fritidsgården, fältassistenternas skolprogram och vissa aktiviteter riktade till unga med funktionsvariation har pausats, förhoppningen är att dessa ska kunna komma igång innan årets slut.

Bemanning och sjukfrånvaro

Omställningen av arbetsmetoder och mötesplatser har ställt nya krav på bemanningen, vilket kommer att leda till ökade kostnader för förvaltningen.

Ekonomi

Det förändrade arbetsupplägget har medfört ökade bemanningskostnader.

Stadsmiljöverksamhet

Verksamhet

Coronapandemin har inneburit vissa svårigheter i trygghets- och preventionsarbetet under perioden. Bland annat planerades en trygghetsdag i Älvsjö centrum som fick ställas in. Parker och bad har nyttjats mer än vanligt eftersom många invånare tillbringat semestern hemma. Förvaltningen har därför haft en ökad städfrekvens på många platser. Vidare har inkomna synpunkter och klagomål angående stadsmiljön ökat markant under våren och sommaren. Det

kan vara en konsekvens av pandemin, fler personer använder parker och slitage och nedskräpningen ökar. Dock går det inte att fastställa att pandemin är orsaken.

Förskoleverksamhet

Förskoleenheternas situation har varierat under pandemin. Totalt sett har bemanningen varit i god balans i förhållande till antalet närvarande barn. Variationerna både mellan och inom enheterna har dock varit stora då antalet barn och pedagoger varierat stort från dag till dag. Vissa förskolor har haft en svårare bemanningssituation än andra vilket medfört svårigheter att planera eller förutse kommande dag och dagars verksamhet.

Förskolorna har hanterat detta genom god organisation och kontinuerliga avstämningar och en flexibel planering. Situationen är ansträngd för många medarbetare och förskolor, kanske främst att genom den oro det skapar att löpande planera om verksamheten, ett stort antal vikarier och möte med oroliga vårdnadshavare.

Fysiska möten har begränsats och i högre grad genomförts digitalt. Planerade fortbildningar skjuts fram eller genomförs digitalt då det är möjligt. Även mottagande av studenter och elever från universitet, högskolor och gymnasier skjuts fram. Kulturmöten och evenemang har skjutits fram.

Stadsdelens öppna förskolor har anpassat sina öppettider och begränsat antalet besökare utifrån riktlinjerna. Verksamheterna flyttades i möjligaste mån ut till närliggande parker.

Resursteamet och förskolans personal har anpassat sina handledningsuppdrag till digitala möten i första hand.

Bemanning och sjukfrånvaro

Det har varit en variation mellan förskoleenheterna. Då bemanningen har varierat har detta krävt en ökad daglig bemanningsplanering på enhetsnivå och en utökad kommunikation med vårdnadshavare med vädjan om respekt för frånvaroanmälningsrutiner och, när barnsäkerhetsrisk föreligger, vädjan om hemmahållande av barn. Sedan juni har frånvaron av barn och sjukfrånvaron successivt minskat. Ett antal förskolor har under våren begränsat sina öppettider och erbjuder då öppning och stängningstider på en närliggande förskola.

Ekonomi

De ekonomiska konsekvenserna kan ännu inte fullt ut utläsas. Sammantaget redovisar förskoleenheterna att ekonomin inte påverkats så mycket som befarats. Detta på grund av att närvaron av barn och bemanning i hög grad varit balanserad. Enskilda enheter redovisar dock att de har högre kostnader i form av vikarier, övertid och städning.

Äldreomsorg

I början på coronapandemin var läget inom äldreomsorgen mycket ansträngt och särskilt på vård- och omsorgsboendena. Äldreomsorgens chefer och medarbetare var hårt belastade både fysiskt och psykiskt. Läget har stabiliserats inom äldreomsorgen, men enheterna fortsätter att hålla i rutinerna för att förhindra smittspridning och för att ha beredskap om situationen skulle förändras.

Pandemin ställer stora krav på chefer och medarbetare att anpassa verksamheten och hitta lösningar i vardagen för att tillgodose de äldres behov på bästa sätt under rådande omständigheter, samt att medarbetarna har en trygg och god arbetsmiljö. De fackliga organisationerna informeras löpande och hålls uppdaterade om läget inom äldreomsorgen.

Verksamhet

Äldreboende: Servicehus och vård- och omsorgsboende

Alla äldreboenden är i dagsläget smittfria. Sommaren och inledningen på hösten har hittills varit lugn. Under våren och sommaren har aktiviteter erbjudits, både individuellt såsom promenader och utomhusaktiviteter i mindre grupper, t.ex. allsång, körsång, samtalsstationer med minnespåminnelser, tipspromenader och korvgrillning. Ung omsorg har skrivit och fotat till boende och bland annat har Cirkus cirkör uppträtt på innergårdarna. Aktiviteter erbjuds på avdelningarna med kaffestund och läsning m.m. Planering pågår inför hösten.

En viktig fråga är hanteringen av besöksförbudet som påverkar såväl den boende som dennes anhöriga. Förbokande coronosäkrade träffar utomhus erbjuds, som innebär att personal följer med och att ett plexiglas finns mellan den boende och anhörig. Besöksförbudet gäller fram till den 30 september, enligt folkhälsomyndigheten. Vid äldreomsorgens verksamheter pågår diskussion om lösningar för besök under hösten. Personalen hjälper de boende att kommunicera digitalt med sina anhöriga.

Hemtjänsten

Hemtjänsten har hittills haft få brukare med covid-19 eller med misstänkt smitta. Det är hemtjänstens förstärkningsteam som tar hand om brukare med covid-19, såväl brukare med konstaterad som misstänkt smitta. I dagsläget har förstärkningsteamet en brukare med covid-19. Förstärkningsteam samarbetar med vårdcentralerna och följer upp vartefter. Förstärkningsteamet får information av vårdcentralen när brukaren är friskförklarad och kan återgå för hjälp av den ordinarie arbetsgruppen i respektive hemtjänstområde. Hemtjänsten har beredskap för att anpassa och utöka förstärkningsteamet om läget skulle förändras.

Dagverksamhet

Verksamheten är uppskattad och bidrar till hälsa och välmående hos både deltagare och deras anhöriga som får avlastning. Dagverksamheterna i egen regi är tillsvidare stängda, men lösningar diskuteras för att möjliggöra ett coronasäkert öppnande i begränsad omfattning.

Mötesplatserna och förebyggande stödinsatser

På grund av coronapandemin är mötesplatserna för seniorer stängda. Under sommaren har det funnits ett antal begränsande aktiviteter som har gjorts utomhus under säkra förhållanden. Inför hösten planerar verksamheten att utöka utbudet för aktiviteter utomhus. Planering pågår för att se om hur aktiviteter kan genomföras om mötesplatserna fortsatt måste vara stängda. Kontakt hålls med seniorerna genom telefonsamtal och Seniorhälsans facebooksidea.

Seniorer i stadsdelen kan ringa till Seniorhälsan, om man känner sig orolig, ensam eller vill ha stöd, vägledning eller tips i praktiska frågor. Funktion för stöd till äldre som behöver hjälp med handling är etablerad.

Syn- och hörselinstruktörerna och fixartjänsten har efter tidigare uppehåll funnit säkra sätt att ge stöd till de äldre. Anhörigkonsulentens stöd till anhöriga har under våren och sommar varit begränsat till stödsamtal per telefon och planeras att tillsvidare fortsätta med endast samtal. Till hösten ingår man i ett projekt tillsammans med KI för ett digitalt stöd för anhöriga.

Beställarenheten äldre

Biståndshandläggarna återupptar hembesöken, som genomförs coronasäkert med skyddsutrustning.

Bemanning och sjukfrånvaro

För att förstärka bemanningen anställdes extra personal under våren till augusti eller oktober. Under våren var sjukfrånvaron hög, men har minskat.

Flera verksamheter har en överkapacitet av personal, men där enheterna kommer att återgå till ordinarie bemanning i augusti eller oktober beroende på när den extra personalen slutar.

Ekonomi

Äldreomsorgens ekonomi är ansträngd, bland annat på grund av ökade personalkostnader och kostnader för skyddsutrustning. Verksamheterna har möjlighet att ansöka om ersättning för ökade kostnader som beror på coronapandemin.

Övrigt

Agenda 2030

År 2015 fattade FN beslut om Agenda 2030 som innehåller sjutton globala mål för en hållbar utveckling. Det är på den lokala nivån som stora delar av arbetet för att nå de globala målen genomförs. Förvaltningen bidrar till att uppfylla mål i Agenda 2023 genom sin ordinarie verksamhet med exempelvis samverkan, trygghetsarbete, stadsutveckling, jämställdhetsintegrering, barnrättsperspektiv, tillgänglighet och delaktighet för kvinnor och män med funktionsnedsättning, äldreomsorg, förskola, klimat- och miljöarbete.

Samverkan

Flera av nämndens uppdrag och mål för kärnverksamheterna ställer krav på god samverkan. För att målen ska kunna uppnås sker samverkan inom förvaltningsorganisationen, med andra stadsdelsförvaltningar, med fackförvaltningar och bolag, andra myndigheter, Region Stockholm och det lokala näringslivet samt civilsamhället. Samverkan är avgörande för att uppnå måluppfyllelse. Dialog och samarbete med aktörer som kan bidra till en positiv utveckling för stadsdelsområdet fortsätter att utvecklas.

Trygghetsarbete

Förvaltningen genomför trygghetsarbete och utvecklingsarbete för ökad trygghet och säkerhet i form av närmiljövandringar, fokusgrupper och olika samverkansgrupper.

Trygghetsmätningar och brukarundersökningar är en viktig del av underlaget för fortsatt utvecklingsarbete. Genom lokala brottsförebyggande rådet (BRÅ) sker ett aktivt brottsförebyggande arbete. Trygghetsskapande åtgärder sker i samverkan med bland annat trafikkontoret, det lokala näringslivet, Polisen och föreningsliv samt kommunala verksamheter. Förvaltningen har reviderat riktlinjerna mot våldsbejakande extremism och anvisningarna för stöd till lokala föreningar i stadsdelsområdet. En rad föreningar bidrar till upplevelse av meningsfullhet, gemenskap och delaktighet. Detsamma gäller stadsdelsförvaltningens kommunala verksamheter så som träffpunkter för äldre, ungdomsverksamheter med mera.

Barnrättsperspektivet

Se nedan under rubriken Arbetet med barns rättigheter.

Tillgänglighet och delaktighet

Stadsdelsnämnden ser till att barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar särskilda

behov tas i beaktning i den offentliga miljön. Vid nybyggnation och stadsutveckling som exempelvis parkutveckling tas dessa perspektiv med tidigt i planprocessen för att säkra att Hägersten-Älvsjö kommer att vara en tillgänglig stadsdel där alla människor ska kunna nyttja stadsdelsområdets offentliga miljöer.

Personer som får stöd och service utifrån funktionsnedsättning tillförsäkras integritet, självbestämmande och möjlighet att kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap i de insatser som ges. Myndighetsutövningen sker utifrån rättssäkerhet för den enskilde och är lättillgänglig, samordnad och likställig. Förvaltningens dagliga verksamheter har utvecklats för att kunna stödja brukaren vidare till arbete eller studier. Grupp- och servicebostäder i förvaltningens regi har utvecklat formerna för de boendes egenmakt och hälsa.

Jämställdhet

Där det finns könsuppdelad statistik och andra verksamhetsuppgifter analyseras resultat och uppgifter utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Om verksamheterna uppmärksammar omotiverade könsskillnader i bedömningar, nöjdhet eller insatsernas framgång åtgärdas detta.

Det är betydligt fler män än kvinnor i stadsdelsområdet som uppstår försörjningsstöd. Drygt hälften av alla bidragstagare är ensamstående män och männen har i större utsträckning också långvariga bidragsbehov. I staden och landet gäller samma förhållanden. Att män i större utsträckning än kvinnor har behov av försörjningsstöd styrs av faktorer som inte är påverkbara utifrån stadsdelsförvaltningens uppdrag och resurser. För att motverka ojämlikheten i bidragstagandet ger förvaltningen ger fler män än kvinnor stockholmsjobb och fler personer som har OSA är män.

Klimat- och miljöarbete

Stadsdelsnämnden utgår från klimathandlingsplan 2020-2023 samt miljöprogrammet 2020-2023 i sitt miljö- och klimatarbete. Verksamheterna ska arbeta aktivt med att sortera matavfall, minska användningen av plast, förebygga att avfall uppstår, minska energiförbrukningen och göra klimatsmarta tjänsteresor. Förskolorna ska genomföra åtgärder för att bibehålla nivå 2 samt fortsätta arbetet med nivå 3 enligt kemikaliecentrums vägledning för en giftfri förskola. Vidare arbetar förvaltningen vidare med att kartlägga och granska hur verksamheterna kan minska sin klimatpåverkan. Detta sker främst genom investeringar eller genom beteendeförändring. Klimatinvesteringsmedel kommer att sökas vid behov, förvaltningen skannar kontinuerligt verksamheterna efter tänkbara klimatinvesteringar. Inom verksamheter som serverar mat kommer medvetenhet och kunskap om livsmedels klimatpåverkan att öka och verksamheterna kommer att arbeta för att minska påverkan. Det innebär bl.a. ökad andel vegetarisk kost i förskolan samt ökad andel säsongsbetonad och närproducerad mat i verksamheterna. Inom äldreomsorgens verksamheter är dietisten och kostombuden viktiga kunskapsbärare och spridare i utvecklingsarbetet kring klimatpåverkan.

Energibesparande investeringar har gjorts i nämndens verksamhetslokaler i samverkan med Micasa och SISAB som äger och förvaltar fastigheterna. Nybyggen som sker är mer klimatsmarta och tar hänsyn till miljön. Nämndens verksamheter som hanterar livsmedel använder relativt hög andel ekologiska livsmedel. Stadsdelsområdets parker och grönområden är väl använda och utvecklas och underhålls kontinuerligt för att kombinera biologisk mångfald med rekreation.

Arbetet med barns rättigheter

Individ- och familjeomsorg, stöd och service till funktionshindrade, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknad

Barnrättsperspektivet är väl inarbetat både i utredningar och insatser som direkt rör barn och ungdomar och i utredningar och insatser som riktas till vuxna som har barn i hushållet. I barn- och ungdomsvården arbetar man så långt det är möjligt för att trygga en stabil skolgång.

Inom avdelningen för social omsorg finns funktionen barnrättssamordnare. En implementeringsplan har antagits vars syfte är att säkerställa att verksamheterna uppfyller de krav som anges i FN:s barnkonvention. Barnrättssamordnaren verkar för samordning inom hela avdelningen. De myndighetsutövande enheterna har utsedda barnombud som särskilt bevakar barnrättsperspektivet och samverkar kring barnrättsfrågor internt och externt. Barnombuden och barnrättssamordnaren utgör tillsammans ett barnrättsnätverk. Nätverket har träffar och mejlkorrespondens där frågor om barnrätt diskuteras och följs upp. Under coronapandemin har samtliga träffar ställts in eller flyttats fram i linje med folkhälsomyndigheternas rekommendationer.

Barns rättigheter gällande samverkan och samordning stärks genom enheternas arbete med särskild individuell plan (SIP).

Socialtjänsten myndighetsutövning arbetar löpande med att implementera stadens stödmaterial. På enheterna görs kollegiegranskningar för att säkerställa att barnrättsperspektivet finns med i dokumentationen och för att sprida goda exempel. Utvecklingsområden på samtliga enheter är att träna på barnkonsekvensanalyser samt att uppbygga en rutin och ett arbetssätt för samhandling på hela avdelningen. För att skapa delaktighet i handlägningsprocessen i barn- och ungdomsärenden och familjerättsärenden arbetar man aktivt med att utforma utredningsplaner med familjerna. Familjeenheten använder metoder så som Västernorrlandsmodellen och Viewpoint för att öka barns delaktighet. Även samtalsmetoder så som tejpning, nallekort, trehusen och barnenkäter används regelbundet på både Familjeenheten och Familjerätt Sydväst.

I de öppna fritidsverksamheterna är barnkonventionen ett levande styrdokument som påverkar verksamheternas utformning och inriktning. Verksamheternas innehåll utformas i dialog med barn och unga, verksamheterna är trygga platser som stödjer barn och ungas utveckling och lärande och medverkar till en meningsfull fritid. Verksamheterna arbetar för att vara inkluderande.

Förskola

Utbildning i och samtal om barnkonventionen och frågor om kränkande behandling sker kontinuerligt. Pedagogerna utgår alltid i sin undervisning från ett barnperspektiv.

Äldreomsorg

Beställarenheten äldre har ett barnperspektiv genom att vid nya ärenden där det finns barn i familjen/hushållet, se till barnets situation och eventuella behov av stöd och insatser.

Barn, kultur och fritid

En stor och viktig målgrupp för kultur är barn och unga. För att nå denna målgrupp görs kultursatsningar i första hand inom förskola och öppen fritidsverksamhet.

Synpunkter och klagomål

Förskola

Förskoleenheterna har under perioden mottagit ett fåtal klagomål. Bland annat har vårdnadshavare klagat på störande buller från ett bygge som ligger anslutning till en förskola.

Klagomålen hanteras skyndsamt och om det är möjligt bokas ett möte med berörd för att se hur situationen kan lösas på bästa sätt.

Avdelningen för social omsorg

Alla verksamheter inom avdelningen har fastställda rutiner avseende hanteringen av inkomna synpunkter och klagomål. De klagomål och synpunkter som inkommer ska alltid tas tillvara och åtgärdas snarast. Den som inkommit med klagomålet eller synpunkten kontaktas direkt av enhetschef som också följer upp att ärendet åtgärdats och återkopplar till den som inkommit med synpunkten. Information om inkomna klagomål och synpunkter behandlas på kommande arbetsplatsträff och rutiner ses över för att minimera risken för liknande klagomål.

Synpunkter och klagomål är en viktig informationskälla för verksamheternas genomlysningar av pågående arbete och utveckling. Vikten av att ta emot våra klienters, anhörigas och samverkanspartners återkoppling kan inte nog betonas och är ett arbete som pågår kontinuerligt. Det underlag som inkommer utgör ett viktigt diskussionsunderlag för verksamheternas medarbetare och chefer vad gäller fortsatt utvecklingsarbete. Avdelningen har tagit emot 21 klagomål och 5 synpunkter. Klagomålen har främst avsett handläggning, bemötande, information, insatsers olika insatsers utformning, ärendens hantering och förändringar utifrån coronapandemin. De inkomna synpunkterna har avsett insatser, åsikter om bemanningsförändringar i verksamhet samt innehåll i boendestöd.

Alla klagomål och synpunkter har hanterats utifrån gällande rutiner.

Äldreomsorg

De äldres och anhörigas synpunkter och klagomål är viktiga för äldreomsorgens utvecklings- och förbättringsarbete. Enheterna följer rutinerna för hantering av synpunkter och klagomål, som kan lämnas både muntligt och skriftligt. På äldreboendena finns "brevlådor", där de boende kan lämna förslag, synpunkter och klagomål.

Fel och brister rätts till så fort som möjligt och svar lämnas till den som inkommit med synpunkten eller klagomålet.

Hittills i år har 35 synpunkter och klagomål som avser äldreomsorgens enheter inkommit och registrerats. Av dessa har sex positiva synpunkter framförts gällande ett vård- och omsorgsboende i egen regi. 12 klagomål avser hemtjänstens insatser varav fem som utförts av privata hemtjänstutförare och sju av hemtjänsten i egen regi. Ett klagomål har handlat om boendestöd som utförts av privat utförare. Två synpunkter har gällt servicehus. Elva klagomål och synpunkter har rört vård- och omsorgsboende, varav sju klagomål och synpunkter på vård- och omsorgsboende i egen regi och fyra klagomål på vård- och omsorgsboende i privat regi. Tre klagomål har rört beställarenheterna, såsom två klagomål om handläggning i enskilt ärende och ett om sent utskick av hemtjänstfaktura.

Beställarenheten äldre har rapporterat avvikelser. Två avvikelserapporter avser samverkan vid utskrivningsplanering från sjukhus. En avvikelserapport avser utförande insatser vid hemtjänst i privat regi.

En rapport enligt lex Sarah gällande bristande hantering av larm på vård- och omsorgsboende har utretts och redovisats.

Stadsmiljö

Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö har fått in ovanligt många ärenden via Synpunktsportalen. För perioden maj-augusti fick förvaltningarna in sammanlagt 1 481 ärenden i Synpunktsportalen. Det kan jämföras med samma period 2019, då de båda förvaltningarna fick 952 ärenden. En ökning med nästan 40 procent. Felanmälan dominerar med 927 ärenden, följt av frågor med 506 ärenden. Vanligaste kategorin av ärende är parkunderhåll, följt av synpunkter på lekredskap och sedan synpunkter på badplatser. Dessa tre står för 49 procent av alla ärenden. En trolig förklaring till det ökande antalet synpunkter är att fler människor till följd av pandemin har tillbringat sin semester hemma, vilket orsakat mer slitage och nerskräpning i stadens parker.

Lex Sarah

Avdelningen för social omsorg

Rutiner för lex Sarah ska ingå i verksamhetens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete. Det ska bedrivas så att eventuella försummelser, övergrepp och andra missförhållanden kan förebyggas och förhindras. Att påtala och rätta uppkomna fel och brister, vara lyhörd för synpunkter och klagomål är åtgärder som kan bidra till att säkerställa en god kvalitet. De lex Sarah-rapporter som inkommer utreds alltid enligt gällande rutin.

Under verksamhetsåret 2020 har 29 lex Sarah-rapporter inkommit avseende avdelningens verksamheter.

13 avser Familjeenheten

8 avser Grupp- och servicebostäder

6 avser Ekonomiskt bistånd

2 avser Enheten för funktionsnedsatta

1 avser Liljeholmens dagliga verksamhet

Gunilla Davidsson
stadsdelsdirektör

Alex Baena
avdelningschef

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, stadsdelsdirektör	2020-09-17
Alex Baena, avdelningschef	2020-09-16